

JEREMAYA gbouŋ

Ki jiin Jeremaya gbouŋ na po

Jeremaya din tee manntœe, ki bia tee Yennu sɔkinii, ki piak Yennu maan, ki li gar bina piinnawa, ki teen niib nba be Juda naan yent ni. U din yoo beerib nan bi-i kii nyik bi yanbontoona, Yennu saa dat bi tuba. U din be Jerusalem-e yoo nba ki Babilonn kunkonkonna kɔn ki nyann doo maŋ na. Jeremaya bia din dɔŋ pak nan Yennu tan saa teen u sennii u niib dudukit ni, ki bia sɔbir bi para ni.

¹ Gbouŋ na maan tee linba ki Jeremaya din pake. Jeremaya din tee manntœ Hilkia bijae. Hilkia tee manteeb nba nyii Anatof nba be Benjaminn yent ni na yenœ. ² Josaya naan bina piik nan ḥantaa nie, ki Yennu pak nan Jeremaya. Josaya din tee Amonn bijae, ki tee Juda kpanbar. ³ Yennu bia din ḥamm pak nan Jeremaya, yoo nba ki Josaya bija Jehoyakim tee kpanbar na. Li poor po ki Yennu pak nan Jeremaya fuunu bonchiann, ki tan tuu Josaya bija Sedekaya naan bina piik nan yenn ni. Li binn ḥmaarii ḥanŋmu ni, ki bi soor Jerusalem teeb ki saan namm digbangann.

Bianjinba ki Yennu yiin Jeremaya

⁴ Yennu din pak nan min Jeremaya a, ⁵ “N din gannaewa ki tan tura manfoor, ki bi din tan

maara na ki sɔɔ ki n nyinnawa, maa fii tee n sɔkinii, nisaarii boor.”

⁶ Ki n jiin a, “Yabint Yennu, n ki mi maan paku, n daa tee bonbunne.”

⁷ Naan ki Yennu yetin a, “Daa piak nan a waabi, ɳaan saant niib nba ki n tuuma na boor, ki saa pakib linba kur ki n saa wanna maa fan pakib. ⁸ A daa tiimm jaŋmaanii, kimaan n sii be nana ki guua. Min Yabint Yennu-e pak na.”

⁹ Nanne ki Yennu tant nuu ki sii n mɔgbana, ɳaan yetin a, “Gbiintir, n teena maan nba ki a saa pake na. ¹⁰ Dingga n teena yiikooe digbana nan kpanbara paak, a fan ɳabir, ki bia daa sokin tiŋ ni, ki biir, ki bia ber ɳaan fat, ki maa, ki bia bur.”

Ki jiin yirintii ɳanlee po

¹¹ Ki Yennu boin a, “Jeremaya, a la bia?”

Ki n jiin a, “N la tiik nba ki bi yi liabtiik na yiinue.”

¹² Ki Yennu jiin a, “A mɔk mɔnii, n guue* maa n la nan n maan na teen mɔnii.”

¹³ Nanne ki Yennu ɳamm pak nanin a, “A la bia ki pukini?”

Ki n jiin a, “N la bobir be gaŋ po, ki daan, ki yaa lin mɔɔn nna na.”

¹⁴ Ki u yetin a, “Biiru saa daa gaŋ po ki sik binba kur be tiŋ na ni paak, ¹⁵ kimaan n yi binba be gaŋ po na kur a bin baar. Bi kpanbara saa maa bi naan binbinta Jerusalem tammɔi ni, ki lint li joonjot, ki bia lint Juda dolia. ¹⁶ N saa dat n niib tuba, kimaan bi tun biira; bi yētima, ɳaan mann

* **1:12** 1.12 Bi maan ni, “guu” nan “liabtiik” mɔbona naane.

maruŋ ki teen yenbis, ki bia maa pata ki jiantir.
¹⁷ Jeremaya, teent siir. A saan wannib linba kur ki n paka. A daa tiimm jaŋmaanii mɔtana, nna-i kaa, n saa te ki fan tinib jaŋmaanii bonchiann, yoo nba ki a be namm na. ¹⁸⁻¹⁹ Jeremaya, gbiintir, soɔ kur nba be tiŋ na ni, li Juda kpanbara, nan li saakab, nan li mannteeb, nan li niib kur saa kɔn nana. Naan dinna n teena paŋ nba ki a saa set ki tookibe, ki a sii tee nan dopaadir nae, ki tee nan kut-tootir na, ki bia tee nan kutmɔnt joonn na. Bi kan nyanna, kimaan n sii be nana, ki guua. Min Yennu-e pak na.”

2

Biaŋinba ki Yennu loon Israel teeb

¹ Ki Yennu yetin
² a man mɔɔnt maan na ki tur soɔ kur nba be Jerusalem a,
 “N tian yaa din waan fanu biaŋinba,
 yoo nba ki i din tee nipaaŋ na,
 yoo nba ki i din sint jii i mɔŋ ki turin na.
 I din wei n poor ki gar kunkoouk paak,
 tiŋ nba ki bi ki ban bur siar na ni.
³ Israel teeb, i din tee n kuukɔɔ niibe,
 i din tee n kasii faare.
 N din te ki biak bonchiann baar wunba kur paani
 daŋ.
 Min Yennu-e pak na.”

Ki jiin Israel teeb yeejamm biit po

⁴ Gbiintir Yennu maan, yimm Jakɔb yaaboona nba tee Israel teeb na. ⁵ Yennu yet a:
 “Bilante ki i yeejamm din baar nann n paaki?”

Bee din te ki bi lek bi numm ki nyikimi?
 Bi din jiant yenbise, yenbis nba kaa nyɔɔti,
 ki li te ki bi mɔŋ mun ji kaa nyɔɔti.

⁶ Bi din ki gbiin n po, ɳaan mine din nyinnib Ijipt,
 ki somm namm kunkouuk paak,
 siaminba tee tinkokirik nan tanbiiun̄ nan
 bootit,
 ki tee tinkoon̄ nan daŋ tiŋ nba ki sɔɔ ki kaar
 len̄,
 ki sɔɔ bia ki somm leŋ na,

⁷ ki n baar namm tiŋ nba mɔk koorin ni,
 a bin tan di li jaaŋ nan bonŋana manu,
 ɳaan ki bi biir n tiŋ, ki kɔɔn tiŋ nba ki n
 turib maŋ jakint.

⁸ Mannteeb na ki boi a, 'Yennu be lia?'
 N tiŋ mannteeb ki bannin.
 Doo diara kɔn nanime, ki n sɔkiniinba piak
 tingbann
 nba tee Baal na sann ni, ki jiantir yenbis.

⁹ Li paak, min Yennu saa ɳamm pak n maan ki
 jiin n niib po.
 N saa baar nan maan ki jiin bi yaaboona po.

¹⁰ Saant yonbaa po, ki baar kunkonn doo nba foo
 nyun ni,
 ki bi yi Saiprus na, ki tun sɔɔ yondo po,
 Kedar tiŋ ni.

I saa la nan linba na booru daa ki ban tun kaawa,
¹¹ digbansiar ki ban lebit u yenbis,
 nan baa lek ki tee yenmɔnii nawa.

Naan n niib nyik min Yennu nba tee baakir
 daano nae,
 ɳaan waa yennii nba kan fit tun siar ki
 sommib na.

- 12 Li paak, ki n yet sanpaak a wun ɳak nan yanputuk
 nan bakiitnaŋ nan yaarlituk,
 13 kimaan n niib tun biit booru munlee-e;
 bi ɳmant bi poor ki tur min nba teen nyunɳjanin
 na,
 ɳaan gbiir gbiit nba tee bonyiant, ki nyun
 kan fit be leŋ.

Biaŋinba ki Israel teeb toonbiit saa baar nan tubdatu

- 14 "Israel digbann ki tee yommik kaa,
 bi din ki maro yommisin ni kaa. Bee teen ki u
 datai waa beerɔ?
 15 Bi gaan jat u paak nan yanbora nae,
 bi kpant u tiŋ kunkouuko, ki u doi teen langbent
 ki dɔɔ yann.
 16 Nn, Memfis nan Tapanes jab yeer u yuk-
 pabuko.
 17 Israel digbann, fine baar nan linba na a mɔŋ
 paak.
 A yêt min a Yomdaanɔ Yennu-e,
 yoo nba ki n tɔk nana sɔnu maŋ ni na.
 18 A dukii li-i tee ki a saan Ijipt ki saa nyuu
 Nail mɔkir ni nyun, a saa la sommlannpoe?
 A dukii li-i tee ki a saan Asiria ki saa nyuu
 Yufrates mɔkir ni nyun, a saa la sommlan-
 npoe?
 19 A tiɔŋ toonbiite saa dat a tubir;
 faa nyikin na, ɳanne saa biira.
 A saa bann laa ton ki bi biaŋinba nan fan nyik
 min a Yomdaanɔ Yennu, ki ji ki waa n sɔnii
 na.
 Min Yabint Yennu-e pak na."

Israel teeb nba yêt Yenjiantu bianjinba

- ²⁰ Ki Yabint Yennu yeen a,
 "Israel digbann, sian yooewa ki a din yêt n
 yiikoo,
 a yêt fan sak n mōbe, ḷaan jiantir pōtuk
 yennii na,
 kunkonn nba dokii kur paak nan timaatik
 kur nyakir.
- ²¹ N burae, ki a tee nan daan tiik nba ḷan,
 ki nyii bin nba ḷan ni na,
 ḷaan gotir faa ji tan tee bianjinba na.
 A ji tee daan tiik nba loon lōonbiite.
- ²² Fi-i lekii jii cheeb nba paar ki wur,
 ḷaan n bia sii laat a jakint.
- ²³ A saa teen nlee ki yet nan a ki biir a mōnji,
 ki bia ki jiant tingbann nba tee Baal na?
 Gotir faa tun biit bianjinba baauk na ni. Gotir faa
 tun linba.
 A tee nan muuk ni laagumii nba ki u poor sooru
 yoo-i baar,
 ki u lin tiin yann,
 ²⁴ ki tiin do kunkoouk nae.
 U poor sooru yoo-i baar, ḷmee saa fit gōrō?
 Laagumjak nba loonɔ ji ki bakiti,
 kimaan u be-e yoo nba kur ki laagumjak tee
 wun lomɔ.
- ²⁵ Israel digbann, a daa chat a taa,
 koo ki koot a kunkɔr nan boorganii yenbis
 weiu.
 ḷaan a tuu yet a, 'Aaii, n kan ḷmat poor.
 N loon boorganii yenbis nae ki sii waab.' "

Bianjinba ki Israel teeb jaŋ nan tubdatu

²⁶ Ki Yennu yet a, “Baa tuu tan soor nanyuko, ki wun di fei bianjinba na, nnae ki yimm Israel niib kur tan saa di fei. I kpanbara nan saakab, nan manteebe nan n sɔ̄kiniinba na saa di fei. ²⁷ Yimm nba yaa tiike tee i baa, ki tann tee i naa na, i kur tan saa di feiwa. Linba na saa tun, kimaan yaa nyikin ɳaan yaat na paak. Li-i tee ki i be daamii ni yoo nba, i tuu yime a man baar ki tinni.

²⁸ “Yennii nba ki i maa ki tur i mɔ̄ŋ na be lia? Li-i tee ki i be daamii ni, yin te bin nyinni, li-i tee ki bi saa fit. Juda teeb, i yennii yab nan yaa mɔ̄k doi bianjinba nae. ²⁹ Bee tee i daamii? Bee ki i yêtimi? ³⁰ N dat i tuba, ɳaan li ki ɳamm siari. I ki sak man ɳmakiti. I tee nan yanbor waatik nae, ki kpii n sɔ̄kiniinba kur. ³¹ Israel teeb, gbiintir linba ki n piak na. N tee nan kunkoouk nae ki turini-i? N bɔ̄ne ki tee nan ninbɔ̄ŋ tiŋ na-a? Bee ki i piak a i sii tuun yaa loon linbae, ki kan ban jen n boori? ³² Poopaaŋ tammit u salinbaŋ po-o, koo pooyookir tammit u chiann liant po-o? ɳaan yimm n niib tamm n po ki li wei ki gar yoowa. ³³ I setik mi yɔ̄ɔ̄s sooru. Poochonchonn saa fit tumii i boora. ³⁴ I tiat mɔ̄nn nan talas damm nan nikaat sɔ̄me, li ki tee fat-teeb sɔ̄n kaa.

“Naan linba na kura, ³⁵ ki i yeen a, ‘Ti ki tun biir. Yennu ji ki dont wutoor ti paak.’ Naan min Yennu saa dat i tuba, kimaan i noi nan i ki tun biiti. ³⁶ I teen i mɔ̄ŋ dafur nan yaa jii i mɔ̄ŋ ki tur digbangana yennii nawa. Ijipt saa dinni fei nan Asiria nba din dinni fei nae. ³⁷ I saa ɳmant i poor ki tur Ijipt, ki i yura n kpiak nan fei. Min Yennu yêt binba ki i teen i dindann bi ni nawa,

ki i kan la nyɔsiat bi boori.”

3

Bianjinba ki Israel teeb yêt Yennu weiu

¹ Ki Yennu yet a, “Jɔɔ-i yêt u ɳaapoo, ki poo na yaat saan kun jaganɔ, u sɔrkperɔ na ji daa gaarɔ. Linba na saa biir tiŋ nae fas. Ki fin Israel digbann mɔk yɔɔsnba bonchiann, ɳaan bia loon fan jen n boor. ² Gotir kunkona paak. Li ki mɔk siaminba ki a ki tun nan bonchonchonn na. A kar sɔnjokpinii ki guu a yɔɔsnba, nan Arab jɔɔ nba tuu kar sɔnjokpiŋ ki guu sɔngata kunkoouk paak, a wun fat bi bona na. A biir tiŋ na nan a bonchonchonsin nawa. ³ Nanne teen ki n gɔɔr saak, ki bia nyar nyuntona. A kpan gorii nan bonchonchonn nae, ki ki tiin fei.

⁴ “Ki mɔtana ki a piakin, a mine tee a baa, ki loona yoo nba ki a bo tee bik nawa, ⁵ a n wutoor kii do yoo kuri, n kii dia-a punpunn yoo kuri. Israel digbann, faa pak linbae na, ɳaan tun biit nba kur ki a fit.”

See ki Israel nan Juda teeb lebit bi binben

⁶ Yoo nba ki Josaya din tee kpanbar na, ki Yennu pakin a, “A la linba ki Israel digbann nba tee nan poochonchonn na tuma-a? U ɳmant u poore ki turin, ki tun nan bonchonchonn na kunkonfoouk kur paak, nan timaatik kur nyakir.

⁷ N dukin nan wuu tun linba na kur gbenn, u saa jen n boora, ɳaan u ki jeni, ki u niipoo Juda nba tee nan bonchonchonn na la li kura.

⁸ Juda bia la nan n yêt Israel digbann ki ber nyinnɔ, kimaan u ɳmant u poor ki turin, ki kpant

bonchonchonn, ḥaan Juda nba tee Israel niipoo chonchoonn na ki tin jaŋmaanii, ki mun bia teen bonchonchonne,⁹ ki ki tiin siara fei. U biir tiŋ nae nan waa jiantir tana nan tiinii ki li tee bonchonchonsin na.¹⁰ Linba na kur poor po, ki Israel niipoo chonchonn nba tee Juda na, kpann nan u jent n boore, ḥaan u nunii ki mɔnii. Min Yennu-e pak na.”

¹¹ Ki Yennu pakin nan Israel nba lek ḥmant poor ki turɔ na, ḥaan u benu ḥan ki gar Juda benu. ¹² Yennu pakin a n saan pak Israel a, “Fin Israel, bonchonchonn na, jenin n boor. N mɔk ninbatinu, ki kan donn wutoori. N kan ban donn wutoor a paak yaayoo siiyoo. ¹³ Fin n sak nan a mɔk biit, ki sak nan a yêt a Yomdaanɔ Yennu mɔba. Fiifir a biit nan timaatik kur nyakir a jii a lomm ki tur boorganii yenniwa, ki ki sak n mɔbi. Min Yennu-e pak na.

¹⁴ “Yimm nba ki waa min Yennu na, jenin man, i tee n niibe. N saa nyinni yenɔ yenɔ doo kur ni, ki nyinni banlee-lee yeeja ḥaak kur ni, ki jen nani Sayɔnn kunkonn paak. ¹⁵ N saa turi doo diateeb nba saak n mɔb, ki bi saa dia-i nan yanfoon nan bannu. ¹⁶ Ki yi-i pɔt yoo nba tiŋ na ni, niib ji kan pak n mɔlor lakir na po. Bi ji kan dukin li po, koo ki tiar li po. Li poŋ ji kii kpaa talas nan bii mɔkiri, ki boi bin teen leeri. ¹⁷ Li yoo-i baar, bi sii yi Jerusalem, ‘Yennu naan binbintire,’ ki digbana kur saa lakin leŋ ki jiantin. Bi ji kii tuun linba ki bi tubkangbatin nan bi yanbɔndudukit wantib na. ¹⁸ Yimm Israel teeb saa lakin nan Juda teeb, ki saa nyi yommisin ni,

gañ po tiñ na ni, ki jen tiñ nba ki n tur i yeejamm,
a lii yɔɔ kii tee i yent na ni.”

Ki jiin Yennu niib patjiantii po

¹⁹ Ki Yennu yet a, “Israel digbann,
n loon man gaara nan n bija nae,
ki tura durinya na ni tiñ nba ḥan bonchiann.
N loon fan yiinin baae, ki ji daa ḥmantir poor ki
teenin.

²⁰ Naan a tee nan poo chonchonn nae, a ki waan.
Min Yennu-e pak na.”

²¹ Fuur fu kunkona paak.

Israel teebe mɔ ki fabin, kimaan bi tuu be
yanbɔnbinbeñe,
ki tamm bi Yomdaano Yennu po.

²² Jenin man, yimm nba ḥmant i poor ki tur
Yennu na;
u saa turi laafia ki yii tee niñamm.

Ki i yeen a, “Nn, ti jent Yennu boore, kimaan
ŋɔœe tee ti Yennu. ²³ Ti ki la sommir ti kunkona
paak tingbana jiantii ni. Timm Israel teeb
sommir nyi ti Yomdaano Yennu kuukɔɔ boore.

²⁴ Naan tingbann Baal nba tee fei tingbann na
jiantue te ki ti kɔŋ bonkobit, nan bonjai nan
bonpoi, nan linba kur ki ti yeejamm din tun ki
bak li paak, yaayoo niwa na. ²⁵ Li tee tin dɔɔr
ti fei nie, ki ti fei mañ n piinit. Timm nan ti
yeejamm yɔɔ tuun ki biir ti Yomdaano Yennu-e.
Ti ki ban sak u sennii.”

4

Ki jiin biit tumu nyiku po

¹ Ki Yennu yet a, “Israel teeb, li-i tee ki i loon jenui-e, yii jent na. N ki loon pata na maan. Yi-i nyinnir, ḥaan waan fanu, ² li sii took nan yii poor n sann ni. Ki digbana kur saa boi a n teen piisin bi paak, ki bin dontin.”

³ Ki Yennu pak tur Juda nan Jerusalem teeb a, “Kon i tinii nba ki koo na, i daa buur i bonboorii kunkonii ni. ⁴ Ii dia yimm nan min Yennu mɔsonn na man, ki jii i mɔŋ ki turin, yimm Juda nan Jerusalem teeb. Yi-i kii teen nna, n wutoor sii di nan muu nae, kimaan biit nba ki i tun na paak. Li sii die, ki sɔɔ kaa ki saa kpeen muu maŋi.”

Ki jiin Juda po

⁵ Pebin naatunn tiŋ na kur po,
 ki hoot nan kunkɔsaakar ki lin nyi fanu.
Pakin Juda nan Jerusalem teeb ki bin chiar saan
 doi nba paar ni.

⁶ Want sɔnu nba saa Sayɔnn. Chiat ki tinn i mɔŋ.
 I daa taantir.
Yennu baat nan biak nan biiru bonchianne, ki li
 nyi gaŋ po.

⁷ Yanbɔr nba tuu nyi u bɔr ni ki baat bianjinba
 na,
 nnae ki digbana biirtɔɔ na nyii ki baat.
U baat a wun biir Juda-e.

Juda doi saa biar langbente, ki sɔɔ kan kɔɔ leŋi.

⁸ Li paak, lian bɔtoot liant man, kii mɔ kii fabin,
 kimaan Yennu wutochiŋ na ki nyik Juda.

⁹ Ki Yennu yet a, “Li daar ni, kpanbara nan
saakab saa kɔŋ bi parcheenn. Mannteeb saa jek,
ki lin yaar lit sɔkiniinba.”

10 Ki n yet a, "Yabint Yennu, a kpann Jerusalem teeb nae fas. A yet a parmaasir sii be, ɳaan banjiake dii bi turii ni na."

11 Yoo baat, ki Jerusalem teeb saa gbat nan wontouŋ da ki nyii kunkoouk paak, ki baat bi paak. Li kii tee wonŋauŋ nba jikit foun koo kaa; **12** Yennu nba tur mɔb ki wouŋ nba baat na sii mɔk paŋ ki gar nna. Yennu tiŋ yeen a u saa dat u niib tuba.

Ki jiin Juda teeb datai po

13 Gotir, datai nae baat ki yat nan sanpagbant na, ki bi tɔb torit tee nan sajaperinn na, ki bi taanii kakii ki gar baakawa. Ti ki mɔk dindann. Ti boonta. **14** Jerusalem, wuut biit nba be a par ni na, ki lian fit la tinnu. A sii dukii yanbɔndudukit ki lin wei nlee?

15 Toomiinba nyii Dann doo ni, nan Efraim kunkona paak, ki mɔɔntir lababiiuk. **16** Bi baar a bin kpaan digbanane, ki bia pak Jerusalem nan datai nyii digbanbanfɔkir ki baat. Datai na saa hoot ki tur Juda doi, **17** ki saa ɳaa loon Jerusalem nan jab nba tuu guu tiŋ na, kimaan u niib na yêt Yennu mɔba. Yennu-e pak na.

18 Juda, fine baar nan linba na a mɔŋ paak, kimaan faa be bianjinba, nan faa tun linba na paak. A biite baar nan biak na, li ɳmuu ki saar a wuba.

Jeremaya yanyētuk ki jiin u niib po

19 Tont be. N kan fit gubin gaar tont na.
N wub! N wub ton bonchiann. N kan fit ɳmini.
N gbia naatuna nan tɔb hootii.

20 Biak yenn tuu gare, ki leer waa.

Tin na kur tee langbente.

Ti ɳei na biira, ki li mɔpina na pat pat.

²¹ N saa la tɔb nɔnmɔnn nan naatuna mɔnii ki lin
wei nlee?

²² Yennu yet a, "N niib na tee bonliiniie.

Bi ki mimi. Bi tee nan wajata nae ki ki mɔk
bannu.

Bi mi toonbiit tumue fanu, ɳaan gbar toonjana
tumu."

Jeremaya yirintu ki jiin biiру po

²³ N got tingbouŋ na ki sɔɔ li tee tinkokirik nba
fukiie,

ki n got sanpaak ki sɔɔ yentu kaa.

²⁴ Ki n got jɔjaana ki sɔɔ ki bi jekir, ki kunkona
labin.

²⁵ N la nan niib kaa, ki noɔnii mun bia yukir ki
yaata.

²⁶ Tinkpiasir na kpant tanbiiuŋo, ki li doi na tee
langbent,

kimaan Yennu wutoor doo bonchiann.

²⁷ Yennu poŋ pak nan tingbouŋ na kur saa
kpant tanbiiuŋo, ɳaan u kan biirir fasi.

²⁸ Tingbouŋ na saa bui kpemɔnii, ki sanpaak saa
bɔnn.

Yennu-e pak na, ki kan lebit u dudukiti,
u soor sooruwa, ki kan ɳmat poori.

²⁹ Taanjakira nan tɔrbantɔra na fuur
saa te ki sɔɔ kur n chiar.

Siab saa chiar ki kɔɔ fɔɔr, ki siab saa do jɔɔt paak.
Doi kur saa biar yann, ki sɔɔ ji kan ban kar bi ni.

³⁰ Jerusalem, a boonta. Bee ki a lia taŋanti?

Bee ki a lia salinbana ki ban chɔɔ?

A fanjit a mɔŋ yanne. A yɔɔsnba yêtawa, ki loon
bin kpiā.

31 N gbat mɔŋ, ki li tee nan poo nba tuu yaa wun
 mar na,
 ki gbat wuyikinj ki li naan nan poo nba tuu
 yaa wun mar
 u sapaanmar na.

Jerusalem mɔ ki loon wamaasin wun foont,
 ki tantir u nuu ki yeen a, “N boonta. Bi baate
 a bin kpin.”

5

Ki jiin Jerusalem biit po

- ¹ Jerusalem teeb, tinin ki lin i sɔnjot kur ni.
 Gotir lint. Lamin i numm. Lomin doi ni,
 ki laan i saa la niro nba ki u toona ɳjan ki u
 loon Yennu-u?
 Yi-i saa fit lau, Yennu saa nyik chab Jerusalem-a.
- ² Baa lek yeen a, “Nan Yennu nba be na,”
 ɳjaan bi poor faak mɔporae.
- ³ Yennu, a ninbina ki gorii ki loon mamɔmm kaa-
 a?
 A faabe, ɳjaan ki li ki tonjib.
 A butibe, ɳjaan ki bi yêt ɳmakitir.
 Bi chee bi parae, ki li wakii gar tann, ki yêt bin
 nyik bi toonbiit.
- ⁴ Ki n dukin a, “Niib na tee tariie ki kaa yan,
 kimaan bi ki mi Yennu sɔnii, koo waa loon
 bii tuun linba.
- ⁵ Li paak, n saa saan bi tɔɔndamm boore ki pak
 namm,
 kimaan ɳamme mi Yennu sɔnii,
 ki mi waa loon bii tuun linba.”
- Naan bi kur yêt Yennu yiikoowa, ki bia yêt bin
 sak u mɔba.
- ⁶ Li paak, yanbɔr saa nyi fɔɔr ni ki lekib,

ki kinkatir saa nyi kunkoouk paak ki biirib,
 ki naamuuk sii doo kpia bi doo ki guub,
 ki saa pat wunba nyii nanyer,
 kimaan bi moyetuk na yab bonchiann,
 ki yoo kur bi ki waa Yennu sonii.

⁷ Ki Yennu boi a, “Bee ki n saa nyik chabini?
 I waas yetima, ki poor yennii nba ki tee
 yenmonii sana ni.

N turib linba kur ki bi loon,
 nyaan ki bi chomm, ki njamii saa bonchon-
 chona nei ni.

⁸ Bi tee nan taanjai nba dii gboo,
 ki ji mok niqen nan poo nae, ki sooc kur nian
 u lco nyaapoo.

⁹ N kan dat bi tuba linba na paaki-i?
 Koo ki daa dont wutoor nibooru nba na
 paaki-i?

¹⁰ Saant bi daan tiinii kpaant ni ki biirib,
 nyaan i daa biirib chainchain.

Ii choo yiinii maq, kimaan bi ki tee min Yennu
 yab kaa.

¹¹ Israel teeb nan Juda teeb maq ki waan nan
 waama.

Min Yennu-e pak na.”

Bianjinba ki Yennu yet Israel teeb

¹² Bi faar faake ki paan Yennu, ki yet a, “U kan
 teent siari. Siara biak kan baar ti paaki. Ti kan
 ban la kuun, koo komi. ¹³ Yennu sokiniinba na
 tee wounjo, ki Yennu maan na kaa bi ni. Li paak,
 nyaant linba ki bi piak na n nmat bi moq paak.”
¹⁴ Ton, Yomdaanc Yabint Yennu nba yet linbae
 na a, “Kimaan niib na nba pak linba na, n saa

te ki n maan na-ii tee nan muu nae a mɔb ni, ki niib na-ii tee daat nba ki li sii di.”

¹⁵ Yennu yet a, “Israel teeb, n baat nan digbanbanfɔkir jabe a bin kɔn nani, ki tee yaayoo ni digbann nba mɔk gbankur, ki i ki gbia koo ki bant li niib maan paak. ¹⁶ Bi jatiat saa fit kpi niib bonchiann, ki bi kur tee kunkɔnkɔncheena. ¹⁷ Bi saa di i jeet kur, ki kpi i bonjai nan bonpoi kur, ki ɳman i pei nan nei kur. Bi saa biir i tilontii kur. Bi saa jii banjiake ki biir i doi nba paar ki i maa li paak na kur.”

¹⁸ Yennu yet a, “Daa maŋ ni, n kan biiri fas fasi. ¹⁹ Li-i tee ki niib na boi a, ‘Bee ki ti Yomdaano Yennu tun linba na ki turiti?’ fan yetib a, ‘Baa yētin ɳaan jiantir boorganii yennii bi tiŋ̊ tiŋ̊ ni na paak, motana bi sii tee yommii ki tur nigamm, tiŋ̊ nba ki tee bi yar na ni.’ ”

Bianjinba ki Yennu yakii nan u niib

²⁰ Yennu din yet a, “A mɔɔnt linba na ki tur Jakɔb yaaboona, ki pakir Juda tiŋ̊ ni ²¹ ki yet a: Gbiintir na man, yimm nba kaa yan, ki mɔk ninbina ɳaan ki ki laat, ki mɔk tuba ɳaan ki ki gbia na, ²² n tee Yennu-e. I kan tinin jaŋmaanii-i? I bo kii baantir kaa n boori-i? Mine nan tanbiiŋ̊ ki li kɔr mɔkgbenir, ki tee kɔru nba ki li kan ban yakir li paak yaayoo siiyoo. Nyunpana sii labin ki mɔk fuut, ɳaan kan fit do li paak. ²³ Naan niib na mɔk tubkangbatin nan mɔyētuk, ki ɳmat gaar gann po. ²⁴ Bi ki yeen bi mɔŋ̊ a, ‘Naant ki tii tiin ti Yomdaano Yennu, wunba teen naalɔŋ̊, nan sakosaak li saka yoo, ki teent jaaŋ̊ saama na.’ ²⁵ I toonbiite boon linba na. I biite te ki i kɔŋ̊ linba na.

26 “Nibiiit be n niib na ni ki tuu dəɔ̄ guu, nan nirɔ̄ nba tuu pii laauŋ a wun soor nɔɔŋ na, ki bia naan nan binba tuu pii barit a bin soor jab na. **27** Bi ɳei gbee nan kpinkpanniie, nan nɔɔnii nba tuu gbee ɳmangɔŋ na. Bi mɔ̄kite, ki la paŋ, **28** ki di gboot, ki gbenjt. Bi toonbiit ki mɔ̄k paak; bi ki sommit kpeebii ki bi laat mɔ̄nii bi buut ni, bi ki taant tatimm ki bi gaan bi mɔ̄nii.

29 “Naan min Yennu saa dat bi tuba linba na paaka. N saa pab bi toonbiit na paaka. **30** Bontonn nba mɔ̄k gbananjekint tun tiŋ na paaka. **31** Yennu sɔ̄kiniinba na fa faak kɔ̄œ; ki mannteeb na tuun nan sɔ̄kiniinba nba wannib bianjinba na, ki n niib ki mɔ̄k siar ki saa paki. Naan li joontu yoo-i baar, bi tan saa teen nlee?”

6

Bianjinba ki datai ɳaa loon Jerusalem

1 Benjaminn teeb, chiat man, ki la tinnu. Ii chiar nyi Jerusalem man. Pebin naatunn na Tekoa doo ni, ki joo muu nba tee nyinn, Bef Hakerem doo ni. Biak nan biiru saa nyi gaŋ po ki baari. **2** Sayɔ̄nn doo fan, ɳaan li saa biira. **3** Kpanbara saa baar leŋ nan bi kunkɔ̄nkɔ̄nna. Bi saa chaan bi lanbont ki lint doo na, ki sɔ̄ɔ kur saa kar waa loon sian.

4 Bi saa yet a, “Teent siir ki lek Jerusalem. Teent siir, ti saa lekir yonsuuk niŋe.” Naan li poor po bi saa yet a, “Yoo gara, yonnu baawa, ki nyiɔ̄k poŋ piin bɔ̄nnuwa. **5** Ti saa lekib nyiɔ̄ko, ki biir doo maŋ joonjot.”

6 Yabint Yennu-e tur kpanbara na yaak a bin chɔ̄ɔ tiinii ki teen tɔ̄b dindena ki ɳaa loon

Jerusalem. U yet a, “N saa dat doo na tubir, kimaan li gbee nan noɔntonte. ⁷ Bunbunn nyun nba yɔɔ bunii bianjinba na, nnae ki Jerusalem biit tee. N gbia kpikpiruk nan biiru doo na ni, ki laat yiarii nan danii leŋ. ⁸ Jerusalem teeb, ɳaant ki daamii na-ii tee kpaanii ki turi, nna-i kaa, n saa nyɔr nyikiwi; n saa kpint i doo na ki teenir kunkoouk, siaminba ki sɔɔ kan kari.”

Ki jiin Israel teeb moyêtuk po

⁹ Ki Yabint Yennu pakin a, “Israel tiŋ saa biar yann nan baa tuu poɔr daan tilɔɔna daan tiinii paak ki bin biar yann bianjinba nae. Li paak, see ki a tinn sɔɔ kur nba ki a saa fit, yoo nba daa be na.”

¹⁰ Ki n jiin a, “Nmee saa gbiint ki turin, li-i tee ki n pak namm ki kpaanibi? Bi tee tubkangbatae, ki yêt bin gbiint a maan; bi laa linba ki a wannin a n pakib nae. ¹¹ Yennu, a wutoor nba doo bi paak bianjinba, n wutoor mun doo nnae bi paak, ki n ji kan fit diari.”

Nanne ki Yennu yetin a, “Kpaat n wutoor na ki mɔɔn waas paak, sɔnjot ni, nan naasimm tintaanu ni. Bi saa soor jab nan bi ɳaapoob ki yaat namm, ki bia saa yaat nan nikpera mɔŋ. ¹² Nigamme saa gaar bi ɳei nan bi kpaant nan bi poob. N saa dat tiŋ na ni niib tubawa. ¹³ Nijaana nan tarii kur loon bin tɔkin sɔnbiiite ki la likirii, ki n sɔkiniinba nan mannteeb ɳmaab niib na. ¹⁴ Bi tee nan n niib danii na tee sankpanpui nae, ki yeen a, ‘Li kur ɳan,’ ɳaan ki li ki ɳani. ¹⁵ Bi marinbiit na te ki fei sooriba-a? Aaii, siara fei ki sooribi, bi poŋ ki mi fei kaawa. Li paak, bi saa

baa nan leeb nba baa nae. Mi-i dat bi tuba yoo nba, li sii tee bi joontue na; min Yennu-e pak na.”

Biaŋinba ki Israel teeb yêt Yennu sɔnu

¹⁶ Ki Yennu yet u niib a, “Setir sɔnpaata ni man kii gorii. Ii boi sɔnkperii po ki la sɔnchinchibir nba be sian. Tɔkint sɔnu maŋ man, ki i saa la parmaasir.”

Naan ki bi jiin a, “Aaii, ti kan tɔkini.” ¹⁷ Nanne ki Yennu nyinn guuteeb a bii gbiin naatunn kpaanii. Naan ki bi yet a, “Aaii, ti kan gbiinti.”

¹⁸ Ki Yennu yet a, “Gbiintir man, boorganu na, ki bann linba saa tun ki tur n niib. ¹⁹ Tingbouŋ, gbiintir. N baat nan boontue niib na paak, ki li sii tee bi biit tubdatu, kimaan bi yêt n tumiiue, ki bia ki gaar n maan. ²⁰ N baka kaa bonnunubit nba ki bi nyi nann Sieba ki teenin na po, koo bonnunubit nba ki bi nyi nann digbanbanfɔka na. N kan gaar bi piinii koo ki n par mei bi maruŋ paaki. ²¹ Li paak, n saa te ki niib maŋ n gbiat baa. Bibaanba nan bi bonjai saa kpo, ki yɔɔsnba nan bi kɔɔnanleeb mun bia saa kpo.”

Ki jiin Jerusalem leku po

²² Ki Yennu yet a, “Niib nyi gaŋ po digbann, ki baat. Digbanpaarir nba fɔk bonchiann na tee tɔb siire. ²³ Bi jii bi tɔrbana nan takoobiwa, ki tee tondamm nba ki tiin ninbaauko. Bi fuut tee nan mɔkgbeŋir nyun fuut nae, yoo nba ki bi jak taanii. Bi teen siire a bin faa Jerusalem tɔb.”

²⁴ Ki Jerusalem teeb na jiin a, “Ti gbat maan maŋa, ki ti nii ji sɔɔne. Yanyētuk nan gbananyekitir nyannite, nan poo nba tuu kar matdaaŋ paak na. ²⁵ Ti kan nyi doo kpiŋ, koo

ki somm sɔnii ni, kimaan ti datai be nan jatiate,
ki ninmɔnn be siar kur po.”

²⁶ Ki Yennu yet u niib a, “Ii lia botoot liant man, kii birin tanpent ni. Ii mɔ nan parbiir man, nan i bija yemmir nba saa kpo ki yin mɔ kpemɔnii bianjinba na, kimaan wunba yaa wun baar ki biiri na set saa lekiwa. ²⁷ Jeremaya, bikint n niib nan faa saa bikin kut na, ki la baa naan linba. ²⁸ Bi kur tee moyêtuk damm nba tee tubkangbatae, ki wakii nan kutmɔnt koo kutbin na. Bi kur tee nibiite ki lin jaan sanjaauŋ. ²⁹ Saauk muu na di saamewa, ḷaan ki kutbiit na ki nann ki boti. Li ki mɔk nyɔot nan mii yɔo kii ḷamii n niibi, kimaan nitont na ki nyii bi sinsuuk ni. ³⁰ Bi sii yib kaa nyɔôte, kimaan min Yennu yêtiba.”

7

Ki jiin Jeremaya mɔmaan po

¹⁻³ Ki Yennu tun min Jeremaya u jiantu ḷasaakak nba ki Juda teeb kɔɔ a bin jiantɔ na tammɔb boor. U yetin a man set leŋ ki mɔɔnt linba ki ḷɔɔ Israel teeb Yabint Yennu loon wun pak turib na a, “Lebitir i binbenj nan i toona, ki n saa nyiki ki yii be nna. ⁴ Niib nba beeri a i tinna, kimaan Yenjiantu ḷasaakak be i boor na, i daa tee li maan yada.

⁵ “Lebitir i binbenj ki nyik bonbiir nba ki i tuun na. Ii tuun linba ḷan kii teen i leeb. ⁶ I daa ḷmaab saamm nan kpeebii nan pakɔi. I daa kpi niib kaat tiŋ na ni. I daa jiantir pata, kimaan ḷanne saa biiri. ⁷ Li-i tee ki i lebit, n saa chabi ki

yii be tiŋ nba ki n jii tur i yeejamm ki li yɔɔ tee bi faar na ni.

⁸ “Gotirii, i teen yada faak mɔmaan nie. ⁹ I jaan, ki kpi niib, ki chomm, ki poor faak mɔpora, ki mann maruŋ ki teen tingbann Baal, ki jiantir tingbanlia. ¹⁰ I tuun linba ki n ki loon nae, ḥaan tuu baar ki see n boor, n jiantu ḥasaakak ni ki yeen a, ‘Ti be ti yamanie.’ ¹¹ I dukii nan n jiantu ḥasaakak na tee fat-teeb gungurboore-e? N la yaa tuun linbawa. ¹² Ii saa Siilo man, sinsinn boor nba ki n gann ki bi sii jiantirin na, ki saa got maa tumir biaŋinba, kimaan Israel teeb nba tee n niib na biit paak. ¹³ I tun biit na kurewa, ki n piak nani yoo nan yoo, ḥaan ki i yêt gbiintu. N yiini, ki i ki tooni. ¹⁴ Li paak, maa tun linba ki tur Siilo na, n saa tun nnae ki tur n jiantu ḥasaakak nba ki i teenir yada nan li saa sommi na. Maa biir Siilo doo biaŋinba na, nnae ki n saa biir siaminba ki n tur i yeejamm nan yimm na. ¹⁵ N saa ber nyinni n boor ni nan maa ber i nikpiimm Israel teeb nae. Min Yennu-e pak na.”

Ki jiin niib na moyētuk po

¹⁶ Ki Yennu yet a, “Jeremaya, daa mein niib na paaki. A daa mɔ, koo ki mein bi paaki. A daa barimin, kimaan n kan gbiint ki tura. ¹⁷ A ki la baa tuun linba Juda doi ni nan Jerusalem sɔnii ni na-a? ¹⁸ Waas yi daate, ki jab jokit muu, ki poob miin yon a bin lo lilaat ki tur yenpook nba ki bi yi Sanpaapo Poobat na. Bi mɔ daan ki teen yenlia a lin gbatin. ¹⁹ ḥaan li setik gbia mine-e? Aaii, li gbia ḥamme, ki tee fei ki turib. ²⁰ Li paak, ki min Yabint Yennu saa mɔɔn n wutochiɔŋ na nna. N

saa mɔɔnir nisaarii nan bonkobit nan tiinii nan jeet paak. N wutoor na sii tee nan muu nae, ki soɔ̄ kan fit kpeeniri.

21 “N niib, marunyena be, ki i tuu joo li kur maruŋ binbintir paak, ki marunlia mun be ki i tuu dir. Naan linba ki min Yennu piak tee nnae, i poŋ tuu di li kur. **22** N din ki tur i yeejamm sennsau ki jiin mujoonu maruŋ, koo siara maruŋ po, yoo nba ki n din nyinnib Ijipt tiŋ ni na. **23** Naan n din pakib nan bin sak n mob, ki n sii tee bi Yennu, ki bi mun tee n niib. N din betib a bii be nan maa wannib na, ki bona sii saa fanu ki teem. **24** Naan bi din ki sak n mob, koo ki gbiint linba ki n pakib na. Bi din tun linba ki bi moyêtuk nan tubkangbatin wannibe; ki baa bo sii ḷjan na, ki bi biir saa naagbaak. **25** Laa jii daar nba ki i yeejamm din nyii Ijipt nawa ki tan tuu dinna, n yɔɔ tuun n toontunna nba tee n sokiniinba nae i boor. **26** Naan soɔ̄ ki gbiint, koo ki kɔɔn u baka li ni. I njamm teen tubkangbata nan moyêtuk damm ki gar i yeejamma.

27 “Li paak, Jeremaya, a saa pak maan na kur ki tur n niiba, ḷjan bi kan gbiint ki turani. A saa yiimm, ḷjan bi kan tooni. **28** A saa pakib nan bi digbann na ki sak min nba tee bi Yomdaano Yennu na mɔbi, koo ki tumii yan bi tubdatu ni. Mamɔmm kpowa. Soɔ̄ poŋ ji ki piak li po.

Ki jiin biit po

29 “Jerusalem teeb, ii mɔ man, koot i yut ki lu.
Ii yiin kuun yanii kunkona paak man,
kimaan min Yennu wutoor doo, ki n yêt n
niiba.

³⁰ “Juda teeb tun bonbiira. Bi jii bi tingbana nba ki n wutoor do li paak nae, ki bir n jiantu ɳasaakak ni. ³¹ Bi maa maruŋ binbintir nba ki bi yir Tofef nae, Hinom baauk ni, a bii dia bi bonjai nan bi bonpoi kii mann mujoonu marint len. N ki wannib a bin tun linba na. N pon ki dukin nna. ³² Li paak, yoo baat ki bi ji kan yiinir Tofef koo Hinom baauku, ɳaan bi sii yir nikpinu baauko. Bi sii pii niib leje, nan yiar nba tan sii kaa nan piinu. ³³ Nisaarii gbanankpeena tan sii tee jeete ki tur nɔɔnii nan muuk ni bonkobit, ki sɔɔ sii kaa ki yɔɔbi. ³⁴ Tin na tan sii dɔɔ yanne. N saa boon parmaasir fuut, nan poochiann jaamm parpeenn fuut, Juda doi ni nan Jerusalem sɔnjot niwa.

8

¹ “Li yoo na, bi saa nyinn Juda kpanbara nan li saakab nan mannteeb nan Yennu ɔɔkiniinba nan nileeb nba din be Jerusalem na kpaba bi kaat ni. ² Bi kan taanir ki pii kaa, ɳaan li sii dɔɔe nan mɔɔt na. Li sii dɔɔ yeenin ni, yonnu nan ɳmaarik nan ɳmaabira nba ki niib na din loomm, ki tuunib, ki faa namm labaar, ki bia jiantirib na boor. ³ Ki biit damm digbann na niib nba tinn, ki be siaminba ki n yatib na saa dukin nan bi-i kpoi sɔ bi-i fo. Min Yabint Yennu-e pak na.”

Ki jiin biit nan tubdatu po

⁴ Ki Yennu pakin a n yet u niib a, “Niro-i baa, u ki fi-i? Niro-i tut sɔnu, u ki ɳmat poori-i? ⁵ N niib, ki bee ki i yaat n boor ki ji ki jenti? I dia i patae, ki yêt yin jen n boor. ⁶ N gbiinte fanu, ɳaan i ki

pak mamɔmmi. Nan i yenɔkɔɔwa ki mɔ kɔɔ u biit paaki, ki i sɔɔ ki boi a, 'N biir bee?' Sɔɔ kur tun waa loon linbae, nan taamm nba tuu tiin ki saa tɔb biaŋinba na. ⁷ Barŋmaauŋ gbaa mi yoo nba jan nan u ŋmatu, ki pinpara nan silaantoot nan naakpaapeenii mi yoo nba tee bin yaat ki lee doo, ŋaan yimm n niib ki mi sennii nba ni ki n diai. ⁸ Ki i saa teen nlee ki pak nan i sub, ki bia mi n sennii? Gotir, faak wannteeb na kpint n sennii nawa. ⁹ I subindamm na dii fei-e ki li ŋmatib ki bi sik baruk ni. Bi yêt n maame, ki mɔtana bi mɔk subinlannpoe? ¹⁰ Li paak, n saa jii bi kpaant na ki tur nigamme ki bii yen, ki jii bi poob na ki tur jagamm. Tarii nan nijaana kur loon bin tɔkin sɔnbiite ki la likirii. Mannteeb nan n sɔkiniinba gbaa ŋmaab niib nae. ¹¹ Bi tee nan n niib danii na tee sankpanpui nae ki yeen a, 'Li kur ŋan,' ŋaan ki li ki ŋani. ¹² N niib, i marinbiit na te ki fei sooriwa-a? Aaii. Fei ki soori nan waama. I pon ki mi fei kaawa. Li paak, i saa baa nan leeb nba baa nae. Mi-i dat i tuba yoo nba, li sii tee i joontue na; min Yennu-e pak na.

¹³ "N loon man taan n niib nan kpaarɔ nba tuu taan u jeet nae, ŋaan bi tee nan daan tiik nba kaa lɔɔna nae, ki tee nan kinkaj nba kaa kinkana, ki li tituut pon jɔɔka na. ŋanne ki n chab nigamm a bin yent tiŋ na."

¹⁴ Ki Yennu niib boi a, "Bee ki ti bia daa kari? Baat man ki tin chiar saan digbanpaara ni, ki saa kpo leŋ. Ti Yomdaanɔ Yennu-e chabit nan kuun, u turit lɔɔbiie a ti nyu, kimaan ti tun biirɔwa. ¹⁵ Ti daan parmaasire nan laafia, ŋaan ti ki lari; mukisuko baar. ¹⁶ Ti datai pon ji be Dann doo

niŋe, ki ti gbia bi taanii wuyikinii. Tiŋ na kur tuu jekire, yoo nba ki bi taanii mɔ. Ti datai baar a bin biir ti tiŋ, nan linba be lenŋ kur, nan ti doo, nan li niib.”

¹⁷ Ki Yennu yet a, “Ii chek man, n tuun wai-e i boor, waatont nba ki i kan fit diŋib, ki bi saa junti.”

Biaŋinba ki Jeremaya par biir u niib paak

¹⁸ N parbiir na kaa gbennu, n par ni yiare.

¹⁹ Gbiintir. N gbia n niib wuyikinii tiŋ na munn po a,

“Yennu ji kaa Sayɔnne-e? Sayɔnn kpanbar na ji kaa leŋe-e?”

Ki Yennu nba tee bi kpanbar na jiin a,

“Bee ki i jiantir i pata,

ki gbaa jiantir boorganii yennii nba kaa nyɔɔt na,
ki donn n wutoori?”

²⁰ Ki niib na yikin a,

“Sakoouk gara, ki jaaŋ bia gara, ɳaan ti ki tinni.”

²¹ N niib nba la biiru na paak teen ki n par biir. N mɔ kpemɔniiie, n ki mɔk parmaasir nan waama.

²² Tebuk kaa Gilead yent ni-i? Tebira kaa leŋe-e?
Ki bee teen ki n niib ki la laafia?

9

¹ N sunman ki n yur bo tee bunbunne,
ki n ninbina tee ninnyuut nyuntonn,
ki man bo bui n niib nba ki bi kpiib na paak,
yonnu nan nyiɔk.

² N sunman ki n bo mɔk binbeboore muuk ni,
ki bo nyi n niib ni.

Bi ki tee niŋamm kaa, bi ki waa Yennu,

³ Bi teen siir nan faake yoo kur,
bi nyik mamɔmme ŋaan dia doo na nan
faak.

Ki Yennu yet a, “N niib tuu nyi toonbiyenn ni,
ki loɔr toonbileer nie, ki ki sak nan n tee bi
Yennu.”

⁴ Sɔɔ kur-ii chek u lɔɔ paak, sɔɔ daa tee u ninja
yada,
kimaan ninja kur tee faak daanoe,
ki sɔɔ kur gbii u yɔɔk paak.

⁵⁻⁶ Sɔɔ kur turin u yɔɔke, ki sɔɔ ki piak mamɔmm,
kimaan bi tumii bi jerima faake,
ki kan nyik toonbiit tumu.

Bi-i nyii kpikpiruk yenn ni, bi tuu kɔɔ leer nie,
ki fayen-i gar, leer n wei.

Yennu yeen a u niib yêtœe.

⁷ Linba na paak ki Yabint Yennu yet a,
“N saa pur n niib nan kut nae ki bikimm.

N niib tun biita, n ji saa tun namm lannpoe?

⁸ Bi jerima tee nan peenlɔbit nae, ki bi fa faak
yoo kur.

Sɔɔ kur piak naasinyɔɔsire u lɔɔ boor,
ŋaan pii baruk ki guunto.

⁹ N kan dat bi tuba linba na paaki-i?

Koo ki daa dont wutoor nibooru nba na paaki-i?
Min Yennu-e pak na.”

¹⁰ Ki n yet a, “N saa fabin kunkona paaka,
ki mɔ̄ mɔmaatuk paak, kimaan bi koora,
ki sɔɔ ji ki gaar bi ni, sɔɔ ji ki gbia nei mɔnii,
ki nɔɔnii nan muuk ni bonkobit chiar yaat.”

¹¹ Ki Yennu yet a, “N saa te Jerusalem n kpant
langbent,

kii tee mɔbɔi binbeboor,
 ki Juda doi bia saa kpant langbent,
 ki tee siaminba ki sɔɔ kan fit kar.”

¹² Ki n boi a, “Yennu, bee ki tiŋ na biir, ki bia
 koor nan kunkoouk na, ki sɔɔ ki gaar leni? Nmee
 sub fanu ki saa bann linba na paaki? A wann
 Ȑmee li paak, ki u mun saa wann leebi?”

¹³ Ki Yennu jiin a, “N biir tiŋ na, kimaan n
 niib nyɔr nyik tumiiu nba ki n turib nae. Bi ki
 sak n mɔb, ki bia ki tun linba ki n wannib na.

¹⁴ Naan bi teen tubkangbatae, ki jiantir tingbann
 Baal, nan bi baanba nba din wannib bianjinba
 na. ¹⁵ Li paak, gbiintir linba ki min Yabint Yennu
 nba tee Israel teeb Yennu yaa man tun. N saa
 tur n niib jeet nba ton ki bin di, ki bia turib
 lɔbii ki bin nyu. ¹⁶ N saa yat kɔɔnib digbana
 nba ki bi yeejamm nan bi mɔŋ ki ban gbat li po,
 ki te ki kunkɔnkɔnna n tookib nan maa tan saa
 boontib.”

Bianjinba ki Jerusalem teeb boi sommir po

¹⁷ Ki Yabint Yennu yet a, “Dukint linba tuun na
 po.

Yiint kpemɔnii damm,
 nan poob nba yiin kuun yanii na ki bin
 baar.”

¹⁸ Ki niib na yet a,
 “Pakimm ki bin kakit ki yin kuun yanii turit,
 nan ti ninbina nba tan saa gbee nan nin-
 nyuut,
 ki ti ningbant n matik nan mɔnii.”

¹⁹ Gbiintir mɔnii fuur Sayɔnn doo ni man a,
 “Ti boonta. Ti dii feiwa.
 Li tee tin nyi tiŋ na nie, kimaan bi bit ti Ȑeiwa.”

- 20** Ki n yet a, "Yimm poob n gbiint ki tur Yennu;
 ki i baka-ii be u maan ni.
 Ii tumii i bonpoi kpemɔnii, ki wann i yɔɔsnba
 kuun yanii yinu.
- 21** Kuun tɔkin ti takorbonae, ki kɔɔ ti diit ni,
 ki bia baar ti kpanbara ɳei ni, ki kpi waas
 sɔnjot ni,
 ki kpi naasimm dai ni.
- 22** Gbanankpeena dɔɔe siar kur po,
 nan mɔ̄baa nba tuu dɔɔ kpaant ni na,
 koo karwantpat-teeb nba tuu chɔɔ karwanta
 ki bir,
 ki sɔɔ ki tikirir na. Yennu nba yetin a n pak
 linbae na."
- 23** Ki Yennu yet a,
 "Subindamm daa faa kpinkpant bi subinii paak,
 ki panj damm mun bia daa faa kpinkpant bi
 panj paak,
 ki mɔ̄kita mun bia daa faa kpinkpant bi
 mɔ̄kint paaki.
- 24** Li-i tee ki sɔɔ loon wun faa kpinkpant,
 wun faa nan u min, ki bia bant n maan paak,
 kimaan n lomm yɔɔ be-e, ki n tuun linba ɳan
 ki bia took.
 Nanne mei n par. Min Yennu-e pak na."
- 25-26** Ki Yennu yet a, "Yoo baat ki n saa dat Iijpt
 teeb, nan Juda teeb, nan Edom teeb, nan Amonn
 teeb, nan Moab teeb, nan kunkoouk teeb nba
 pɔɔn bi yut* na tuba. Niib na kur pot bi punawa,
 ɳaan bi ki dia mɔ̄lor nba ki punpotu tee li nyinn
 na. Niib na nan Israel teeb na kur, sɔɔ ki dia n
 mɔ̄lor na."

* **9:25-26** 9.25 Bi din pɔɔn bi yut ki baakit bi tingbanne.

10

Ki jiin patmannu nan barmɔnii jiantu po

¹ Israel teeb, gbiintir maan nba ki Yennu yaa wun pak turi na.

² U yet a, “I daa waa digbanlia taatok,
i daa te ki bonsaana nba ki i laat sanpaapo na daamii-i,

halii nan laa lek koont digbanlia jaŋmaanii nawa.

³ Niib man jiantu tee yanne.

Tiike ki bi tuu chɔɔ ki lu fɔɔr ni,
ki tikpeera n jii bi pai ki kpeerir,

⁴ ki ɻammir nan salimpeena nan salimmɔna,
ki bin jii kpai ki kpaa sennir, a li daa baa.

⁵ Li pata tee nan baa tuu nan bont nba ki senn
kpaab ni

ki li beer bondidiit nae,
bi kan fit pak, bi bia kan fit somm, niib-ii jikitib.
I daa tiinib jaŋmaanii: Bi kan fit paani daŋi,
bi bia kan fit sommini.”

⁶ Yennu, sɔɔ kaa ki tee nan fin na, a tee
Yenjaanne,

ki a sann yab, ki bia mɔ̄k paŋ.

⁷ Nmee kan tur fin nba tee digbana kur kpanbar
na baakiri?

A jaŋ nan niib n tura baakira.

Subindamm ni nan kpanbara ni, sɔɔ ki be ki tee
nan fin na.

⁸ Bi kura tee jatit nan bonliiniie.

Bi saa tumii bee, baa jii tiinii ki nan pata nba na
boori?

⁹ Bi nyii nan salimpeena Speenn tiŋ nie,
ki nyii nan salimmɔna Ufas tiŋ ni,

ki saauk damm tan taan bi pata maŋ ki pɔrir.
 Linba na kur tee bonninnant damm toonae.
 Bi lannib taŋant nba ki taluura luue.

¹⁰ Naan fin Yennu-e tee barmɔnii Yennu,
 ki tee Yennu nba fo na, ki bia tee kpanbar yaayoo
 siiyoo.

A wutoor-i doo yoo nba, durinya tuu jekire;
 digbana kan fit dia a wutoor.

¹¹ (Yimme tee yin pakib nan Yennu saa biir
 pata nawa. Pata maŋ kaa nan sanpaak nan
 tingbouŋ na. Bi ji sii kaa siar po, tingbouŋ na
 ni.)

Dontir yan ki teen Yennu

¹² Yennu jii u yiikooe ki nan tingbouŋ na,
 ki jii u subinii ki nan durinya na, ki tant
 sanpaak.

¹³ U tur mɔbe, ki nyun nba be sanpagbouŋ liik
 po na fu.

Ɲɔœ te ki sanpagbant nyi siar kur po ki lakii.
 Ɲɔœ te ki sanyikintii nyikintir, ki wonpaaruk nyi
 u boore ki da.

¹⁴ Nisaarii laat linba na, ɳaan kaa yan, ki tee jatit.
 Binba naan pata na dii feie,
 kimaan pata nba ki bi naan na tee yanne, ki
 kaa manfoori.

¹⁵ Bi ki mɔk nyɔɔt, ki tee bin yisimme.
 Yennu-i baar bi paak nan wutoor yoo nba, u saa
 biiriba.

¹⁶ Israel teeb Yennu na ki tee nan pata maŋ na
 kaa,
 ɳɔœ nan bona kur, ki gann Israel teeb a bii tee
 u tiɔŋ niib;
 u sanne tee Yabint Yennu.

Ki jiin biiru nba baat po

¹⁷ Jerusalem teeb, bi looniwa. Tikit i faar man.

¹⁸ Yennu yaa wun ber nyinni tiŋ na nie. U saa buti, ki nan i yenɔkɔɔwa tan kan tenni. Yennu-e pak na.

¹⁹ Ki Jerusalem teeb yikin a,

“Ti la daŋ bonchiann, ki ti fiat maŋ kan buuri,

ki ti bo dukii a li tee linba ki ti saa fit gubin gaare.

²⁰ Ti ɳei kpant langbenta.

Ki ɳmiit nba tuu diar na cheera.

Ti waas kur yaata,

ki sɔɔ ji kaa ki saa ɳamm maa ti ɳei manji,
sɔɔ kaa ki saa lor ti mɔŋmii na.”

²¹ Ki n jiin a, “Ti tɔɔndamm na tee jatite,
bi ki boi Yennu ɳmakitir po.

Nanne teen ki bi gbar, ki ti niib yat.

²² Gbiintir, maan baara,

ɳmatir be digbann nba be gaŋ po na ni
bonchiann.

Li jab saa te ki Juda doi n kpant langbent,
ki mɔboie sii be leŋ.”

²³ Yennu, n mi nan sɔɔ kaa ki dia u binben joontu
yiikoo u nuu ni,
sɔɔ ki yen u mɔŋ manfoori.

²⁴ Yennu, ɳmakitirit, ɳaan a daa mantik ton
nanti,

koo ki dat ti tuba yoo nba ki a wutoor doo;
fi-i tun nna, ti saa boonte.

²⁵ Naant ki a wutoor-ii be digbana nba ki jiantira
na,

nan niib nba yêta na paak.

Bi kpii timm nba tee a niib nae, ki biirit fas,
ki teen ti doi langbent.

11

Ki jiin Jeremaya nan mɔlor na po

¹ Ki Yennu pakin a, ² “Gbiintir mɔlor na mɔmaan. Pakin Juda teeb nan Jerusalem teeb ³ nan min Israel teeb Yomdaano Yennu poor mɔpor biiuk ki teen wunba kur ki sak mɔlor na mɔmaan. ⁴ Li mɔlore ki n din lor nan bi yeejamm, yoo nba ki n din nyinnib Iijpt tiŋ ni, siaminba din tee nan muu nba kaa kpeenu ki turib na. N pakib nan bin sak n mɔb ki tun linba kur ki n wannib. N pakib nan bi-i sak n mɔb, mine sii tee bi Yennu, ki bi tee n niib; ⁵ ki n saa dia mɔsonn nba ki n senn ki tur bi yeejamm, nan n saa turib tiŋ nba kpai ki mɔk mɔkint, ki bi ji be leŋ mɔtana na.”

Ki n jiin a, “Yennu, lii tee nna.”

⁶ Nanne ki Yennu pakin a, “Saan Juda doi ni, nan Jerusalem sɔnjot ni. A mɔɔnt n maan len, ki pak niib na ki bin gbiint mɔlor na mɔmaan ki sakir. ⁷ Maa din nyinn bi yeejamm Iijpt tiŋ ni, n din kpaanib nan bin sak n mɔb. N bia tukin kpaanib nnae nan dinna. ⁸ Naan bi ki gbiint koo ki saki. Sɔɔ kur tukin ki tee tubkangbatire nan biit daano, nan baa din tee na. N sennib nan bii dia mɔlor na, naan bi yēta. Nanne ki n dat bi tuba nan mɔlor na nba wann na.”

⁹ Ki Yennu bia pakin a, “Juda teeb nan Jerusalem teeb lorin lorbiite ki jiin n po. ¹⁰ Bi ŋmat bi yeejamm toonbiit niwa; bi yeejamm manj din yēt linba ki n wannib na tumue, naan

jiantir yenlia. Israel teeb nan Juda teeb biir mɔlor nba ki n lor nan bi yeejamm nawa. ¹¹ Li paak, min Yennu kpaanib nan n saa baar nan biiru bi paak, ki bi kan fit nyi lenji. Ki bi-i yiinin ki loon sommir, n kan gbiint ki turibi. ¹² Ki Juda teeb nan Jerusalem teeb saa saan tingbana nba ki bi mann maruŋ ki teemm na boor, ki boi sommir po. Ḋaan li tingbana kan fit sommib, yoo nba ki biiru na baari. ¹³ Juda niib tingbana yab nan bi doi nba yab nae, ki Jerusalem niib maa maruŋ binbinta ki li kann yab nan bi doo ni sɔnii kann nba yab na, ki mann maruŋ ki teen bi tingbanbiuk Baal. ¹⁴ Jeremaya, daa mein koo ki barimin niib na paaki. Bi-i be daamii ni yoo nba, ki yiinin ki loon sommir, n kan gbiint turibi.”

¹⁵ Ki Yennu bia yet a, “Niib nba ki n loomm na tuun biite. Bi mɔk yiikolannpoe ki sii be n ḋasaakak na ni? Bi dukii bi-i senn mɔsona, ki mann bonkobit maruŋ, li saa fit goɔr biaka-a? Linba na saa maŋ bi parawa? ¹⁶ N tuu yib kpan tiinii nba mɔk faate, ki gbee nan lɔɔnɔana, ḋaan fuit nba tee nan satianii na ninje ki n saa joo li tituut muu, ki gbat li yiinii.

¹⁷ “Min Yabint Yennu-e bur Israel nan Juda, ḋaan mɔtana n dia biake ki kpaanib. Namme baar nan linba na bi mɔŋ paak, kimaan baa tun biit na. Bi donn n wutoore nan baa mann maruŋ ki tur tingbann Baal na.”

Lorbiuk nba jiin Jeremaya manfoor po

¹⁸ Ki Yennu pakin ki jiin lorbiit nba ki n datai lorin ki jiin n po na. ¹⁹ Ki n tee nan pegann nba ki bi saa nanc a bin kɔtɔ na, ḋaan ki n ki mi nan

n paake ki bi lorin lorbiuk na ki yeen a, “Naant ki ti choɔ̄ tiik na nan u loɔ̄na ki lu. Naant tin kpiu, ki soɔ̄ ji daa mi tian u po.”

²⁰ Nanne ki n miar Yennu a, “Yabint Yennu, a tee barmɔ̄npakirœ, ki bikii niib yan nan bi binbenj. N jii n maan ki teen a nuu nie. Li paak, naant ki man la a wutoor niib na paak.”

²¹ Anatof teeb loon bin kpime, ki pakin nan bi saa kpin, li-i tee ki n tukin ki mɔ̄ɔntir Yennu maan na. ²² Nanne ki Yabint Yennu yet a, “N saa dat bi tubira. Bi naasimm saa kpo tɔ̄b nie, ki bi waas n kpo kon. ²³ N senn yooe ki saa baar nan biak Anatof niib paak. Li yoo-i baar, nan bi yenɔ̄kɔ̄wa kan tinni.”

12

Ki jiin Jeremaya buboit po

¹ Yennu, min nan fin-i yaa ti bu, fine sii mɔ̄k mɔ̄nii.

Naan n saa boia buboit ki jiin barmɔ̄nii maan powa.

Bee teen ki yanbɔ̄ndamm mɔ̄kitiri?

Bee ki ɔ̄mabir damm paakiti?

² A buribe, ki bi baa jiina, ki kpaatir, ki loon loɔ̄na.

Yoo kur bi piak fanue ki jiint a po, naan bi baka kaa a po.

³ Naan Yennu, a min, ki laat maa tuun linba nan maa loona biaŋinba.

Berin niib na, ki bin tut saan nan pei na ki bin kpib.

Ii guub nan yoo nba tan saa jaŋ nan bin kpib.

⁴ Li saa wei nlee ki ti tiŋ bia daa tee tinkooŋ,

ki siar kur boor mɔɔt n koori?
 Bonkobit nan nɔɔnii kpenne, kimaan ti niib
 toonbiit paak,
 niib nba yeen a, "Yennu ki laat linba ki ti
 tuun na."
⁵ Yennu yet a, "Jeremaya, li-i tee ki a bak
 nan fan poo nantaar poot nan niibi,
 a saa teen nlee ki poo nan taanii?
 Li-i tee ki a kan fit set paanu ni,
 a saa teen nlee ki set Jɔɔdann mɔkir fɔɔr ni?
⁶ A tioŋ ninjamm nba nyii a ɳaak ni na kɔɔtawa,
 ki taan nileeb po ki wora.
 Baa lek piak nan mɔɔmant na, ɳaan a daa teeb
 yada."

Ki jiin Yennu yanyêtuk po

⁷ Ki Yennu yet a, "N nyɔr nyik Israel teeба,
 n yêt n nigannkab nawa.
 N jii niib nba ki n loomm na, ki kubin bi datai
 nuu niwa.
⁸ N nigannkab na kɔn nanime.
 Bi gaan jate n paak nan yanbor be fɔɔr ni na, ki
 n yan yêtib.
⁹ N nigannkab na tee nan nɔɔŋ nba ki kanbiat
 wɔɔrɔ
 lokir kur po nae.
 Yiint muuk ni bonkobit ki bin baar tan di jaamm.
¹⁰ Digbangana yent damm bonchiann biir n daan
 tiinii kpaaba,
 bi ɳmaa n kpaant ki biirir,
 ki kpint n tinnaj na ki teenir kunkoouk.
¹¹ Bi teenir kankoonne ki li dɔɔ yann n boor ni.
 Tin na kur kpant kunkoouko ɳaan ki sɔɔ ki fin
 li po.

12 Jab saan tiŋ na kur poe a bin fat bona.
 N tun təbo a lin biir tiŋ na kur, ki sɔɔ kii be u
 yamani.
13 N niib buur diie, ɳaan jaan mɔɔt.
 Bi tun nan bi panj, ɳaan bi ki la siari.
 N wutochiono te ki bi jeet ɳakit.”

Ki jiin Yennu mɔɔsonn po

14 Ki Yennu yet a, “N mɔk siar ki saa pak tur Israel teeb kɔɔnanleeb nba biir tiŋ nba ki n tur n niib Israel teeb maŋ na. N saa nyinn nibiit maŋ bi tinii ni, nan baa tuu ɳabir bonbuburit nae, ki fat Juda teeb bi nii ni. **15** Naan mi-i yaat namm, li poor po, n saa tinib ninbaauk. N saa jen nan nibooru kur bi tiŋ tiŋ ni, nan bi tiŋ digbann ni. **16** Li-i tee ki bi saa gaar n niib jiantu nan bi par kur, ki por a, ‘Nan Yennu nba be na,’ nan baa din tumii n niib a bii poor tingbann Baal sann ni biaŋinba na, bi saa pukin n niib po, ki sii mɔkitir. **17** Naan li-i tee ki digbansiar kan sak n mɔb, ɳann ɳarin n saa ɳabirœ ki biirœ fas fas. Min Yennu-e pak na.”

13

Ki jiin chabjann kurtajinn po

1 Ki Yennu yetin a n saan ki daa chabjann kurtajinn ki yoo, a ɳaan n daa sikintir nyun ni.
2 Ki n daa ki yoo. **3** Ki Yennu ɳamm pak nanin, ki yet a, **4** “Saant Yufrates mɔkir boor ki saa bɔr kurtajinn na fɔru ni, tana ni.” **5** Ki n saan bɔrir, Yufrates mɔkir boor.

6 Li din weiwa, ki Yennu tan pakin a n ɳamat Yufrates mɔkir boor ki saa jii kurtajinn na. **7** Ki

n ɳmat saan. Maa baar lej ki lar, ki sɔɔ ki li biira, ki ji ki ɳani.

⁸ Ki Yennu ɳamm pak nanin a, ⁹ “Nnae ki n saa biir Juda parbifaant na, nan Jerusalem parbifaachiɔŋ na. ¹⁰ Namm biit damm na yêt bin sak n mɔbe. Bi yɔɔ tee tubkangbata nan biit damme, ki jiantir tingbana. Li paak, bi tan sii tee nan kurtajinn na nba kaa nyɔɔt nae. ¹¹ Kurtajinn nba tuu jaŋ siak ni ki dia bianjinba na, n bo loon Juda nan Israel niib kur-ii dian nnae chinchin. N tun nnae, a bii tee n niib ki baar nan baakir nan dontir ki turin, ɳaan ki bi yêt n mɔb.”

Ki jiin dasɔɔr po

¹² Ki Israel teeb Yomdaano Yennu pakin a, “Jeremaya, pakin Israel niib nan dasɔɔr kur tee lin gbee nan tilɔɔna daame. Bi saa jiin a bi mi nan dasɔɔr kur tee lin gbee nan daame. ¹³ Li poor po, fan pakib nan min Yennu loon man gboon tiŋ na ni nirɔ kur daame nan baa tan saa yib, li kpanbara nba tee Defid yaaboona na, nan mannteeb, nan n sɔɔkiniinba, nan Jerusalem niib kur. ¹⁴ Li poor po, n saa butib nan soa nba tuu lia leer na, saakab nan waas kur yomm. Ninbaauk koo ninkpabauŋ kan fit te man nyik bi kpinu.”

Bianjinba ki Jeremaya yakii ki jiin dont-n-mɔŋ po

¹⁵ Israel teeb, Yennu paka, ii sikin i mɔŋ ki gbiint u maan.

¹⁶ Ii baakit i Yomdaano Yennu
yoo nba ki u daa ki baar nan bunbɔnn
nba saa te yin gbiat kunkona ni na,
ki sɔɔ ki u daa ki kpint yentu nba ki i daan na,

ki teenir bunbɔnchiɔŋu.

¹⁷ Li-i tee ki i kan gbiint, n saa bɔr buiwa,
kimaan i yuwannu paak.

N saa bui bonchiann, ki n ninnyuut tan sii puube,
kimaan baa yaat nan Yennu niib ki teemm
yommii na paak.

¹⁸ Ki Yennu pakin a, "Pakin kpanbar na nan u
naa, ki bin fir bi naangbant paak ki sik tiŋ ni,
kimaan bi naan fokirii nba fan bonchiann na yit
baawa. ¹⁹ Doi nba be Juda diitu po na, bi ŋaa
loonira, ki sɔɔ ji kan fit nakin bi boor. Bi soor
Juda niib kur, ki saan namm yommisimewa."

²⁰ Jerusalem, gotir. A dataie nyii gan po ki siik
na. Niib nba ki bi teenib a nuu ni na be lia? A
niib nba ki a dont a mɔŋ bi paak na be lia? ²¹ A
saa pak a bee, li-i tee ki niib nba ki a dukii a bi tee
a yɔɔsnba na tan kɔn nyanna, ki dia-ani? Li sii
yiara nan poo nba tuu yaa wun mar nae. ²² Li-i
tee ki a boi linba paak ki na kur tun ki tura, ki
bi muka ki liat a tiati, li tee a toonbiit nba yabit
paak nii nae. ²³ Nibɔŋ saa fit lebit u gbananta-
a? koo naamuuk saa fit boon u poriuwa-a? Li-i
tee ki bi saa fit tun nna, ŋann ŋarin, fin nba ki
tuun siar ki pukin toonbiit po na bo saa fit tumii
ŋant tumuwa. ²⁴ Yennu saa yata nan moöt nba ki
wonfufuk tuu pebirir nae. ²⁵ U yet nan a joontu
sii tee nnae. Waa lor wun teena bianjinbae na,
kimaan a tamm u poe, ki waa tingbana. ²⁶ Yennu
tiɔŋo saa liat a tiat ki senna yann, ki a di fei.
²⁷ U la-a ki a tuuŋ linba tee u kɔɔr. U la-a ki a
jiantir tingbana, kunkona paak nan kpaant ni,
nan jɔɔ nba tuu mɔk niɔŋ nan u lɔɔ ŋaapoo,
koo nan taanjak nba tuu ŋakit tannaŋ paak nae.

Jerusalem teeb, i boonta. I saa ban teen kasiawa-a?

14

Ki jiin yonkoonbiuk po

- 1 Ki Yennu pak turin ki jiin yonkoonin po a,
- 2 "Juda mō kpeməniie, kimaan u doi kpenne,
 ki u niib dōo tiŋ ni nan yanyētuk,
 ki Jerusalem mō ki loon sommir.
- 3 Mōkita na tun bi daabae nyun po,
 ki bi saan bunbuna boor,
 ŋjaan bi ki la nyun, ki ŋmat jen nan sōkoona.
Bi yan ŋmate, ki bi ŋaa tama, ki bōri bi numpo.
- 4 Tiŋ koore, kimaan saak ki baa, ki kpaara para
 biir,
 ki bi bōrii bi numpo.
- 5 Kōnaaŋ nyɔr nyik u bike muuk ni, kimaan mōot
 kaa.
- 6 Bōnii see kunkona paake, ki foi ŋabitir nan
 mōbōi na,
 ki bi ninbina diŋ, kimaan bi ki laat jeeti.
- 7 N niib bui ki fabin turin a,
'Yennu, ti para ni beerit nan ti biira,
 ŋjaan a sommit nan faa senn mōsonn na.
Ti nyika ki li wei bonchiann, ti tun biirawa.
- 8 Israel teeb yada kur gaa a paake, fine nyinnit
 biak ni.
Bee ki a tee nan saamō na ti tiŋ ni?
Bee ki a tee nan sinsommtōo nba tuu dōor
 nyɔyemmir na?
- 9 Bee ki a tee nan jōo nba ki bi kpirō na?
Bee ki a tee nan kunkōnkōnno nba kaa yiikoo
 ki saa tinn niro na?

Yennu, a setik be nant, ti tee a niibe. Daa nyikititi.’ ”

¹⁰ Ki Yennu pak ki jiin niib na po a, “Bi lon n boor ni yaatu bonchiann, ki bia ki fit dia bi mɔŋi. Li paak, n par ki mei bi paaki. N saa tiar biit nba ki bi tun na, ki dat bi tubawa.”

¹¹ Ki Yennu pakin a, “Daa piakin nan man somm niib na. ¹² Bi-i lekii lor mɔi, ɳaan n kan gbiint bi mɔnii nba jiin sommir po na, ki bi-i lekii mann mujoonu piinii, nan jeet piinii maruŋ ki turin, ɳaan n par kan maŋ bi paak. N saa kpib tɔbii nan kon nan yiarii nie.”

¹³ Nanne ki n yet a, “Yabint Yennu, a mi nan a sɔkiniinba na yeen niib na nan tɔb koo kon sii kaa, a kimaan a sat mɔb nan parmaasir sii be ti tñj paak.”

¹⁴ Naan ki Yennu jiin a, “Sɔkiniinba na fae n sann ni; n ki tumm, koo ki turib mɔb, koo ki pakib siari. Baa laat linba ki piak na ki nyii n boor kaa, bi buntaa na tee bon-yana nba ki bi dukine. ¹⁵ Min Yennu-e beera maa saa tun linba ki tur sɔkiniinba nba ki n ki tumm, ɳaan ki bi piak n sann ni, ki yeen a tɔb nan kon kan baar tñj na paak na. N saa kpib tɔb nan kon nie. ¹⁶ Binba ki bi pak maan na ki turib na mun bia saa kpo li sɔnu nie. Ki bi saa lu bi gbanant Jerusalem sɔnjot ni, ki sɔɔ sii kaa ki saa piibi. Linba na saa tun ki tur bi kur nan bi poob nan bi bonjai nan bi bonpoi. N saa te ki bin pa bi toonbiit paaka.”

¹⁷ Ki Yennu wannin a n pak tur niib na ki jiin n parbiir po ki yet a,

“N ninnyuut-ii luun yonnu nan nyiɔk.

N kan nyik mɔnii, kimaan n niib la danj bonchi-
ann ki li gbatiba.

¹⁸ Mi-i kɔɔ muuk, n tuu la jab nba ki bi kpiib töb
ni na gbanante,
ki mi-i saan doi ni, man la ki niib kpenn kon.
Yennu sɔkiniinba nan mannteeb na tuun toona,
ŋaan bi ki mi baa tuun linba.”

Ki jiin niib na baruj po

¹⁹ Yennu, a set yêt Juda-e fabi-i? A ki loon Sayɔnn
niibe-e?

Bee ki a turit danj nba yab ki ti kan la laafia?
Ti loon parmaasire, ŋaan bonjansiar ki tuuni,
ki ti loon laafia, ŋaan ki woribuk baar.

²⁰ Yennu, ti tun biirawa.

Ti fift ti tioŋ biit nan ti yeejamm biita.

²¹ Tiat a mɔsonn na po, ki daa yêenti.

A daa baat nan fei Jerusalem nba ki a naangboun
be na paaki.

A daa porii mɔlor nba ki a lor nant na.

²² Tingbana na sɔɔ kaa ki saa fit tur saaki.

Sanpaak mɔŋ kan fit te saak n baa.

Ti teen ti dindann fin ti Yomdaanɔ Yennu nie,
kimaan fine tuun linba na kura.

15

Ki jiin Juda niib boontu po

¹ Ki Yennu pak turin a, “Li-i lekii bo tee Moses
nan Samuel see nna ki bo fabin nanin, ŋaan n
bo kan tin niib na ninbaauku. A te ki bin seet
nna. ² Li-i tee ki bi boia baa saa yaat saan sian,
fan pakib a min Yennu yet a:
Yiariie saa kpi siab; bi sinsaanboore na.

Ki siab mun saa kpo tɔb nie; bi sinsaanboore na.
 Ki siab mun, kome saa kpib; bi sinsaanboore na.
 Ki siab mun tee bin sooribe ki yaat namm ki
 teemmi yommii,
 bi sinsaanboore na mun.

³ Min Yennu-e lor nan bontona ŋanna n tun ki turib. Bi saa kpib tɔbii ni, ki boi saa pat bi gbanant, ki nɔɔnii saa dir, ki muuk ni bonkobit saa ŋman linba biar na. ⁴ N saa te ki niib kur yan n put bi paak, kimaan Hesekia bija Manase nba tun linba Jerusalem, yoo nba ki u din tee Juda kpanbar na.”

⁵ Ki Yennu yet a,
 “Nmee saa tin yimm Jerusalem teeb ninbaauku?
 Nmee ki li saa daamii-ɔ i paaki? Nmee saa set ki boi i po?

⁶ Yimm niib na yêtima, ki ŋmant i poor ki turin,
 ŋanne ki n tant n nuu ki faa mati,
 kimaan n soor n mɔɔ̄ ki tan baka.

⁷ Tiŋ na doo kur ni, n lui nan mɔɔ̄t nae ki tur wouŋ.

N biir yimm n niibe ki kpii i waas,
 kimaan yaa ki nyik i yanbɔontoona na paak.

⁸ Pakɔi yab i tiŋ ni ki gar mɔkgbenir paak tanbiiniwa.

N kpii i naasimm bi paant nie, ki dinn bi naanba biak.

N lekib nan biake nan biiru.

⁹ Poo nba ki u waas banlore kpo na fibe, ki gbaa nan foon.

Yentu nba ki u tuu be len na kpant bunbɔnna,
 u dii fei-e, ki li yiarc.

N saa te ki i datai n kpi yimm nba daa biar fo na.
 Min Yennu-e pak na.”

Ki jiin Jeremaya bunburimii po

¹⁰ N tee joo nba be nan parbiire. Bee ki n naa din marimi? Li tee man kōn ki bia noi nan soɔ̄ kure, tiŋ na ni. N ki kpent likirii soɔ̄ boor, ki soɔ̄ mun bia ki kpent likirii n boori, ɳaan soɔ̄ kur porintirin mɔ̄porae. ¹¹ Yennu, li-i tee ki n ki tun a toonn fanu, koo li-i tee ki n ki set n datai taar ni ki fabin nana, yoo nba ki bi bo be biak nan wahala ni na, fan ɳaan ki bi mɔ̄pora man n mann mɔ̄nii. ¹² Soɔ̄ kaa ki saa fit kɔ̄nn kut, mantik kut nba nyii gaŋ po ki bi ɳmat kutmɔ̄nt li ni na.

¹³ Ki Yennu pakin a, “N saa tun datai ki bin jii n niib gor nan bi mɔ̄kint, ki lin dat bi tuba, kimaan bi biit nba ki bi tun tiŋ na kur po na paak. ¹⁴ N saa te ki bin teen daaba ki tur bi datai, tiŋ nba ki bi ki mi na ni, kimaan n wutoor di nan muu nae, ki kaa kpeenu.”

¹⁵ Nanne ki n pak a, “Yennu, a mɔ̄k bannu. Tiat n po ki sommin. Datir binba tun bonbiir ki turin na tuba. Daa mantik mɔ̄k sukuru namm, ki bi saa la yaak ki kpин. Tiat nan a paake ki bi sukiin. ¹⁶ A pak nanime, ki n gbiint mɔ̄bonn kur. Yabint Yennu nba tee yiikoo daanɔ̄, n tee a yɔ̄œ, a mɔ̄maame gbeen n par nan kpinkpammuk nan parpeenn. ¹⁷ N ki be nan nileeb ki laa, ki n par mei. N sak a mɔ̄be, ki be n kɔ̄ɔ̄, ki n wutoor doo bi biit paak. ¹⁸ Bee ki n sii yɔ̄ɔ̄ di biaki? Bee ki n daŋ ki mɔ̄k tebuku? Bee ki li kan buuri? A lor fan dinnin fei nan kpenu nba tuu fɔ̄ɔ̄ tuntonn bianjinba nae-e?”

¹⁹ Ki Yennu jiin a, “Li-i tee ki a jen, n saa gaarae, ki a ɳamm teen n toontunno. Li-i tee ki a nyik

baryana, ḥaan mɔɔnt n maan nba kpaa talas, a saa ḥamm teen n sɔkiniie. Niib nae saa jen a boor, ki li ji kii tee fan saan bi boor kaa. ²⁰ N saa teena nan kutmɔɔnt maar nba mɔk paŋ nae bi boor. Bi saa kɔn nana, ḥaan kan nyanna. N sii be nana, ki saa guura, ki dia-a fanu. ²¹ N saa nyinna nɔɔnbiit nan kpikpiruk damm nuu ni. Min Yennu-e pak na.”

16

Linba ki Yennu loon Jeremaya-ii tuun

¹ Yennu din ḥamm pak nan min Jeremaya a,
² “Daa kɔɔnt poo ki maar waas nna na. ³ N saa wanna linba saa tun ki tur waas nba ki bi marib nna na, nan bi damm. ⁴ Yiarbiuko saa kpib, ki sɔɔ kan mɔ bi kpemɔnii, koo ki piibi. Bi gbanant sii poo nan mɔba nae tiŋ ni. Bi saa kpib tɔbii nie, koo bin kpo kon, ki bi gbanant sii tee jeet ki tur nɔɔnii nan muuk ni bonkobit.

⁵ “Ii mi ki a koo ḥaaak nba ni ki kuun kpo ki bi fabin. A daa fabin sɔɔ paak. N kan teen piisin n niib paak ki turib parmaasir, koo ki timm ninbaauk, koo kii mɔk lomm nammi. ⁶ Mɔkita nan nandamm na kur saa kpo tiŋ na niŋe, ḥaan sɔɔ kan piib, koo ki mɔ bi kpemɔnii, koo ki ḥmaar u mɔŋ, koo ki koor u yut a wun wann u parbiiri. ⁷ Sɔɔ kan di koo ki nyu nan daano nba ki u nikpiimɔ kpo, a wun maan u pari. Sɔɔ kan joi u lɔɔ, li-i lekii tee wunba ki u baa koo ki u naa kpo.

⁸ “A daa koo ḥaaak nba ki niib di jaamm, a daa kaar namm ki di ki nyu. ⁹ Gbiintir linba ki min Yabint Daano Israel teeb Yennu yaa man

pak. N saa te kpinkpammuk, nan parmaasir, nan poochianu jaamm parpeenn fuut na n ηmin. Niib nba be nna sii be bi manfoor ni ki la linba na n tun.

¹⁰ “Fi-i pakib linba na kur, bi saa boia linba paak ki n lor man dinnib biak na. Bi saa boia, a bi biir bee, koo bi tun bonbilanne ki tur bi Yomdaano Yennu. ¹¹ A pakib nan Yennu yet a, ‘I yeejamm din nyikime, ḥaan jiantir yenbis. Bi din nyɔr nyikime, ki ki sak n wannu. ¹² I mɔŋ tun bonbilankant nba gar i yeejamm yar paaka. I kur na tee tubkangbata nba tee biit damme, ki ki saak n mɔb. ¹³ Li paak, n saa ber nyinni tiŋ na ni, ki koɔni tiŋ nba ki yimm koo i yeejamm ki ban mi li ni. Leŋe ki i saa jiant tingbana, yonnu nan nyiɔk, ki n kan tini ninbaauk.’ ”

Bianjinba ki bi saa nyi digbana ki jen

¹⁴ Ki Yennu yet a, “Yoo baate ki niib tan kan por n sann ni, a mine tee Yennu nba fo, ki nyinn Israel teeb Ijipt tiŋ ni na. ¹⁵ Naan bi sii poor n sann ni, a Yennu nba fo, ki nyinn Israel teeb gaŋ po tiŋ na ni, ki nyinnib digbanlia nba ki n din yat koɔmm na ni. N saa jen namm bi tiŋ digbann ni, tiŋ nba ki n tur bi yeejamm na ni. Min Yennu-e pak na.”

Ki jiin tubdatu nba baat na po

¹⁶ Ki Yennu yet a, “N yi jansoora bonchianne, maa bin baar ki tan soor niib na. Li poor po ki n saa tun yiin waariib bonchiann, ki bin baar tan lomm jɔɔt ni, nan kunkona paak, nan tanfiat ni. ¹⁷ N laat linba kur ki bi tuun, siar ki bɔ̄rmi, ki bi biit ki mir bot n tɔɔnn po. ¹⁸ N saa te bin pa

bi biit, nan bi tonu toona paak taar munlee-e, kimaan bi biir n tiŋ nan bi pata nba ki manfoor kaa bi ni, nan nirɔ nba tuu kpo ki manfoor kaa u gbanant ni nae, ki gbeen n tiŋ na nan tingbana.”

Ki jiin Jeremaya Yenmiaru po

¹⁹ Yennu, fine guun ki teenin paŋ, a sommitin daamii yoo. Digbana saa nyi tingbouŋ na kpini po ki baar a boor, ki yet a, “Ti yeejamm din ki mɔk siar ki pukin faak yennii, bɪ din ki mɔk siar ki pukin pata nba kaa nyɔɔt po. ²⁰ Nisaarik saa fit nan u mɔŋ yenniwa-a? Aaii. Wu-u tun nna, bi ki tee yenmɔnii kaa.”

²¹ Ki Yennu jiin a, “Li paak, n saa te nisaarii n bann n yiikoo nan n paŋ yomm kɔœ, ki bann nan mine tee Yennu.”

17

Ki jiin Juda niib biit nan bi tubdatu po

¹ Yennu yet a, “Yimm Juda teeb, bi jii kut makmɔɔnue ki sɔb i biit, ki jii tanchinchéenn ki sɔbir i para ni, nan i maruŋ binbinta lɔtii ni. ² I niib jiantir tingbana, maruŋ binbinta boae, ki bia jiantir chicherpook Asera ninnant na, timaatik kur nyakir, nan kunkonn kur paak, ³ nan jɔɔt nba be tiŋ na ni paak. N saa te ki i datai n jii i mɔkint nan i faar kur ki yaat nann, kimaan biit nba ki i tun i tiŋ na kur po na paak. ⁴ Li tee yin nyi tiŋ nba ki n turi na nie, ki n saa te yii tee daaba ki tur i datai, tiŋ nba ki i ki mi na ni, kimaan n wutoor di nan muu nae, ki kan ban kpeeni.”

Ki jiin mɔmaan booru booru po

- 5** Ki Yennu yet a,
 "N saa biir daansoo nba ɳmant u poor ki turin,
 ɳaan maa nirɔ paak, ki u yada be nisaarik
 paŋ ni na.
- 6** Li nibooru tee nan tituuk nba pia kunkoouk
 paak,
 siaminba ki siar ki kpaatir nae.
 Bonnjansiар ki baat li nibooru boori.
- 7** "Naan n saa teen piisin wunba jii u dindann
 ki teen n ni na paake.
- 8** Li daano tee nan tiik nba pia kpengbiŋ,
 ki tantir u jiina sikint nyun ni nae.
 Li tiik ki tiin jaŋmaanii, yoo nba ki tiŋ kooti,
 kimaan u faat mei-e.
 Saak-i kii baa, ɳaan li ki tonɔ; u loon lɔɔnae yoo
 kur.
- 9** "Nmee saa fit bann nisaarik par ni?
 Li mɔk kpinkpannii ki gar bont kur,
 ki li baatuk na yabit gar nan lin la tebuwa.
- 10** Min Yennu-e gorii nirɔ par ni, ki bikii nirɔ yan.
 N pa nirɔ kur nan u binbeŋ nba tee biaŋinbae,
 nan waa tuun linba."
- 11** Daano nba ɳmab likirii ki mɔkit
 tee nan korik nba wakin jena nba ki u ki ɳaa
 nae.
 U manfoor benu ni, see ki u mɔkint na tan boont,
 ki li joontu ni, u tan sii tee jatuko.
- 12** Ti Yenjiantu ɳasaakak na tee nan naangbant
 nba mɔk baakir nae,
 ki tɔɔ kunkonfoouk paak pinpiik niwa.
- 13** Yennu, fine tee Israel teeb dindann,
 binba yēta na kur saa di feiwa.
 Bi saa bot nan baa tuu sɔɔb sana tanbiinii ni nae,
 kimaan bi yēt fin Yennu

nba tee bunbunn nba teen nyunjanin nawa.

Ki jiin Yennu sommir po

¹⁴ Yennu, tebimin, ki n saa la laafia fanu; tintin, ki n sii be n yamani fanu. N dontir fine.

¹⁵ Niib na piak ki teenin a, "Yennu nba daan koɔntit jaŋmaanii nba na be lia? Naant wun tun li bona mɔtana."

¹⁶ Naan Yennu, n ki yet maa a baar nan biak bi paak, n ki ban sun ki daamii n baaribi. Yennu, a mi linba na, a mi maa pak linba. ¹⁷ A daa te ki n tiin jaŋmaanii, kimaan daamii-i baar, n tuu gur a boore. ¹⁸ Yennu, baat nan fei binba mukisin na paak, ɻaan te ki n daa di fei. Gbeentib nan jaŋmaanchioŋ, ɻaan daa te ki n tiin jaŋmaanii. Baat nan biak bi paak, ki but butib.

Ki jiin foon daar na po

¹⁹ Ki Yennu yetin a, "Jeremaya, saant ki saa mɔɔnt n maan, Niib Tammɔb na ni, siaminba ki Juda kpanbara kɔɔ ki bia nyi na. Li poor po, fan saan tammɔlia nba be Jerusalem na boa. ²⁰ A pak kpanbara na, nan Juda niib kur, nan binba be Jerusalem ki koo tammɔi na kur, ki bin gbiint maa piak linba. ²¹ A pakib nan li-i tee ki bi loon bi manfoa, bi daa jikin jiksiar foon daar na ni, bi daa jikin siar ki koo Jerusalem tammɔi ni, ²² koo ki jii siar bi ɻei ni ki nyi nann foon daari. Bi daa tuun toonn foon daar na, li tee bin diar ki li-i tee kasiie, nan maa senn bi yeejamm bianjinba na. ²³ Bi yeejamm din ki gbiint ki turin, ki bi baka bia din kaa n po. Bi din teen tubkangbatae, ki ki sak n mɔb, koo ki tumii siar n boori.

²⁴ “A pak niib na nan li kpaa talas ki bin sak n sennu na kur. Bi daa jikin jikir ki gaar doo na tammɔi ni foon daar. Li tee bin dia foon daar nae, ki lii tee kasii, ki daa tuun siar li daar ni. ²⁵ Nanne ki bi kpanbara nan saakab tuu saa kɔɔ Jerusalem tammɔi na, kii mɔk naan yiikoo nba ki Defid din mɔk na. Ki ɳamm nan Juda teeb nan Jerusalem teeb saa jak taantorit nan taanii, ki Jerusalem doo sii yɔɔ gbee nan niib. ²⁶ Niib saa nyi Juda doi ni, nan Jerusalem digbanbis nba kook na ni, ki saa nyi Benjaminn yent ni, nan kunkonbis ni, nan kunkona paak, nan Juda yent diitu po, ki baar. Bi saa baar nan mujoonu piinii, nan marint, nan jeet piinii, nan bonnunubit, nan niipoturu piinii, n jiantu ɳasaakak ni. ²⁷ Naan li kpaa talas bin sak n mɔb, ki dia foon daar na, ki lii tee kasii daar. Bi daa jikin jiksiar ki gaar Jerusalem tammɔi na ni li daar, kimaan bi-i tun nna, n saa joo Jerusalem tammɔi na muuwa, ki muu saa di Jerusalem kpanbara ɳei, ki sɔɔ kaa ki saa kpeen muu maŋi.”

18

Biaŋinba ki Jeremaya saan yɔkmaaro ɳaak

¹ Ki Yennu pak min Jeremaya a, ² “Saant yɔkmaaro na ɳaak, ki n saa tura n maa len.”

³ Ki n saan ki saa la ki yɔkmaaro na maa yɔk.

⁴ Li-i tee ki bobsiar ki ɳan, u tuu yeere ki ɳamm maa.

⁵ Nanne ki Yennu pakin a, ⁶ “N ki mɔk yaak ki saa teen yimm Israel teeb nan yɔkmaaro na nba tee u yɔk biaŋinba na-a? I be n nuu nie nan yɔk nba be yɔkmaaro nuu ni na. ⁷ Yoo nba ki n yet

nan n saa ḥabir ki yeer, koo ki biir digbann nba, koo naan yent nba,⁸ ḥaan ki li digbann ḥmat jen n boor ki nyik biit tumu, n ji kan tun linba ki n bo yaa n tun na.⁹ Li mun bia tee nnae, li-i tee ki n yet nan n saa bur, koo ki maa digbann, koo naan yent nba,¹⁰ ḥaan ki li digbann yēt n mōb ki tuun biit, n ji kan tun linba ki n bo yaa n tun na.¹¹ Tōn, pakin Juda teeb nan Jerusalem teeb nan n lorin lorbiite ki jiint bi po, ki tee siir ki saa dat bi tuba. Pakimm ki bin nyik bi yanbōnbinbeñ na, ki lebit bi benu nan bi marima.¹² ḥaan bi saa jiin a, ‘Aaii. Bee ki ti saa lebit ti binbeñi? Ti sii yōo tee tubkangbata nan biit damm, taa loon biañinbae.’ ”

Biañinba ki niib na yēt Yennu

¹³ Ki Yennu yet a,

“Boin digbann kur ki laan linba na booru ban tumewa.

Israel teeb tun bonbilankanta.”

¹⁴ Lebanon jōfōkit ban nak marin baanuwa-a?

Li jōot ni kpenii na ban fōra-a?

¹⁵ ḥaan n niib tamm n powa,

ki jokit bonnunubit ki teen tingbana.

Bi gbiatire sōnu nba tee bin tōkin na ni,

bi ji ki waa sōnkperii na, ḥaan tōkii sōnbukii.

¹⁶ Bi tunn tiŋ na ki teenir woribuk boore,

a bii yōo kii yisimir yoo kur.

Wunba kur gar leŋ, u gbanu saa jek,

kimaan waa saa la linba na paak.

Li saa bakihib, ki bi saa pak bi yura.

¹⁷ N saa yat n niib bi datai tōɔnn,

nan wonfufuk nba tuu yat tant na.

N saa ḷmant n poor ki turib,
ki biiru-i baarib yoo nba, n kan sommibi.

Lorbiuk nba jiin Jeremaya po

¹⁸ Nanne ki niib na yet a, “Naant man ki tin tun siar ki jiin Jeremaya po. Mannteeb sii yoo be-e ki teenit tumiiu, ki subindamm yoo be ki teenit kpaanii, ki Yennu səkiniinba yoo be ki moɔntir Yennu maan. Naant ki tin paanc maan, ki bia nyik waa piak linba na gbiintu.”

¹⁹ Nanne ki n miar Yennu a, “Yennu, gbatir linba ki n piak na, ki gbiint linba ki n datai piak ki jiin n po na. ²⁰ Biite tee ḷamm nyɔɔti-i? ḷaan bi gbiir bootuko a man baa lenj. Tiat biaŋinba ki n baar a boor ki pak sommib, nan a daa diab nan wutoori. ²¹ Yennu, ḷaant bi waas n kpo kon, ḷaant ki bin kpo tɔbii ni, ḷaant ki bi poob n kɔŋ bi sɔrib nan bi waas, ḷaant yiarii n kpi jab na, ki naasimm na n kpo tɔbii ni. ²² Tumin biirteeb ki bin biir bi ḷei, yoo nba ki bi ki mi li po, ki bin bui nan jaŋmaanii. Bi gbiir bootuko a man baa lenj, ki pii baruk a lin soorin. ²³ ḷaan fin Yennu mi bi lorbiit nba ki bi lorin a bin kpìn na po. A daa chabin bi yanbɔmm, koo ki nyikin bi biit na. A te ki bi datai n nyannib, ki bin di biak, a wutoor ni.”

19

Ki jiin buuk nba yeer po

¹ Ki Yennu pakin a n saan daa buuk, ki bia pakin a n nyinn niib na saakasiab, nan mannteeb nba tee nikpera na siab, ² ki saan gar nyi Sipiar Tammɔb na ni, ki saan Hinom baauk na ni.

Lenje ki n saa moɔnt maan nba ki u saa turin na. ³ U bia pakin a n yet a, "Juda kpanbara nan Jerusalem teeb, gbiintir linba ki min Yabint Daanɔ nba tee Israel teeb Yennu loon man pak turi. N yaa man baar nan biake nna, ki wunba kur gbat li po, li saa jek u gbanu. ⁴ N yaa man tun nae, kimaan niib na nyɔr nyikime, ki koɔn nna jakint nan baa mann maruŋ nna ki teen tingbana nba ki ɔjamm koo bi yeejamm, koo Juda kpanbara din ki mi siar jiin bi po na. Bi gbeen nna nan nikaat sɔme, ⁵ ki maa maruŋ binbinta ki tur tingbann Baal, a bii jokit bi waas muu, ki lii tee maruŋ. N ki ban wannib nan bin tun nna, li poŋ ki ban baar n yan ni kaawa. ⁶ Li paak, yoo baat ki bi tan kii yi nna Tofef koo Hinom baauku, ɔnaan bi tan sii yir Nikpinu baauko. ⁷ Nna nae ki n saa ɔmat Juda teeb nan Jerusalem teeb lora kur. N saa te ki bi datai n la nyannu bi paak, ki kpib tɔbii ni. N saa jii bi gbanant ki tur noɔnii nan muuk ni bonkobit, ki li tee bi jeet. ⁸ N saa baar nan biak nba bi bonchiann doo na paak, ki wunba kur gaar, u gbanu saa jek, ki lin yaar litɔ. ⁹ Datai saa ɔnaa loon ki yiab a bin kpi li niib na. Tɔb na sii bi bonchiann, ki binba be doo na noɔk ni saa ɔman bi leeb, ki bia ɔman bi tiɔŋ waas."

¹⁰ Ki Yennu pakin a man yeer buuk na, jab nba wei n poor po na numm ni, ¹¹ ɔnaan yetib nan Yabint Yennu yet a, "N saa biir niib na nan doo na, ki lii tee nan yɔk buuk nba ki n yeer, ki li kan fit jiin taan ki mubin nae. Bi sii pii niib Tofef-e, nan yiar nba tan sii kaa nan piinu. ¹² N senn moɔsonn nan n saa teen doo na nan li niib nan maa teen Tofef biaŋinba nae. ¹³ Jerusalem ɔei,

nan Juda kpanbara ɳei, nan ɳei nba ki bi jokit bonnunubit li yura paak* ki teen ɳmaabira, ki mo daan, ki li tee piinii ki teen yenbis na, sii tee jakint nan Tofef nae.”

¹⁴ Li poor po ki n nyii Tofef, siaminba ki Yennu tumin a man mɔɔnt u maan na, ki saan set Yenjiantu ɳasaakak dindouŋ ni, ɳaan pak niib na kur, ¹⁵ nan Yabint Daano nba tee Israel teeb Yennu na yet a, “N yaa man baar nan tubdatu nba ki n yet nae doo na paak, nan doi nba kpia kur paak, kimaan i tee tubkangbatae ki ki saak gbiintir linba ki n piaki.”

20

Ki jiin Jeremaya nan manntɔɔ Pasur kɔnn po

¹ Ki manntɔɔ Pasur, wunba tee Imer bija, ki din tee Yenjiantu ɳasaakak yudaano na nba gbat ki n mɔɔntir maan na, ² ki u te bi soorin ki boon, ki baanin bant, ki birin kpian Yenjiantu ɳasaakak na, Benjaminn tammɔb nba be paapo na boor. ³ Laa fant sanyiɔk ki Pasur te ki bi baatin yoo nba ki n pak turo a, “Yennu ki pur a sann Pasur kaa. Sann nba ki u tura tee, ‘Janmaanchiong siar kur po.’ ⁴ Yennu tiɔŋ yet a, ‘N yaa man teena janmaanchiong ki tur a mɔŋ nan a yɔɔsnba, ki a saa la bi datai dia jukii ki kpib. N saa jii Juda niib kur ki teemm Babilonn kpanbar nuu ni, ki u saa yaat nan siab ki saan namm u tiŋ ni, ki bii tee daaba, ɳaan kpi leeb na. ⁵ N bia saa te ki bi datai n fat bi mɔkint kur doo na ni, ki yent i gor nan i faar kur, ki kpab nan Juda kpanbara gor kur, ki

* **19:13** 19.13 Bi ɳei yura paak, bi din tuu sere.

saan nann Babilonn,⁶ ḥaan bi saa soor fin Pasur
nan a ḥaateeb kur ki saan nani Babilonn. I saa
kpo lejé ki bin pii-i, ki kpab nan i yɔɔsnba nba
ki i faar faak bonchiann ki turib na.’ ”

Biajinba ki Jeremaya jii u daamii ki tur Yennu
⁷ Yennu, a kpannime, ki n set be kpinkpannii ni.
A mɔk paŋ ki garin, ki nyannin.

Soo kur piak maame ki jiint n po, ki bi laan
yontunmuna.

⁸ Yoo nba kur ki n pak,
li tee man yikin sanpaapoe ki hoot a,
“Woribuk! Biiru!”

Yennu, n be tiŋ nie ki tee yann yoo kur,
kimaan maa mɔɔntir a maan na paak.

⁹ Naan li-i tee ki n yet a,
“See ki n nyik Yennu ki ji kan ban pak u sann
ni,”
li yoo a maan na tuu tee nan muu nae ki di n par
ni.

N tuu yabire maa mii diar n par ni,
ḥaan n ki fit diari.

¹⁰ N gbat soo kur lɔkin ki yeen a, “Jaŋmaanchioŋ
li munn po.

Naant tin pooto ki tur doo yiikoo damm.”

N yɔɔnanmɔɔni gbao guu man baae.

Bi yeen a, “Li ki gar ti saa fit kparɔ ki nyannɔwa,
ki sooro ki teenɔ bonbiir.”

¹¹ Naan fin Yennu-e see n poor nan paŋ nan
yabint,

ki binba waan na saa baa.

Bi saa di fei yaayoo siiyoo, kimaan bi kan nyanni.
Bi fei maj sii kaa tammu.

¹² Naan fin Yabint Yennu ḥarin bikii niib fanue,

ki mi linba be bi para ni, nan bi dudukit ni.
 Li paak, ŋaant man la ki a pa bonbiir ki jiin n
 datai,

kimaan n jii n binbej ki teen a nuu nie.

¹³ Yinin yaŋ ki tur Yennu. Dontir Yennu.
 U nyinn binba di biak na biit damm na nuu niwa.

¹⁴ Porin daar nba ki bi din marin na mɔb.
 Tammit daar nba ki n naa din marin na po.

¹⁵ Porin daano nba din maan n baa par na mɔb,
 wunba din baar ki kumiio a, “Li tee bonjake, a
 mɔk bija na.”

¹⁶ Naant ki wuu tee nan doi nba ki Yennu biirir,
 ki li ki mɔko ninbaauk na.

Naant wun gbat tont mɔnii sanyiok ni, nan tob
 fuur yonsuuk ni,

¹⁷ kimaan waa din ki kpiin yoo nba ki n be
 poor ni na.

N naa poor nie din bo sii tee n kaauk.

¹⁸ Bi din marin bia poe?

A mii be daamii nan ninbaatir ni,
 ki n manfoor n tan joont nan fei-i?

21

Baa saa nyann Jerusalem bianjinba

¹ Ki Juda kpanbar Sedekaya tun Malkia bija Pasur, nan manntoɔ Sefania wunba tee Maaseya bija na n boor nan baruŋ a, ² “Dimin sukuru ki pak nan Yennu ki turit, kimaan Babilonn kpanbar Nebukanesar nan u jab yaa bin lek doo nae. Li ki gar Yennu n tun u bakitnauŋ toona na yenn ki turit, ki mia Nebukanesar ki wun ŋmat chiari.”

³ Nanne ki Yennu pak nanin ki n bet jab nba ki bi tumm n boor na ⁴ a bin pak Sedekaya, nan Israel Yomdaano Yennu yet a, "Sedekaya, n yaa man nyann a jab nba kɔn nan Babilonn kpanbar nan u jab nae. N saa taan a jab na jatiat ki poonir doo na sinsuuk ni. ⁵ N saa kɔn nana nan n paŋ nan wutoor kur. ⁶ N saa kpi sɔɔ kur nba be doo na ni. Yiarbiik saa kpi nisaarii nan bonkobit kur. ⁷ Naan fin nan a saakab nan a niib nba saa nyi tɔb nan kon nan yiarii ni na, n saa te ki Nebukanesar nan u jab nba loon bin kpi-i na n soori. Nebukanesar saa kpi-i. U kan nyik i sɔɔ, koo ki tino ninbaauk, koo ki mɔk ninkpabauŋ nano. Min Yennu-e pak na."

⁸ Ki Yennu pakin a man wann niib na a, "Gbiintir man. Min Yennu teeni gannue, ki jiin sɔnu nba saa manfoor ni, nan sɔnu nba saa kuun ni po. ⁹ Wunba kur biar doo na ni, bi saa kpiu tɔb ni, koo kon koo yiarii saa kpiu, ḡaan wunba nyii nanyer ki jii u mɔŋ ki tur Babilonn teeb nba lekin doo na, bi kan kpiu, u saa tinn u manfoora. ¹⁰ N lorin nan man biir doo nae ki daa nyikitiri-i. N saa jiir ki tur Babilonn kpanbar ki wun joor muu. Min Yennu-e pak na."

Biaŋinba ki Yennu saa dat Juda naan ḡaateeb tuba

¹¹⁻¹² Ki Yennu pakin a n jii maan na, ki wann Juda naan ḡaateeb nba tee Defid yaaboona na. U yet a, "Gbiintir linba ki min Yennu piak na. Naant ki ḡant-i tuun daar kur. Fatir wunba ki bi ḡmaabɔɔ na, ki nyinno wunba ḡmaabɔɔ na nuu ni. Yi-i kii tuun nna, i biit nba ki i tuun

na saa donn n wutoor, ki li sii di nan muu nba di ki kaa kpeenu nae. ¹³ Yimm Jerusalem teeb kar kunkonn paake, ki doo gar baat kur, nan tanpiiuk nba doo gar paanu kur na. Naan n saa kɔn naniwa. I yeen a sɔɔ kaa ki saa leki, koo ki biir i joonfoot na ki kɔɔ i doo ni. ¹⁴ Naan n saa dat i tuba, yaa tun linba na paaka. N saa joo i naan ɳei na muu, ki li saa di kpab linba kur lintir. Min Yennu-e pak na.”

22

Jeremaya moontii ki jiin Juda naan ɳaateeb po

¹⁻² Yennu din pakin a n saan Juda kpanbar nba tee Defid yaaboonn na ɳaak, ki pak kpanbar na, nan u saakab, nan Jerusalem teeb, a bin gbiint linba ki ɳɔɔ Yennu yet a, ³ “Min Yennu senti nan yii tuun linba ɳan ki bia took. Ii nyinn wunba ki bi ɳmaabɔɔ na wunba ɳmaabɔɔ na nuu ni. I daa dia digbangann teeb diabiiki, ki bia daa dia kpeebii nan pakɔi diabiik. I bia daa kpi nikaati. ⁴ Yi-i setiki tuun nan maa senni na, ɳann Defid yaaboonaesii yɔɔ tee kpanbara, ki ɳamm nan bi saakab nan bi niib sii yɔɔ be taantorit nan taanii paak, ki kɔɔ naan tammoi na ni. ⁵ Naan li-i tee ki i ki sak n sennu, n por turi nan naan ɳaak na saa teen langbenna. Min Yennu-e pak na.

⁶ “N boor ni, Juda naan ɳaak na fan nan Gilead tin koo Lebanonon jɔjaana nae, ɳaan n saa teenir tin-yann nba ki sɔɔ kan kar leje. ⁷ N tun jabe maa bin baar ki biirir. Bi kur saa baar nan bi pajara, ki chɔɔ li kpekii dachaatɳana na, ki lu muu ni.

8 “Li poor po, digbangann teeb bonchiann sii gaar ki boi bi leeb, a bee teen ki min Yennu tun bonbooru na ki tur digbanjaann na. **9** Ki bi saa jiin a kimaan yaa nyɔr nyik yimm nan min Yennu mɔlor, ɳaan jiantir yenbis na paak.”

Jeremaya mɔɔntii nba jiin Joahas po

10 Yimm Juda teeb, i daa mɔ kpanbar Josaya paaki;
i daa mɔ u kpemɔnii, ɳaan ii bui saama u bija Joahas paak,
kimaan bi jiiu yaat nano, ki u kan ban jen.
U kan ban ji la tiŋ nba ki bi din marɔ leŋ na.

11 Ki Yennu pak linba na ki jiin Josaya bija Joahas, wunba gaar u baa naan ki tee Juda kpanbar na po a, “U yaat nna nawa ki kan ban jen. **12** U saa kpo tiŋ nba ki bi saan nano na nie, ki kan ban ji la tiŋ na.”

Jeremaya mɔɔntii nba jiin Jehoyakim po

13 Biiru be wunba jii fobit ki maa u ɳaak,
ki jii ɳmabir ki yarikir na paak;
wunba te ki u doo ni niib tuun toonn yann,
ki u ki pab na paak.

14 Daano nba yet a, “N saa maa ɳajaanne ki tur n mɔŋ,
ki maa ditɔɔtii nba tee dijaana na,” biiru be u paak.

Nnae ki u tuu koɔn u ɳaak takorbona
ki jii kpek taabii ki faŋir ki pentir bonmɔŋ.

15 Li-i tee ki a jii kpek taabii ki maa ɳaak
ki li fan gar leeb ɳei, li saa fit teena kpanbarmɔnɔwa-a?

A baae la manfoor manu.

U din ɳane ki tee nimɔnɔ, ki do linba kur ki u tuun ni.

¹⁶ U din bu tatimm buut fanu, ki bont kur saan fanu ki turɔ.

Yentinu nba want bianjinbae na.

¹⁷ Naan fin kpan laat a ninfɔkin lommo.

A kpi nikaat, ki dia tonu ki dint a niib biak.

Yennu-e pak na.

¹⁸ Ki Yennu pak jiin Josaya bija Jehoyakim nba tee Juda kpanbar na po a,

“Sɔɔ kan bui u kpemɔnii, koo ki yet a,
‘Li bi, n yɔɔk, li bi.’

Sɔɔ kan mɔ u paak, koo ki bui yet a,
‘N yomdaano, n kpanbar.’

¹⁹ U kuun sii tee nan bonj kuun nae,
ki bi saa jiiu ki nyi lu Jerusalem nanyer po.”

Jeremaya mɔmaan nba jiin Jerusalem joontu po

²⁰ Yimm Jerusalem teeb, saant Lebanonon tiŋ ni
ki saa hoot.

Ii saa Basann tiŋ ni ki saa bui.

Ii be Moab kunkonfɔkit paak, ɳaan kii hoot,
kimaan bi nyann i jab kura.

²¹ Yennu pak nani yoo nba ki i mɔkitir nae,
ɳaan ki i yêt gbiintu.

I tuun nnae i manfoor kur ni, i ki ban sak Yennu
mɔbi.

²² Wouŋo saa pebir i tɔɔndamm ki yaat namm,
ki bin soor i jab ki yaat namm,
ki bii tee tɔb dansarkɔɔra.

Ki i doo n di fei ki la yukpiasir,
kimaan biit nba ki i tun na paak.

²³ I be i yamanie,

i n̄ei nba ki bi nyii nan kpekii Lebanonon ki maa
na ni,
n̄aan tont-i baari yoo nba, i sii m̄ok ninbaauk
bonchiann,
ki tont man̄ sii tee nan poo nba tuu m̄o
matyiaru nae.

Bianjinba ki Yennu saa dat Jehoyachinn tubir

²⁴ Ki Yennu pak Juda kpanbar Jehoyachinn, wunba tee Jehoyakim bija na a, “Nan maa tee Yennu nba fo na, fi-i lekii bo tee d̄ouk ban̄ n niidiitu ni, n̄aan n bo saa pitae, ²⁵ ki tur niib nba ki a tiimm jaŋmaanii, niib nba loon bin kpiia na. N saa jiaa ki tur Babilonn kpanbar Nebukanesar-e nan u jab. ²⁶ N saa mia fn nan a naa ki yin saan digbangann. I saa saan digbangann nba ki bi ki mar i s̄oo lenje, ki i banlee kur saa kpo len̄. ²⁷ I sii m̄ok niɔŋ nan yin la tin̄ na, n̄aan i kan banjeni.”

²⁸ Ki n yet a, “Kpanbar Jehoyachinn tee nan bobiyiɔŋ nba ki bi tuu lu, ki s̄oo ki loonir nae-e? Nanne teen ki bi soor n̄ɔɔ nan u waas kur ki saan namm yommisin ni, digbangann nba ki bi ki mi na-a?”

²⁹ Juda tin̄, mine tee Yennu. Gbiintir linba ki n piak na:

³⁰ “Jɔɔ na saa kɔŋ u waasa,
ki sii tee daano nba kan ban nyann.

U kii m̄ok yaaboona nba saa dia Juda tin̄
ki tee binba set kpanbar Defid taaboouk ni.
Min Yennu-e pak na.”

23

Ki jiin dindann po

¹ Yennu buut sii bi bonchiann ki tur doo diara nba biir u niib ki yatib na. ² Linba ki Israel teeb Yomdaanɔ Yennu pake na, ki jiin doo diara nba bo tee bii gorii u niib na po a, “I ki gorii n niibi. I yatibe ki ber nyinnib. Mɔtana n saa dat i tuba, biit nba ki i tun na paak. ³ N saa taan n niib nba biar na, ki nyi namm digbana nba ki n din yatib na ni, ki jen namm bi dantiŋ ni. Bi saa pɔt pukin, ki sii yab bonchiann. ⁴ N saa gann doo diara ki bii goriib. N niib ji kii tiin janjmaanii koo ki jee, ki n ji kan dat bi tuba. Min Yennu-e pak na.”

⁵ Ki Yennu yet a, “Yoo baate ki n saa gann Defid yaaboonn nba tee kasii, ki dinnɔ naan. Kpanbar manj sii dia niib nan subiniie, ki tuun linba ḥjan ki bia took, tiŋ na kur po. ⁶ Wu-u dii naan yoo nba, Juda niib sii be bi yamanie, ki Israel teeb be nan parmaasir. U sann sii tee, ‘Yennu-e tee ti binben-yeen.’”

⁷ Ki Yennu yet a, “Yoo baate ki niib tan kan por n sann ni, a Yennu nba fo ki nyinn Israel teeb Ijipt tiŋ ni na, ⁸ ḥjaan bi tan saa por n sann ni, a Yennu nba fo ki nyinn Israel teeb gaŋ po tiŋ na ni, nan digbana kur nba be ki n din yatib ki kɔɔmm na ni. Ki bi sii be bi dantiŋ ni.”

Jeremaya mɔɔntii ki jiin Yennu sɔkiniinba po

⁹ N par biire, ki n gbanu jek.

N tee nan joo nba yib daan nae,

nan wunba nyuu daan ki li yabitɔ na,

kimaan Yennu nan u kasii mɔɔmaan na paak.

¹⁰ Tiŋ na gbee nan niib nba ki waa Yennu-e,

ki be yanbomm binbenj, ki biir bi yiikoo.
 Yennu motonte te tiŋ na mɔ kpemɔnii, ki moɔt
 koot.

¹¹ Yennu yet a,
 "N sɔkiniinba nan mannteeb na tee binba ki waa
 min Yennu-e.
 N lab ki bi tuun toonbiit, jiantu ɳasaakak tiŋ ni.
¹² Sɔnii nba ki bi tɔkii na sii ɳarii ki tee bunbɔnn,
 ki n saa te bin ɳat baa.
 N saa baar nan biak bi paak; bi tubdatu yoo
 baara.

Min Yennu-e pak na.

¹³ N la Samaria sɔkiniinba toonbiita.
 Bi piak tingbann Baal sann nie ki turin n niib.
¹⁴ Naan n bia la ki n sɔkiniinba nba be Jerusalem
 tuun bonbilankant.
 Bi chomm ki bia fa faak, ki sommit niib ki bi tuun
 biit,
 ki li te sɔɔ ki nyik biit tumu.

N boor ni, bi kur bi nan Sodom nan Gomora teeb
 nae.

¹⁵ "Li paak, min Yabint Yennu nba piak linbae
 na, ki jiin n sɔkiniinba nba be Jerusalem po a:
 N saa turib jetont ki bin di, ki turib lɔbii ki bin
 nyu,
 kimaan ɳamme te ki tonu gbee tiŋ na kur
 po."

¹⁶ Ki Yabint Yennu pak tur Jerusalem teeb a, "I
 daa gbiin linba ki n sɔkiniinba mɔɔntir; bi kɔɔnti
 faak dindanne. Bi wanti linba ki bi dukine, ɳaan
 li ki tee linba ki n wannib kaa, ¹⁷ ki yeen niib nba
 yêt bin gbiint linba ki n pak na, a bont kur saa
 saan fanu ki turiba; ki bi piak sɔɔ kur nba tee
 tubkangbatir, a biiru kan baaro."

18 Ki n yet a, “Sɔkiniinba na sɔɔ ki mi Yennu bunbɔri dudukit. Bi sɔɔ ki ban gbat, koo ki bann u maan paak, koo ki gbiint, ki jii u yan kɔɔn linba ki ɳɔɔ Yennu piak na ni. **19** U wutoor na tee wonpaaruko, wonpaaruk nba saa da biit damm paak. **20** Wouŋ manj kan nyik danu nan yoo nba ki u tan saa gbenn linba kur ki u lor wun tun na. Yoo baat, ki u niib tan saa bann linba na paak fanu.”

21 Ki Yennu yet a, “N ki tun sɔkiniinba na, ɳaan ki bi chiar saan, ki n bia ki turib mɔmaan, ɳaan ki bi piak n sann ni. **22** Bi-i bonni mi n bunbɔri dudukit, bi bo saa mɔɔnt n maan ki tur n niib ki te bin nyik bi toonbiit binbenj na, nan bi nɔɔntont toona nba ki bi tuun nawa.

23 “N tee Yennu nba be siar kur poe, li ki tee n be yennkɔɔ boor kaa. **24** Sɔɔ kan fit bɔr siar boor ki n kan lau. I ki mi nan n be siar kur boore sanpaapo nan tiŋ na ni-i? **25** N mi sɔkiniinba nba fa faak n sann ni, ki yeen a n teenib n maan bi damiit ni na nba piak linba. **26** Nlee yooe ki bi saa nyik n niib turimu nan bi faak nba ki bi dukii na? **27** Bi dukii nan damiit nba ki bi mɔɔntir manje saa te ki n niib n tamm n po, nan bi yeejamm nba din tamm n po bianjinba, ɳaan jiant tingbann Baal na. **28** Sɔkinii nba damii damiit, wun pak nan li set tee damiite, ɳaan sɔkinii nba mun gbat n maan, wun pak nan li mamɔmm sɔnu ni. Founj ɳant tee bee ki saa yek nan dii? **29** N maan na tee nan muu nae, ki bia tee nan jaar na, ki yakitir tana. **30** N kɔn nan sɔkiniinba nba jikit bi leeb maan ki mɔɔntir a li tee n maan na. **31** N bia kɔn nan sɔkiniinba nba piak ki mɔɔntir bi tiŋ

maan ḷaan yaa li nyii n boore na. ³² Gbiintir linba ki min Yennu piak. N kɔn nan sɔkiniinba nba mɔɔntir bi mɔŋ damiit nba gbee nan faak na. Bi mɔɔntir bi damiit manje ki kɔont n niib muuk nan bi faak nan bi parbifaant na. N ki tumm, koo ki pakib a bin saani. Bi ki mok siara sommir ki teen n niibi. Min Yennu-e pak na.”

Ki jiin Yennu maan po

³³ Ki Yennu pakin a, “Jeremaya, li-i tee ki n niib na yeno, koo sɔkinii, koo manntɔɔ boia a, ‘Yennu maan yaa bia?’ fan jiin a, ‘A tee jikire ki tur Yennu, ki u saa nyikawa.’* ³⁴ Li-i tee n niib na yeno, koo sɔkinii, koo manntɔɔ taa sann na a, ‘Yennu jikir,’ n saa dat ḷɔɔ nan u ḷaateeb tuba. ³⁵ ḷaan sɔɔ kur n tuu boi u yɔɔsンba nan u nikpiimm a, ‘Gatlanne ki Yennu turi? Yennu yaa bia?’ ³⁶ Bi daa ban yeen mɔbonn nba tee Yennu jikir na, kimaan li-i tee ki sɔɔ yet nna, n saa te ki n maan na-ii tee jikir ki tur. Niib na ḷmat min Yennu nba fo ki tee bi Yabint Yennu na maama. ³⁷ Jeremaya, boi n sɔkiniinba na a, ‘Yennu turi gatlanne? Yennu yaa bia?’ ³⁸ Ki bii yêt n mɔb ki pak mɔbonn nba tee Yennu jikir na, fan betib ³⁹ nan n saa tɔkirib ki lub banfɔkirewa, ḷamm nan doo nba ki n tur ḷamm nan bi yeejamm na. ⁴⁰ N saa baar nan fei nba kaa gbennu bi paak, nan yukpiasir nba ki bi kan mi tamm li po.”

24

Ki jiin kinkana nba be kpanchibit ḷanlee ni po

* **23:33** 23.33 Bi maan ni, “jikir” paake tee “maan.”

¹ Ki Yennu wannin kpanchibit ḷjanlee, ki li see nan kinkana, Yenjiantu ḷasaakak na tɔɔnn po. (Linba na din tun Babilonn kpanbar Nebukanesar nba din soor Jehoyakim bija Jehoyachinn, wunba tee Juda kpanbar na, ki nyii nano Jerusalem, ki saan nano Babilonn, ki kpab nan Juda tɔɔndamm nan tikpeera nan toontunyandamm na poor poe.) ² Sinsinn kpanchibuk na din gbee nan kinkana nba ḷjan, ki tee linba dɔŋ mɔnne, ḷaan chibleeu na din be nan kinkana nba tee bonbiite ki poŋ kan fit di. ³ ḷanne ki Yennu boin a, “Jeremaya, a la bia?”

Ki n jiin a, “N la kinkanae. Bonjana na ḷjan bonchiann, ki bonbiit na mun bi bonchiann ki kan fit di.”

⁴ Ki Yennu pak turin a, ⁵ “Min nba tee Israel teeb Yomdaano Yennu na gaar nan niib nba ki bi din jiib saan namm Babilonn na tee nan kinkana nba ḷjan nae, ki n saa diab nan ḷnant. ⁶ N sii guub ki tan jen namm tiŋ na ni. N saa te ki bin doe; n kan te bin baa kaa. N saa buribe; n kan ḷabirib kaa. ⁷ N saa turib niɔŋ nba ki bi sii loon bin bann nan mine tee Yennu, ki bi sii tee n niib, ki n mun sii tee bi Yennu, kimaan bi saa jen n boor nan bi para kur.

⁸ “Naan Juda kpanbar Sedekaya nan u tɔɔndamm nba linto na, nan Jerusalem niib kura nba kar tiŋ na ni, koo ki saan Ijipt na ḷarin, min Yennu saa dia bi kur nan kinkana nba bjir gar nan dinu nae. ⁹ N saa baar nan biak nba paar bonchiann bi paak, ki janmaanii saa soor tingbouŋ na niib kur. Niib saa laab, ki jiib teen jinjeruk, ki sarikitib, ki jii bi sann ki teen mɔpor

siaminba kur ki n yatib ki saan namm. ¹⁰ N saa baar nan tɔb nan kon nan yiarii bi paak, ki tan tuu yoo nba ki bi kur saa kpo gbenn, tiŋ nba ki n din tur ɣamm nan bi yeejamm na ni.”

25

Ki jiin gaŋ po datai baaru po

¹ Josaya bija Jehoyakim naan bina ɣanna nie ki Yennu maan baar n boor, ki jiin Juda niib kur po. Nebukanesar nba din dii Babilonn naan binn nbae na. ² Ki n pak tur Juda nan Jerusalem teeb kur a, ³ “Amonn bija Josaya nba dii naan, li bina piik nan ɣantaa ni, ki tan tuu bina piinlee nan ɣantaa nba na, Yennu yɔɔ piak nanime, ki n wanti waa yaa linba. Naan i ki gbiinti. ⁴ I yêt yin gbiint koo ki jii i yan kɔɔn leŋe, ki Yennu yɔɔ tuun u toontunna nba tee u sɔkiniinba na. ⁵ Bi paki nan yin nyik i yanbɔɔbinben̄ nba ki i be, nan toonbiit nba ki i tuun na, ki fit kii be tiŋ nba ki Yennu tur yimm nan i yeejamm, ki li tee i faar na ni. ⁶ Bi pakii nan i daa jiantir koo ki waa yenbis, ki bia daa jiantir pata nba ki i maa na, ki dont Yennu wutoori. Yi-i bonni sak Yennu mob, u bo kan dat i tuba. ⁷ Naan Yennu tiɔŋo pak nan i yêt yin gbiint ki turœ, ki donn u wutoor nan i pata na, ki baar nan tubdatu i mɔŋ paak.

⁸ “Kimaan yaa kan gbiint ki turœ na, yɔɔ Yabint Yennu yet a, ⁹ ‘N saa tun yiin gaŋ po niib na kur, nan n toontunna Nebukanesar, wunba tee Babilonn kpanbar na. N saa baar namm, ki bin kon nan Juda nan li niib, nan digbana nba kur kpiar. N saa biir digbann na, nan digbana nba

kpiar kur, ki teenir langbent yaayoo siiyoo, ki lenj sii tee janmaansooruk boor. Min Yennu-e pak na. ¹⁰ N saa te ki bi kpinkpammuk nan parpeenn fuut na n ɣmin, ki kpab nan bi poochiann jaamm parpeenn fuut na. Kpan ji sii kaa bi fita ni, ki jeet bia sii kaa. ¹¹ Tinj na kur ji sii tee langbente ki mɔk jaŋmaansooruk, ki tinii nba kphia na sii tuun ki teen Babilonn kpanbar bina piinlore. ¹² Li poor po, n saa dat Babilonn kpanbar nan u niib tuba, bi biit paak. N saa biir digbann maŋ, ki li sii yɔɔ tee langbent. ¹³ N saa dat Babilonn teeb tuba nan biak nba ki n jeen digbana nan n saa jii dat bi tuba na. Biak maŋ poe ki n din pak tur Jeremaya. Ḋanne tee biak nba kur sɔb gbouŋ na ni. ¹⁴ N saa pa jiin Babilonn teeb linba ki bi tun na paak, ki bi sii tee yommii ki tur digbana bonchiann nan kpanbarjaana.’ ”

Yennu nba saa dat digbana tuba bianjinba

¹⁵ Ki Israel teeb Yomdaanɔ Yennu pakin a, “Daŋmaŋe na, ki li gbee nan n wutoor. Jiin ki saan nann digbana nba kur ki n tuuma na niib boor, ki te bin nyu ɣmaŋ maŋ ni. ¹⁶ Bi-i nyuu yoo nba, bi sii tinjite ki waat, kimaan tɔb nba ki n baat nann bi paak na.”

¹⁷ Ki n gaar daŋmaŋ na Yennu nuu ni, ki tur digbana nba kur ki Yennu tumin bi boor na, ki te ki bi nyuu. ¹⁸ Ki n te Jerusalem nan Juda doi kur, nan li kpanbara nan tɔɔndamm na nyuu daŋmaŋ maŋ ni, a doi na n kpant langbent nba mɔk jaŋmaansooruk, ki niib-ii dia bi sann kii poor mɔpora, nan laa tee mɔtana.

19-26 Binba din pukin ki saa nyu dañmaŋ na nie na:
 Ijipt kpanbar nan u saakab nan u toɔndamm,
 nan Ijipt teeb kur, nan boorganii nba be lenj,
 nan Us tinj ni kpanbara kur,
 nan kpanbara nba be doi nba be Filistia tinj ni, ki
 tee Askelonn
 nan Gasa nan Ekronn nan Asdod nba tenn
 waan na,
 nan Edom nan Moab nan Amonn niib kur,
 nan Taya nan Sidonn kpanbara kur,
 nan Sinsuuk ni mɔkgbeŋir tinii na kpanbara kur,
 nan Dedann nan Tema nan Bus doi,
 nan niib nba yɔɔ pɔɔn bi yut na kur,
 nan Arabia kpanbara kur,
 nan kunkoouk paak booru na kpanbara kur,
 nan Simri nan Elam nan Media kpanbara kur,
 nan gaŋ po kpanbara na kur, binba be banfɔka,
 nan binba naak kur din saa nyu yɛnɔ yɛnɔ.

Digbann kur nba be tingbouŋ na paak saa nyure; ki li joontik, Babilonn kpanbar n nyur.

27 Nanne ki Yennu pakin a, “Pakin niib na nan min Yabint Daano nba tee Israel teeb Yennu na teemm sennu nan bin nyur nan baa tan saa yib ki sii, ki baa tinj ni ki gbar firu, kimaan tɔb nba ki n baat nann bi paak na. **28** Li-i tee ki bi yêt bin gaar dañmaŋ na a nuu ni ki nyu, fan betib nan Yabint Yennu yet a see ki bi nyuu ŋmaŋ na ni. **29** N saa piin biiru na n tiɔŋ doo nie. Bi dukii a bi kan la tubdatu amii? Aaii, bi saa la tubdatuwa, kimaan n yaa man baar nan tɔbo nisaarik kur paak, tingbouŋ na ni. Min Yabint Daano Yennu-e pak na.

30 “Li kpaa talase ki fin Jeremaya n mɔɔnt linba kur ki n paka. Li tee fan pak niib nae a,
‘Yennu sii be sanpaapo ɳaan gaar jat, ki tian sanpagbouŋ ni.

U saa gaar jat, u niib paak,
 ki hoot nan niro nba tuu ɳmaan mat daan
 tilɔɔna
 ki hoot bianjinba na.

Tingbouŋ na ni, sɔɔ kur saa gbat u kunkɔr,

31 ki li fuut saa nik tingbouŋ na fiakir.

Yennu mɔɔk maan nan digbana.

U saa bu sɔɔ kur buut ki kpi biit damm na.

Yennu-e pak na.’ ”

32 Yabint Daano Yennu yet a biiru tuu saa baar digban-yenn paak, ki tɔɔt digbanleer paake. Biirchiɔŋ be banfɔkir ki baat, ki tee nan won-paaruk na. **33** Li daar man ni, niib nba ki Yennu kpiib na gbanant saa yat dɔɔe tingbouŋ na kur po. Sɔɔ kan mɔ bi kpemɔnii, sɔɔ bia kan jiib ki saan pii. Bi sii pooe tiŋ na paak nan mɔba na.

34 Ii mɔ man, yimm tɔɔndamm, yimm nba tee n niib ɳmakit-teeb na, ii mɔ sanpaapo man, ii mɔ man, kii birintir tanbiinii ni. Yoo baar nan bin kpi-iwa, bi saa kɔti nan pejai nae. **35** Sonsau kaa ki i saa chiar paaki. **36-37** Ii mɔ kii yikin sanpaapo nan parbiir, kimaan Yennu donn wutoor ki biir i digbann, ki teen i parmaasir tiŋ na langbenta. **38** Yennu nyɔr nyik u niibe nan yanbor nba tuu nyɔr nyik u tanfiɔk na. Tɔb wahala nan Yennu wutochiɔŋ na kpint tingbouŋ na ki teenir kunkoouko.

26

Bianjinba ki bi bu Jeremaya buut

¹ Yoo nba ki Josaya bija Jehoyakim din dii Juda naan na, li din ki weie ² ki Yennu pakin a, "Saan ki set jiantu ɻasaakak na dindouŋ ni, ki mɔɔnt linba kur ki n wanna maa a mɔɔnt tur binba nyii Juda doi ni, ki baar a bin jiant leŋ na. A daa te ki siar biati. ³ Li ki gar niib na n gbiint ki nyik bi toonbiit na tumu. Li-i tee ki bi nyik bi toonbiit, n saa lebit n dudukit nba ki n yaa n baar nan biiru bi paak, kimaan bi biit paak na."

⁴ Ki Yennu pakin a n yet niib na a, "Min Yennu pak nan li kpaa talas yin sak n mɔb, ki wei wannu nba ki n turi na, ⁵ ki bia gbiint n toontunna nba tee sɔ̄kiniinba ki n yɔɔ tuunib i boor na mɔ̄maan. I ki ban sak linba ki bi piak na. ⁶ Li-i tee ki i yɔɔ yēen bi maan maŋ, ɻann ɻarin n saa teen jiantu ɻasaakak na nan maa din teen Siilo doo bianjinba nae, ki tingbouŋ na niib kur saa jii doo na sann ki teen mɔpor."

⁷ Mannteeb nan Yennu sɔ̄kiniinba nan niib na kur gbat ki n piak linba na Yenjiantu ɻasaakak ni. ⁸ Ki maa pak linba ki Yennu wannin na ki gbenn yoo nba, ki niib na soorin, ɻaan hoot a, "Li tee tin kpiae linba na paak. ⁹ Bee ki a pak Yennu sann ni a jiantu ɻasaakak na saa teen nan Siilo doo na, a ki doo na saa biir, ki sɔɔ kan kar lenj?" Ki niib na tikir lintin.

¹⁰ Ki Juda tɔɔndamm nba gbat linba tun na, ki bi nyii kpanbar ɻaak, ki kakit saan Yenjiantu ɻasaakak na boor, ki saan kar siaminba ki bi yi Tammɔpaann na. ¹¹ Nanne ki mannteeb nan

Yennu sɔkiniinba na pak tɔɔndamm nan niib na a, "Jɔɔ na tee bin kpiu-e, kimaan u pak biir ti doowa. I mɔŋ tuba gbat waa pak linbawa."

¹² Ki n yet a, "Yennu-e tumin a man pak linba kur ki i gbat ki n pak jiin Yenjiantu ɔnasaakak nan doo na po na. ¹³ Li kpaa talas yin lebit i binbeŋ nan linba ki i tuun, ki sak i Yomdaano Yennu mɔb. Yi-i tun nna, u saa lebit u dudukit ki jiin biiru nba ki u yet a u saa baar nann na powa. ¹⁴ Min ɔnarin be i nii nie. Tumin linba ki i dukan nan li ɔnan ki bia took. ¹⁵ Naan li kpaa talas ki yii mi linba na: Li-i tee ki i kpiin, yimm nan doo na niib kur sii be nikaar kpinu biit ni, kimaan Yennu-e tumin a man turi kpaañii na."

¹⁶ Ki tɔɔndamm nan niib na pak mannteeb nan Yennu sɔkiniinba na a, "Jɔɔ na pak nant ti Yomdaano Yennu sann nie, sɔɔ daa kpiu."

¹⁷ Li poor po ki saakab na siab fir set ki yet niib nba tikir len̄ na a, ¹⁸ "Yoo nba ki Hesekia din tee Juda kpanbar na, ki Yennu sɔkinii Maika nba nyii Moresef na pak niib na kur linba ki Yabint Yennu pak na a,

'Bi saa ko Sayɔnn nan baa tuu ko tammɔnn nae,
ki Jerusalem sii tee langbent,

ki Yenjiantu ɔnasaakak kunkonn na saa kpant fɔɔr.'

¹⁹ Kpanbar Hesekia nan Juda niib na din ki kpii Maika. Hesekia din baak Yennu-e ki kot a wun la u sommir, ki Yennu lebit u dudukit ki jiin biak nba ki u bo yet a u saa baar nann bi paak na po. Ti yaa tin baar nan biak nba kaa paake ti mɔŋ paak na."

20 (Jasoo din be ki u sann tee Yuria. U din tee Semaya bijae ki nyii Kiriaf Jearim. U mun din pak Yennu sann ni ki biir doo nan digbann na, nan Jeremaya nba pak na. **21** Ki kpanbar Jehoyakim nan u jab nan u saakab nba gbat linba ki Yuria pak na, ki kpanbar na ji din loon wun kpiu. Yuria din gbat li po, ki chiar saan boor Ijipt, kimaan u din tiin nan bi saa kpiu. **22** Kpanbar Jehoyakim din tun El-natann, wunba tee Akbor bija na, nan jaleeb Ijipt tiŋ ni, a bin kpaan Yuria. **23** Bi din soor Yuria ki jen nan kpanbar Jehoyakim boor, ki u te ki bi kpii, ki jii u gbanant ki lu niyana kaat ni.)

24 Naan Safann bija Ahikam nba din taa n po na, bi din ki soorin tur niib na ki bi kpiimi.

27

Bianjinba ki Jeremaya lia naayɔkit

1 Josaya bija Sedekaya nba dii Juda naan, li din ki wei kaawa ki Yennu pakin **2** nan man jii gbann njmipiann nan daat ki ŋamm yɔkit ki lia turu ni. **3** Yennu din pakin nan n tur Edom nan Moab nan Amonn nan Taya nan Sidonn kpanbara mob, ki lin nyi bi taatara nba baar Jerusalem a bin la Sedekaya na boor. **4** Yabint Daano nba tee Israel teeb Yennu na pakin a n wannib, ki bin yet bi kpanbara a Yennu yet a: **5** “N yiikochioŋ nan n paŋ nie ki n nan durinya nan nisaarii nan bonkobit nba kur be tingbouŋ na paak, ki tuu jiib tur wunba ki n loon. **6** Mine jii digbana na kur ki teen n toontunno nuu ni, wunba tee Babilonn kpanbar Nebukanesar, ki te ki muuk

ni bonkobit gbaa jiantiro. ⁷ U sii dia digbana kur, ki bi sii tuun ki teen u bija nan u yaaboonn nan yoo nba ki u tiøg digbann tan saa baa. Li yooe ki u digbann saa tun ki tur digbanjaana nan kpanbarjaana.

⁸ “Naan li-i tee digbann nba koo doo nba yêt u weiu, n saa jii tøb nan kon nan yiariie ki dat li tubir, ki tan tuu yoo nba ki n saa te ki Nebukanesar n biirir tarrr. ⁹ I daa gbiin i sɔkiniinba koo binba yeen a bi saa fit bann linba tan saa tun na po, laa lek tee damiit ni, koo kpeemm lanu ni, koo nyøku. Bi kur piaki nan i daa jiantir kpanbar Nebukanesar. ¹⁰ Bi kpannie, ki saa te siab n jii-i, ki yaat saan nani digbann nba føk nan i digbana bonchiann. N saa ber nyinniwa, ki bi saa biiri. ¹¹ Naan digbann nba sak Babilonn kpanbar møb ki waau, n saa te ki li niib-ii be bi tiŋ ni kii ko. Min Yennu-e pak na.”

¹² N pak ηanne ki tur Juda kpanbar Sedekaya a, “Jiin a møŋ ki tur Babilonia kpanbar. A jiant ηɔɔ nan u niib, ki la manfoor. ¹³ Bee ki fin nan a niib saa kpo tøb ni nan kon nan yiarii ni? Yennu yet a linba saa tume na ki tur digbann nba ki jii u møŋ ki tur Babilonn kpanbari. ¹⁴ I daa gbiin sɔkiniinba nba piaki nan i daa jikit i møŋ ki teen Babilonn kpanbar na maami, bi kpannie. ¹⁵ Yennu møŋ yet a u ki tummi, a ηaan bi fae u sann ni ki teeni. Li paak, ki u saa ber nyinni ki bin kpi-i, yimm nan sɔkiniinba nba fa faak na.”

¹⁶ Ki n pak mannteeb nan niib na a Yennu yet a, “I daa gbiin sɔkiniinba nba piak nan Yenjiantu ηasaakak ni gor na, bi saa nyi nann Babilonn ki

jen nann mɔtana na. Bi fae ki teeni. ¹⁷ I daa gbiin bi maami. Jiin i mɔŋ ki tur Babilonn kpanbar, ki i saa la manfoor. Bee ki doo na saa kpant langbenti? ¹⁸ Bi-i tee barmonii sɔkinii ba ki set dia n maan, ɳaant ki bin barin min Yabint Yennu ki n daa te ki gor nba biar jiantu ɳasaakak ni, nan naan ɳaak ni na, ki bi jikitir saa Babilonni.”

¹⁹⁻²⁰ (Yoo nba ki kpanbar Nebukanesar din jii Juda kpanbar Jehoyachinn, wunba tee Jehoyakim bija na, nan Juda nan Jerusalem tɔɔndamm, ki saan namm Babilonia na, u din nyik toota na nan kutmɔnt nyunbuuk nan torit nan Yenjiantu ɳasaakak ni bonjaanlia.)

²¹ “Gbiintir linba ki min Yabint Daanɔ nba tee Israel teeb Yennu na piak ki jiin gor nba biar jiantu ɳasaakak ni, nan linba be naan ɳaak nba be Jerusalem na po: ²² Bi saa jiir ki saan nann Babilonia, ki li sii be leñe nan maa tan saa ɳmant n dudukit li paak yoo nba, ki jen nann ki teenir nna na. Min Yennu-e pak na.”

28

Ki jiin Jeremaya nan Yennu sɔkinii Hanania po

¹ Li binn ni, Sedekaya naan bina ɳanna, ɳmaarii ɳanŋmu ni, ki Asur bija Hanania nba tee Yennu sɔkinii ki nyii Gibeonn na din pak turin, Yenjiantu ɳasaakak na ni. Mannteeb nan niib na numm ni ki u betin ² nan Yabint Daanɔ nba tee Israel teeb Yennu na yet a, “N biir Babilonia kpanbar paŋ naw. ³ Bina ɳanlee sinsuuk ni, n saa jen nan jiantu ɳasaakak ni gor nba ki Babilonn kpanbar Nebukanesar jii ki saan nann

Babilonn na nna. ⁴ N bia saa jen nan Juda kpanbar Jehoyachinn, wunba tee Jehoyakim bija na, ki kpab nan Juda niib kur nba saan be daabisin ni Babilonn na. Barmɔnii, n saa biir Babilonia kpanbar yiikoo nawa. Min Yennu-e pak na.”

⁵ Ki mannteeb nan niib nba kur see Yenjiantu ɳasaakak ni na boor, ki n pak tur Hanania a, ⁶ “Li ɳan bonchiann. N sunman ki Yennu tun nnawa. N sun ki a masɔkinkar maŋ teen mɔniiwa, ki wun jii jiantu ɳasaakak ni gor na kur, nan niib nba kur ki bi soorib daaba Babilonia na ki jen namm. ⁷ Naan gbiintir linba ki n piak ki teen fin nan niib na. ⁸ Sɔkiniinba nba din pak sianyoowa, ki min nan fin daa kaa na, din bunt nan tɔbii nan kon nan yiarii saa baar digbana bonchiann paak, nan kpanbarjaana paak. ⁹ Naan sɔkinii nba bunt buntir bonjann, bi saa sak nan u set tee barmɔnii sɔkinii nba ki Yennu tumɔ, yoo nba ki u mɔɔntii na tun ki gbeene.”

¹⁰ Ɲanne ki Hanania liat yɔkit na n turu ni ki biirir, ¹¹ ɳaan pak niib na kur numm ni a, “Yennu yet a bianjinba ki u saa biir yɔkit nba ki kpanbar Nebukanesar yɔkin digbana kur turii nie na, ki u saa tumir bina ɳanlee sinsuuk ni.” Li poor po ki n yaat.

¹² Linba na poor poe ki Yennu pakin ¹³ a man saan yet Hanania a, “Yennu yet nan a saa fit biir daat yɔkite, ɳaan u saa jii kut yɔkite ki senn li taar ni. ¹⁴ Yabint Daano nba tee Israel teeb Yennu na yet nan u saa jii kut yɔkite ki yɔkin digbana na kur paak, ki bi saa jiant Babilonn kpanbar

Nebukanesar. Yennu yet nan u saa te ki muuk ni bonkobit gbaa n jiant kpanbar Nebukanesar.”

¹⁵ Ki n pak linba na ki tur Hanania, ki bia pukin a, “Hanania, gbiintir. Yennu ki tumani, ɳaan ki a te niib na gaan faak na. ¹⁶ Li paak, Yennu mɔŋ yet nan u yaa wun bakinae. Binn na tan sii gbent na ki a kpowa, kimaan faa pak niib na a bin yêt Yennu mɔb na paak.”

¹⁷ Ki Hanania set kpo binn manj, ɳmaarii ɳanlore ni.

29

Ki jiin gbouŋ nba ki Jeremaya sɔb na po

¹ Ki min Jeremaya sɔb gbouŋ ki tur mannteeb, nan Yennu sɔkininba, nan niib na tɔɔndamm, nan niib nba kur ki Nebukanesar jiib Jerusalem ki saan namm Babilonn ki teemm yommii na.

² Maa sɔb gbouŋ manj yoo nba na, ki sɔɔ kpanbar Jehoyachinn, nan u naa, nan kpanbar ɳaasaakab, nan Juda tiŋ tɔɔndamm, nan Jerusalem tɔɔndamm, nan tikpeet damm, nan yandantoontunna kur, ki bi soorib saan namm Babilonia-wa. ³ Ki n jii gbouŋ na ki tur Safann bija Elasa, nan Hilkia bija Gemaria, wunba ki Juda kpanbar Sedekaya din tuumɔ Babilonn kpanbar Nebukanesar boor na. N din sɔb a:

⁴ “Yabint Daano nba tee Israel teeb Yennu na piak ki teen niib nba kur ki u chab ki Nebukanesar soorib Jerusalem ki saan namm Babilonn ki teenib yommii na a: ⁵ ‘Maan ɳei man ki kɔɔ. Baan kpaant man kii di linba ki i buur leŋ na. ⁶ Ii kɔɔnt poob kii maar waas,

ki ḥaan i waas mun n kōon poob kii maar. Li kpaa talas yii pōte ki daa waabit kaa. ⁷ Ii tuun linba saa somm doi nba ki n te ki i saan lej ki teen yommii na. Ii mein kii teen doi maŋ man, kimaan li-i tee ki doi maŋ mōk, i mun sii mōke. ⁸ Min Yabint Daano nba tee Israel teeb Yomdaanɔ Yennu na kpaanii nan i daa te ki sōkiniinba nba be i boor na kpanni, koo binba yaa bi saa fit bunt buntaa, ki jiin linba tan saa tun po na kpannini. I daa gbiin bi damiit maŋ po. ⁹ Bi fa faake n sann ni ki teeni. N ki tummi. Min Yabint Yennu-e pak na.'

¹⁰ "Ki Yennu yet a, 'Li-i tee ki Babilonia bina piinlore na gar, n saa wanni n baka nba be i po bianjinba. N saa dia n mōsonn nba ki n senn nan n saa jen nani na. ¹¹ Min kuukōe mi i paak lora nba ki n mōk, lora nba saa turi mōkint ki li ki tee biak kaa, lora nba saa baar nan linba ki i daan tōonn po na. ¹² Ki i saa yiinin. I saa baar ki miarin, ki n saa turi gatu. ¹³ I saa lomin, ki lan, kimaan i saa lomin nan i yan kure. ¹⁴ Nn, n yeen nan i saa lan ki n jiin kaani i tiŋ ni. N saa nyi nani tiŋ kur ni nan siaminba kur ki n daan yat saan nani na, ki jen nani tiŋ nba ni ki n daan nyinni ki saan nani yommisin ni na. Min Yennu-e pak na.'

¹⁵ "I piak nan Yennu turi u sōkiniinba Babilonia tiŋ niwa. ¹⁶ Gbiintir linba ki Yennu piak ki teen wunba dia digbann nba ki Defid din dia na, nan niib nba be doo maŋ ni na, ḥjamme tee i nikpiimm nba ki bi din ki kpabib nani ki teen yommii na. ¹⁷ Yabint Yennu yet a, 'N baat nan tōbo nan kon nan yiarii bi paak, ki saa teemm

nan kinkann nba tuu bat ki gar nan dinu na.
18 N saa weib nan tøbo nan kon nan yiarii, ki digbana kur saa jek nan linba ki bi la. Mi-i lub siaminba kur, lenj niib yan saa put, ki bi gbanii n jek, kimaan linba tun turib na paak. Niib saa laab, ki jii bi sann ki poor mopora. **19** Linba na saa tun ki turib, kimaan bi ki sak mɔmaan nba ki n teen n toontunna nba tee sɔkiniinba, ki bi teemm yoo kur na. Bi yêt gbiintue. **20** Yimm nba kur ki n saan nani yommisin ni Babilonia na, ii gbiint linba ki min Yennu piak na.'

21 "Yabint Daano nba tee Israel teeb Yennu na pak ki jiin Kolaya bija Ahab nan Maaseya bija Sedekaya, ɳamm nba jikit u sann ki fa faak teeni na powa, a u saa jiib ki teen Babilonia kpanbar Nebukanesar nuu ni, ki wun kpib i numm ni. **22** Li-i tee ki niib nba ki bi din teemm yommii ki nyii namm Jerusalem ki saan namm Babilonia na loon bin por nirɔ mɔpor, bi tuu saa yet a, 'Yennu n teena nan Babilonia kpanbar nba din joo Sedekaya nan Ahab muu foot biaŋinba na.' **23** Bi joontu sii tee nnae, kimaan bi tun bonbilankanta, bi tun bonchonchonn toona ki bia faar faak Yennu sann niwa. Yennu din ki loon bin tun linba na, u mi baa tun linba, ki tee siarae li po. Yennu-e pak na."

Ki jiin gbouŋ nba ki Semaya sɔb na po

24-25 Yabint Daano nba tee Israel teeb Yennu na turin maan, a n tur Semaya nba nyii Nehelam, ki sɔb gbouŋ u tiɔŋ sann ni, ki tur Jerusalem teeb kur, nan manntɔɔ Sefania nba tee Maaseya bija na, nan mannteleeb kur na. Gbouŋ manj ni, u din sɔb ki yet Sefania a:

26 "Yennu teena manntoɔ ki senna Jehoyada taar ni, ki mɔtana fine ji tee Yenjiantu ɳasaakak na ni yudaano. Li tee a toonne ki fan te bin soor waatɔ nba kur pur u mɔŋ Yennu sɔkinii, ki baanɔ jaruk, ki jii kut kantu ki lann u turu ni. ²⁷ Bee ki a ki tun nna ki tur Jeremaya nba nyii Anatof ki piak nan u tee Yennu sɔkinii ki teen niib na? ²⁸ Li tee bin gɔɔrɔe, kimaan u pak niib nba be Babilonia na nan bi sii tee yommii ki be leŋ ki lin weiwa; a bin maa ɳei, ki kar, ki baa kpaant, kii di linba ki bi ko na."

29 Ki Sefania karin gbouŋ na ki wannin; ³⁰ ki li poor po ki Yennu yetin a ³¹⁻³² n jiin maan nba jiin Semaya po na, ki tur yommii nba kur be Babilonia na a, "Min Yennu saa dat Semaya nan u yaaboona kur tuba. N ki tumɔ, ɳaan ki u pak turi ki li tee nan u tee sɔkinie na, ki te ki i gaar faak ki teenir yada. U sii kaa yaaboona i sinsuuŋ ni. U kii be u manfoor ni ki la bonŋana nba ki n saa tun ki tur n niib na, kimaan waa pakib nan bin yêt n mob na paak. Min Yennu-e pak na."

30

Ki jiin Yennu mɔsonn po

¹ Ki Israel teeb Yomdaanɔ Yennu na ² pakin a, "Sɔbin linba kur ki n paka na ki teen gbouŋ ni, ³ kimaan yoo baate ki n tan saa ɳamm n niib nba tee Israel teeb nan Juda teeb na. N saa jen namm tinj nba ki n din tur bi yeejamm na ni, ki bi saa yentir. Min Yennu-e pak na."

⁴ Ki Yennu pak tur Juda teeb nan Israel teeb a:

- 5** “N gbat yanputuk fuur,
 ki li ki tee parmaasir wuyikinii kaa,
 ŋaan tee janjmaanii wuyikiniie.
- 6** Nminin ŋaan dukin. Jœ saa fit mar bika-a?
 Bee ki n laat jœ kur ki u nii be u poor paak
 nan poo nba tuu yaa wun mar na?
 Bee ki sœ kur penn nna?
- 7** Dabiir baat, ki daar kaa ki saa yek nan li daari.
 Li tee yoo nba bie ki tur n niib, ŋaan n saa
 tinniba.”
- 8** Yabint Yennu yet a, “Li daar-i baar, n saa konn
 yokit nba yœk bi turii ni na, ki bia pit jarit na,
 ki bi ji kii tee digbangann teeb na yommii. **9** Ki
 bi sii jiantir min nba tee bi Yomdaano Yennu na
 nan Defid yaaboonn nba ki n saa gann ki dinnœ
 naan nae.
- 10** N niib, i daa tiin janjmaanii. Israel teeb, i yan
 daa puti.
- N saa nyinni digbanbanfœkir na niwa,
 tiŋ nba ni ki i tee yommii na.
 I saa jen kpen, ki sii be i yamani.
 I sii be fanu, ki sœ kan kœni janjmaanii.
- 11** N saa baar i boor ki tan tinni.
 N saa biir digbana nba ki n yati ki saan nani na,
 ŋaan n kan biir yimmi.
 N saa dat i tubawa, ŋaan n saa dat i tuba nan
 lomme.
 Min Yennu-e pak na.”
- 12** Ki Yennu pak u niib a,
 “I fiat na kan buuri, ki i danii na kaa tinteb-po.
- 13** Sœ kaa ki saa gotini, i nara na kaa tebuku,
 dindann kaa nan i saa la laafia.
- 14** I yœsnba kur tamm i powa, bi ji ki fiin i po.

N leki nan n tee dataak nae.
 I tubdatu na paar, kimaan i biit na yab bonchi-
 ann,
 i noɔntont na paak niiwa.

¹⁵ I ji daa piak i danii na po, kimaan li kaa tebuku.
 N dat i tuba nna, kimaan i biit yab bonchiann,
 ki i noɔntont na paak niiwa.

¹⁶ Naan mɔtana n saa biir binba kur biiri na,
 ki bi saa soor i datai kur ki teemm yommii.
 Binba dinti biak na kur mun saa di biak,
 ki binba fiar i bona na, siab mun saa fat bi
 yara.

¹⁷ N saa te ki yin la laafia, ki te ki i fiat na n buur,
 nan i datai na nba lek yeen a,
 ‘Sayɔnn tee digban-yanne, ki sɔɔ ki fiin u po’ na.
 Min Yennu-e pak na.’

¹⁸ Ki Yennu yet a, “N saa jiin kaan n niib bi tinj
 ni,
 ki sii mɔk ninbatinu ɳaak kur paak,
 ki bi saa ɳamm maa Jerusalem nan li naan ɳaak.

¹⁹ Niib nba be lenj na saa yin dontir yanj,
 ki hoot nan kpinkpammuk.
 N piisin saa te ki bin pɔt, ki bia turib baakir.

²⁰ N saa pant digbann na yiikoo nba ki bi din tuu
 mɔk na,
 ki ɳamm sennir fanu, ki dat binba dintib
 biak na tuba.

²¹⁻²² Bi diarɔɔ saa nyi bi tiɔŋ digbann nie,
 ki bi yudaanc n nyi bi tiɔŋ niib ni.
 U saa baar n boor yoo nba ki n yiinoe.
 Nmee sii mɔk par ki baar ɳaan ki n ki yiinɔɔ.
 Bi sii tee n niibe, ki n tee bi Yennu.
 Min Yennu-e pak na.”

23-24 Yennu wutoor tee wonpaaruko, wonpaaruk nba saa da biit damm paak. Woun man kan nyik danu nan yoo nba ki u tan saa gbenn linba kur ki u lor wun tun na. Yoo baat, ki u niib tan saa bann linba na paak fanu.

31

Ki jiin Israel teeb kunu po

1 Ki Yennu yet a, "Yoo baat, ki n tan sii tee Israel booru kur Yennu, ki bi mun tee n niib.
2 N wann n ninbatinu ki tur niib nba nyii kuun ni kunkoouk paak na. Yoo nba ki Israel teeb ηakitir ki loon foon na, **3** ki n nyii banfɔkira ki baar bi boor. Israel teeb, n yɔɔ̄ loonie, ki tukin wanti n lomm nba kaa gbennu na. **4** N bia saa fiiniwa. I saa ηamm jii i naayaka ki waa waak nan parpeenn, **5** ki bia saa ηamm bur daan tiinii Samaria kunkona paak, ki binba bur tiinii man saa di li lɔɔna. **6** Barmɔnii, yoo baat ki guuteeb tan sii be Efraim kunkona paak, ηaan yiin leeb ki yet a, 'Naant ti do Sayɔnn man, ti Yomdaanɔ Yennu boor.'

7 Ki Yennu yet a, "Yinin yanii nan parpeenn
 ki tur Israel nba tee digbana kur digban-
 jaann na.

Yinin i dontir yan a, 'Yennu tinn u niiba,
 u fat binba kur biar nawa.'

8 N saa nyi namm gan po ki baar namm,
 ki bia nyi namm tingboun na kpini kur po
 ki baar namm.

Jɔɔnii nan dianii saa weib ki baar,
 ki podamm nan binba yaa bin mar kur saa
 baar.

Bi saa jen ki tee digbanjaanne.

⁹ N niib sii jent ki moe,
 ki mein yoo nba ki n kpent namm na.

N saa saan namm kpenii nba mok nyun boor,
 ki tokkin namm sonu nba kaa boota, ki bi kan
 gbiat.

N tee nan baa nae ki tur Israel teeb,
 ki Efraim boorue tee n bijakper.”

¹⁰ Ki Yennu yet a, “Digbana, gbiintir ki turin,
 ki moont n maan banfoka mokgbiant.

N yat n niiba, naan n saa tikiribe kii guub,
 nan pekpaarik nba tuu guu u pei na.

¹¹ N nyinn Israel teebe ki tinnib digbanpaarir
 nuu ni.

¹² Bi saa baar ki yin nan kpinkpammuk Sayonn
 kunkonn paak,
 ki bi para siu mei n piinii paak,
 janne tee jeet nan tiloona daan nan kpan
 nan bonkobit.

Bi sii tee nan kpabik nba ki bi maantir nyun fanu
 nae,

bi sii mok linba kur ki bi loon.

¹³ Ki sapoamm saa waa waak ki mok parpeenn,
 ki naasimm nan jakpera sii kpamm.

N saa maan bi para,
 ki saa kpint bi monii na ki teen kpinkpam-
 muk,
 ki kpint bi parbiir ki teen parmaasir.

¹⁴ N saa gboon mannteeb nan jeet nba jan,
 ki tur n niib, bi bonloja kur.

Min Yennu-e pak na.”

Ki jiin Yennu ninkpabaui po

¹⁵ Ki Yennu yet a, “Fuur fu Rama doo ni,

fuur nba tee kpemɔnii nan fabinii,
 ki Rachel mɔ u waas paak,
 ki bi barimɔ ki tan goo,
 kimaan u waas kaa.

¹⁶ Nyikin mɔnii ɳaan fiar a ninnuut na.
 Linba kur ki a tun ki tur a waas na kan biar yann,
 ki kaa nyɔɔti. Bi saa nyi datai tiŋ ni ki jena.
¹⁷ Dindann be a tɔɔnn po; a waas na saa kpenna.
 Min Yennu-e pak na.

¹⁸ "N gbia ki Israel teeb piak nan parbiir a,
 'Yennu, ti tuu tee nan bonkobyiɔk nae,
 ɳaan a tumiit mɔsakuwa.

Jenin nant, ti teen siir nan tin jen a boora,
 fin nba tee ti Yomdaanɔ Yennu na.

¹⁹ Ti bo yêtae, ɳaan mɔtana ti loon tin jene.
 Faa dat ti tuba na, ti yura ji sɔone nan parbiir.
 Ti din dii fei-e ki la yukpiasir,
 kimaan ti din tun biit ti bisin niwa.'

²⁰ "Israel digbann, fine tee n bijalonjir,
 bik nba ki n lomm mantik be u ni.
 Yoo nba kur ki n taa a sann,
 n tuu dukin a po nan lomme.

N yan tuu nyi saan a boore.

N sii mɔk ninbatinu nana.

²¹ Teent nyina ki dɔk sɔnu na.
 A ɳamm la sɔnu nba ki a tɔkin ki yaat na.
 Jenin man, yimm Israel teeb,
 jenin doi nba ki i din nyii na ni man.
²² I saa taantir nlee, yimm yadkanpɔɔna damm
 na?
 N nan bonpaann nba be li kɔœe,
 ki li be li kɔœe nan poo nba tuu tekir jɔɔ na."

Ki jiin Yennu niib nyɔɔt baaru po

²³ Ki Yabint Daanɔ nba tee Israel teeb Yennu na yet a, "Mi-i jiin niib na bi tiŋ ni yoo nba, bi saa ḥamm pak Juda tiŋ ni nan li doi ni a,
'Yennu n teen piisin Jerusalem kasii kunkonn paak,

kasii boor nba ki u be na.'

²⁴ Niib sii be Juda tiŋ nan li doi kur ni, ki kpaara sii be, ki pekpaarii be nan bi pei. ²⁵ N saa maan binba bak na gbanu, ki bia gboon wunba ki kon baŋɔ. ²⁶ Ki nisaarii saa yet a, 'N gɔɔn ki tan yerik, ki sɔɔ ki n mɔk paŋ.'

²⁷ "Min Yennu piak nan yoo baat ki n saa gbeen Israel nan Juda tinii nan niib nan bonkobit. ²⁸ Ki maa la yaak nba ki ḥabir, ki daa bir, ki ber, ki biir, ki bet na, nnae ki n saa bia la yaak ki burib ki bia maa donnib. ²⁹ Li yoo-i baar, nisaarii ji kan yet a,

'Bibaanba mɔɔ gbiirkaa, ḥaan ki li mii bi waas nyana.'

³⁰ ḥaan wunba mɔɔ gbiirkaa, u nyanae sii mii, ki sɔɔ kur saa kpo u tiŋ biit paak."

³¹ Ki Yennu yet a, "Yoo baate, ki n tan saa lor mɔlorpaann nan Israel teeb nan Juda teeb. ³² Li tan kii tee nan mɔlor nba ki n din lor nan bi yeejamm, yoo nba ki n kub bi nii ki nyinnib Ijpt tiŋ ni na kaa. N lek din tee nan bi sɔrɔ nae, ḥaan ki bi ki dia mɔlor na. ³³ Mɔlorpaann nba ki n saa lor nan Israel teeb na sii tee nnae: n ji saa teen n sennii maŋ bi dudukit nie, ki sɔbir bi para ni. Mine sii tee bi Yennu, ki bi tee n niib. ³⁴ Bi sɔɔ ki tee wun ji tumii u lɔɔ koo u ninja ki yaa, 'Bant Yennu,' kimaan bi kur tan sii min, laa nyii tarik ki saa tuu paarɔ. N saa nyik chab bi biit, ki kan

ban tiar bi yanbɔntoona po. Min Yennu-e pak na.”

³⁵ Yennu-e tur yonnu ki li teent yentu daar ni,
ki turit ɳmaarik nan ɳmaabira ki li teen
yentu nyiɔk.

Ƞɔ̄e tuu kut mɔ̄kir ki te ki li fu, u sanne Yabint
Yennu.

³⁶ U senn mɔ̄sonn a durinya ɳaak bona nba be li
seenu ni
ki yukii bianjinba na, nnae ki Israel sii tee
digbann ki yukir.

³⁷ Li-i tee ki bi saa fit bikin sanpaak, ki ɳmaa
tingbouŋ na,
li yooe ki Yennu mun saa yêt u niib Israel
teeb,
kimaan linba ki bi tun na paak.

Yennu-e pak na.

³⁸ Ki Yennu yet a, “Yoo baate ki bi saa ɳamm
maa Jerusalem, ki li tee n doo, laa nyii Hananel
difoouk na boor, ki saan tuu Gungɔnt boor
Tammɔb na. ³⁹ Ki kpaar na saa nyi yonbaa
po maŋ ki saan baar Gareb kunkonn paak, ki
gɔnt baar Goa. ⁴⁰ Baauk na kur, baa pii kuun
sian, ki bi lubin bonchiat na, nan kpaant nba
be Kidronn nyuntonn boor na kur, ki saan tuu
Taamm Tammɔb nba be yondo po na, li kur sii
tee kasiie ki turin. Bi ji kan ban yeer doo na koo
ki biiriri.”

32

Ki jiin Jeremaya tij daanu po

¹ Juda kpanbar Sedekaya naan bina piik nie ki Yennu pak nanin. Babilonia kpanbar Nebukanesar mun yaa naan bina piik nan ḥanniin nie na. ² Li yoo na ki Babilonia kpanbar jab lek Jerusalem, ki sɔɔ ki bi soorin ki loonin kpanbar ḥaak dindouj niwa. ³ Kpanbar Sedekaya-e din loonin lenj, ki nyiirin a n mɔɔntir nan Yennu yet a, “N saa te ki Babilonia kpanbar n nyann doo nae, ⁴ ki kpanbar Sedekaya kan fit chiar paaki. Bi saa soorɔ ki tur Babilonia kpanbar, ki u saa lau nan u ninbinn, ki pak nano. ⁵ Bi saa soor Sedekaya ki saan nano Babilonia, ki u sii be lenj nan maa tan saa dat u tubir. Wuu lekii kɔn nan Babilonn teeb na, ḥaan u kan nyanni. Min Yennu-e pak na.”

⁶ Yennu pakin ⁷ nan n baa naa bik Salum bija Hanamel saa baar n boor ki pakin a man daa u tiŋ nba be Anatof, ki li be Benjaminn yent ni na, kimaan mine mantik kpiin nano ki mɔɔk yaak nba saa daa tiŋ na, ki li tee n yar. ⁸ Nan Yennu nba kpan pak bianjinba na, ki Hanamel baar n boor, dindouj maŋ ni, ki tan yetin a n daa tiŋ na. Ki n bann nan Yennu set pak nanima. ⁹ Ki n daa tiŋ na Hanamel boor, ki bikin u likirii turo. Li daauk din tee salinkuna piik nan ḥanlore-e. ¹⁰ Ki n sɔɔ n sann ki te niib dii siara, ki n loon gbouj na. N din bikin likirii na churu paake. ¹¹ Li poor po, ki n jii gbant ḥanlee nba tee tiŋ na daanu gbant na; gbouj nba loon ki tiŋ na daanu sennii be li ni na, nan gbouj nba ki loon na, ¹² ki tur Baruk, wunba tee Neria bija ki tee Maseya yaaboonn na. N din jii gbant maŋ ki turo Hanamel numm nie, nan siara damm nba sɔɔ bi

sana tiŋ na daanu gbouŋ paak na, nan jab nba kar dindouŋ ni na numm ni. ¹³ Bi kura numm nie ki n pak Baruk a, ¹⁴ “Yabint Daanc nba tee Israel teeb Yennu wanna nan a jii gbant na, linba loon na nan linba ki loon na, ki kpeenir yɔkbobir ni, ki lii be li ni ki wei. ¹⁵ Yabint Daanc nba tee Israel teeb Yennu na yet a bi saa ŋamm daa ŋei nan tinii nan daan tiinii kpaant, tiŋ na ni.”

Ki jiin Jeremaya Yenmiaru po

¹⁶ Maa tur Baruk tiŋ daanu gbant na, ki n miar Yennu a, ¹⁷ “Yabint Yennu, a jii a paŋ nan a yabinte ki nan tiŋ nan sanpaak. Siar kaa ki paar turani. ¹⁸ A wann a lomm nba kaa paak na ki tur niib tusaa, ŋaan a mun bia daar niib tuba, bi damm biit paak. A tee Yenjaann nba mɔk yiikooe, ki tee Yabint Yennu. ¹⁹ A lorin yan lora ki tuun toonjaana, ki laat linba kur ki niib tuun, ki pab ki li janjat nan bi toona. ²⁰ Yoo nba din gar na, a din tun bakitnauŋ nan yaarlituk toona Ijipt tiŋ ni, ki bia tukin ki tuunir nan dinna, Israel tiŋ ni nan digbanlia nba kur be, ki li te bi banna siar kur po. ²¹ Li nyii yaarlituk nan bakitnauŋ toona nba jeen ti datai na nie ki a jii a yiikoo nan paŋ, ki nyinn a niib Israel teeb, Ijipt tiŋ ni. ²² A turib tiŋ nba ŋan ki kpai na, nan faa din senn bi yeejamm mɔsonn nae. ²³ Naan baa kɔɔ tiŋ na ni ki yentir yoo nba, bi ji ki sak a mɔb koo ki wei a sennii. Bi ki tun linba ki a wannib a bin tun na. Ŋanne ki a baar nan biiru na bi paak.

²⁴ “Babilonia teeb bir leku tanpootae, ki lint doo na, a bin nyannir, ki poŋ lekira. Tɔb nan kon nan yiaru saa te ki doo na n baa bi nuu

ni. Linba ki a pak na teen mɔniiwa, ²⁵ ɳaan fin Yabint Yennu-e wannin nan n daa tiŋ na, siara damm numm ni, ɳaan ki Babilonia teeb lek yaa bin nyann doo nae.”

²⁶ Ki Yennu pakin a, ²⁷ “Mine tee Yennu nba tee nisaarii kur Yomdaanɔ, siar kaa ki paar n boori. ²⁸ N saa jii doo na ki tur Babilonia kpanbar Nebukanesar nan u jab, ki bi saa nyannir, ²⁹ ki joor muu. Bi saa joo li kur muu, ki kpab nan ɳei nba ki bi jokin bonnunubit li ni ki tur tingbann Baal ki donn n wutoor na. Bi jokin bonnunubit maŋ ɳei na yur paake,* ki bia mɔ daan piinii ki teen yenbis. ³⁰ Laa nyii Israel teeb nan Juda teeb pinpiik niwa, bi kpan dont n wutoore bonchiann nan linba ki bi tuun na. ³¹ Doo na teeb donn n wutoor ki biir n par, li piinu niewa. N lor man biirire, ³² kimaan Jerusalem nan Juda teeb, nan bi kpanbara nan bi tɔondamm, nan mannteeb nan sɔkiniinba biit paak. ³³ Bi ɳmant bi poore ki turin, ki maa lek tumiib yoo kur na, ɳaan bi ki loon bin gbiint ki banni. ³⁴ Bi ponj maa bi tingbanbiit nae, jiantu ɳasaakak nba tee bii jiantirin na ni, ki biirir. ³⁵ Bi maa tingbann Baal maruŋ binbintae, Hinom Baauk ni, a bii mann bi bonjai nan bonpoi kii teen tingbann nba tee Molek na. N ki wannib nan bin tun linba na, li ponj ki kɔɔ n yan ni nan bin tun nna ki kɔɔn Juda teeb bonbilankant ni.”

Ki jiin dindann mɔsonn po

³⁶ Yennu nba tee Israel teeb Yomdaanɔ na pakin a, “Jeremaya, niib na yeen a tɔb nan kon

* **32:29** 32.29 Bi ɳei yura paak, bi din tuu sere.

nan yiarii saa te ki doo na n baa Babilonia kpanbar nuu niwa. Gbiintir linba ki n mɔk ki saa pak pukin. ³⁷ N saa tikir niib maŋ ki nyi namm digbana nba ni ki n wutoor din doo ki n par biir, ki n yatib ki saan namm na, ki jen namm nna, ki te bii be bi yamani. ³⁸ Ki bi sii tee n niib, ki n tee bi Yennu. ³⁹ N saa turib dudukjar yenn kɔœ bi manfoor ni, ki ŋanne tee bii teenin baakir yoo kur, ki lii ŋjan ki tur ŋamm nan bi yaaboona. ⁴⁰ N saa lor mɔlor namm, ki li mɔlor sii yɔɔ be. N sii yɔɔ tuun ŋamm ki teemm ki saa te ki bi tiinin nan bi yan kur, ki lin te bi daa ŋmantir bi poor ki teenin. ⁴¹ Li sii manin nan mii tuun toonŋjana kii teemm, ki n saa kaanib fanu, tiŋ na ni.

⁴² “Bianinba ki n baar nan biak niib na paak na, nnae ki n bia saa turib bonŋjana nba kur ki n senn mɔsonn nan n saa turib na. ⁴³ Niib na piak nan tiŋ na sii tee nan kunkouuk nba ki nisaarik koo bonkobuk kaa nae, ki li sii be Babilonia teeb nuu ni, ŋaan niib tan saa daa kpaant tiŋ na ni. ⁴⁴ Niib saa daar, ki sɔb bi sana li gbant ni, ki loon ki siara damm n set. Linba na saa tun Benjaminn yent ni, nan doi nba lint Jerusalem na ni, nan Juda yent doi ni, nan kunkona tiŋ na doi ni, nan kunkonbis doi ni, nan Juda yent diitu po doi ni. N saa jiin kaan niib na bi tioŋ tiŋ niwa. Min Yennu-e pak na.”

33

Ki jiin dindann mɔsonleer po

¹ Yoo nba ki n loo dindouŋ ni na, ki Yennu maan ŋamm baar n boor. ² Yennu nba nan

tingbouŋ na ki sennir li seenu ni na pak turin. Wunba sann tee Yennu na pak nanin a,³ “Yiintin, ki n saa toon; n saa paka bakitnaŋnan yaarlituk bona nba ki a ki mi siar jiin li po.⁴ Min Israel teeb Yomdaanɔ Yennu piak a Jerusalem ḡei nan Juda naan ḡaak na, bi saa yeerir, kimaan baa loonir ki lekir na paak.⁵ Siab saa kɔn nan Babilonia jab, ki Babilonia jab na saa gbeen ḡei na nan niib nba ki n saa jii n wutochiɔŋ ki kpib na gbanankpeena. N lek n numm doo na paaka, kimaan biit nba ki li niib tun na paak.⁶ ḡaan n saa teb doo na nan li niiba, ki turib laafia. N saa wannib parmaasir nan binbenŋaŋ.⁷ N saa te Juda nan Israel teeb n mɔkit, ki ḡamm maab, nan baa din tee na.⁸ N saa ḡammib, ki nyinnib bi biit nba ki bi din biirin na ni, ki saa nyik chab bi biit nan bi moyêtuk na.⁹ Jerusalem sii tee kpinkpammuk nan baakir nan yugontir boore ki turin, ki durinya ḡaak na digbann kur yan saa put, bi-i gbat bonjana nba ki n tun ki tur Jerusalem teeb, nan maa baar nan nyɔɔt nba ki tur doo maŋ na po.”

¹⁰ Ki Yennu yet a, “Niib yeen a nna tee nan kunkoouk nae, ki niib koo bonkobit kaa leŋ. Bi mɔk mɔnii: Juda doi nan Jerusalem sɔnii dɔɔ koonte, niib koo bonkobit kaa leŋi, ḡaan nna na, i saa ḡamm gbat¹¹ fuut nba tee parmaasir nan parpeenn yar, ki poochianu jaamm kpinkpammuk fuur sii fu. I sii gbia niib yiin yanii, yoo nba ki bi baat nan niipoturu piinii a bin turin jiantu ḡasaakak ni na, ki bi sii yiin a,

‘Turin Yabint Yennu niipoouk,
kimaan u ḡan, ki u lomm kaa gbennu.’

N saa te ki tiŋ na n mɔkit nan laa din tee na. Min Yennu-e pak na.”

¹² Yabint Yennu yet a, “Tiŋ nba naan kunkoouk, ki niib nan bonkobit kaa leŋ na, ḥaan mɔmaatuk tan sii be, ki pekpaarii saa baar nan bi pei leŋ.
¹³ Ki doi nba be kunkona digbann na ni, nan li kunkonbis ni, nan Juda yent diitu po, nan Benjaminn yent ni, nan doi nba lint Jerusalem na ni, nan Juda yent doi nie ki pekpaarii tan saa ḥamm kan bi pei. Min Yennu-e pak na.”

¹⁴ Yennu yet a, “Yoo baat, ki n saa gbeen mɔsonn nba ki n senn ki tur Israel nan Juda teeb na. ¹⁵ Li yoo, n saa gann Defid yaaboonn nba tee popeendaanœ ki dinnœ naan. Kpanbar maŋ sii tuun linba ḥan ki bia tooke, tiŋ na kur po. ¹⁶ Ki Juda nan Jerusalem niib saa foor ki be bi yamani. Doo na sann sii tee ‘Yennu-e tee ti binben-yeen.’
¹⁷ Min Yennu senn mɔsonn nan Defid yaaboonn sii yɔɔ be ki di Israel naan, ¹⁸ ki mannteeb sii yɔɔ be ki nyi Liifai booru ni, ki tuun n toona, ki mann mujoonu marunj, nan jeet piinii marunj, nan marunlia.”

¹⁹ Yennu pak turin a, ²⁰ “N lor mɔlore ki tur yonnu ni nan nyiɔk a bin tuu baar bi binbaar yoo, ki li mɔlor kan ban loti. ²¹ Nnae ki n bia lor mɔlor nan n toontunno Defid a u sii yɔɔ mɔk yaaboonn nba saa di naan, ki bia lor mɔlor nan mannteeb nba nyii Liifai booru ni, a bi sii yɔɔ tuun n toona; ki li mɔlora kan ban ki loti. ²² N saa pukin n toontunno Defid yaabona kann, ki bia pukin mannteeb nba nyii Liifai booru ni na kann, ki bi kanu sii paar nan ḥmaabira kanu nba paar na, koo mɔktant kanu nba paar nae.”

²³ Yennu pak turin a, ²⁴ “A la biaŋinba ki niib piak nan n yēt Israel nan Juda booru munlee nba ki n gann nawa-a? Ki li paak bi ji ki gorii gboot n niib, ki bia ki dukii bi po nan bi tee digbanni. ²⁵ Naan min Yennu mōk mōlor ki tur yonnu ni nan nyiök, ki bia senn sennii nba dia tingbouŋ nan sanpaak. ²⁶ Maa tun bona na biaŋinba na, nnae ki n saa dia n mōlor nan Jakōb yaaboona nan n toontunno Defid. N saa gann Defid yaaboona na yense ki wuu dia Abraham nan Aisak nan Jakōb yaaboona. N sii mōk ninbatinu nan n niib, ki te bin mōkit.”

34

Biaŋinba ki Jeremaya kpaan Sedekaya

¹ Ki Yennu pak nan min Jeremaya, yoo nba ki Babilonia kpanbar Nebukanesar nan u jab, nan jab nba din tee u sommteeb ki nyii digbana kur po, nan booru kur nba tee u jiamm na din lek Jerusalem nan li digbanbis na. ² Israel teeb Yomdaano Yennu na pakin a man saan pak Juda kpanbar Sedekaya a, “Min Yennu saa jii doo na ki kubin Babilonia kpanbar nuu ni, ki u saa joor muu. ³ A kan chiar boti; bi saa soora ki kubin u nuu ni. A saa lau nan a ninbinn, ki saa pak nano, li poor po ki a saa saan Babilonia. ⁴ Sedekaya, gbiintir linba ki n piak ki jiint a po na. Bi kan kpia tōb ninji. ⁵ A saa kpo nan gbananmaasue. Baa din tuu joo bonnunubit yoo nba ki bi pii a yeejamm nba din dōŋ dii naama ki a tan dii na, nnae ki bi saa joo bonnunubit ki tura. Bi sii mō

a kpemənii ki yeen a, ‘Ti kpanbar kpowा.’ Min Yennu-e pak na.”

⁶ Ki n jii maan na ki tur kpanbar Sedekaya, Jerusalem doo ni, ⁷ yoo nba ki Babilonn kpanbar jab din lek doo na. Jab na bia din lek Lakis nan Aseka, ki li tee Juda yent ni digbanpaara nba biar.

Ki jiin daaba dianu po

⁸ Kpanbar Sedekaya nan Jerusalem teeb din lor mɔlor nan bin chab ⁹ bi leeb Israel teeb nba tee daaba na ki bii be bi yamani, jab nan poob kur, ki sɔɔ ji daa dia u lɔɔ Israel niro ki u tee daabiri. ¹⁰ Niib na kur nan bi saakab din sak nan bin ɳaa bi daaba na, ki bia ji daa ban jikitib ki tee daaba. Ki bi set din ɳaab, ¹¹ ɳaan tan lebit bi dudukit li poor po ki ɳmat soorib, ki mia teemm daaba biak.

¹²⁻¹³ Nanne ki Israel teeb Yomdaanɔ Yennu na pakin a n pak niib na a, “N lor mɔlor nan i yeejamm, yoo nba ki n din nyinnib Ijipt, ki fatib daabisin ni na. N din pakib nan ¹⁴ bina ɳanlore ni kur, bin tuu ɳaa Israel daabir nba kur tun turib bina ɳanloob nba gar, ɳaan i yeejamm baka kaa n po, ki bi ki gbiint linba ki n pak na. ¹⁵ Daa ɳanjaa nba gar na ni, i daan lebit i dudukit ki tun linba mei n par. I kura daan sak nan yin ɳaa Israel teleeb na, ki i daan lor mɔlor n boor ni, jiantu ɳasaakak ni, siaminba ki i jiantirin na. ¹⁶ Naan i bia ɳamm lebit i dudukite, ki ki turin baakir. I kur ɳmat jii daaba nba ki i daan ɳaab nan baa loon biaŋinba nae, ki mia jiimm daabisin ni. ¹⁷ Li paak, min Yennu piaki nan i yêt n mɔba; i ki tur Israel teleeb bi yaaki.

Tɔn, n saa turi yaak, ki li sii tee yaak nba ki i saa kpo tɔb ni, nan yiarii ni, nan kon ni. N saa te ki digbann kur tingbouŋ na ni yan n put nan linba ki n saa tun turi na. ¹⁸⁻¹⁹ Juda nan Jerusalem saakab, ki kpab nan kpanbar ḥasaakab, nan mannteeb, nan tɔɔndamm kur lor molor nanin ki somm naajak nba ki bi chɔɔ bɔkitɔ na bɔka ḥanlee maŋ sinsuuk ni. ḥaan bi biir molor nae, ki ki dia li mɔbona. Li paak, n saa teen niib na nan baa din teen naajak maŋ nae. ²⁰ N saa jiib kubin bi datai nba loon bin kpib na, ki nɔɔnii nan muuk ni bonkobit saa di bi gbanant. ²¹ N bia saa jii Juda kpanbar Sedekaya nan u saakab ki kubin binba loon bin kpib na. N saa jiib ki kubin Babilonia jab nba nyik i leku na. ²² N saa tur mɔb, ki bi saa jen doo na ni. Bi saa lekir ki nyannir, ki joor muu. N saa teen Juda doi nan kunkoouk nba ki sɔɔ ki kɔɔ leŋ nae. Min Yennue pak na.”

35

Ki jiin Jeremaya nan Rekab niib po

¹ Yoo nba ki Josaya bija Jehoyakim din tee Juda kpanbar na, ki Yennu pak turin a, ² “Saan Rekab naakuuk ni, ki saa pak namm, ki jiib baar namm jiantu ḥasaakak na diit na yenn ni, ki turib daan.” ³ Ki n jii Rekab naakuuk na niib kur: ḥamme tee Jasania (Jeremaya lɔɔ bija, ki Jeremaya lɔɔ maŋ mun din tee Habasinia bija) nan u ninjamm, nan u bonjai kur, ⁴ ki baar namm Yenjiantu ḥasaakak na ni, ki jiib kɔɔ namm Igdalia bija Hanann nba tee Yennu

sɔkinii na poorpoweiteeb diiuk ni. Diiuk na din be Salum bija Maaseya diiuk yur paake, ki kpia nan saakaleeb diit. Salum din tee saakajaanne, Yenjiantu ɳasaakak na ni. ⁵ Ki n gbeen nyunnyuŋmanii nan saaŋmanii nan daan ki senn Rekab niib na, ɳaan yetib a, "Gaat daan man."

⁶ Naan ki bi jiin a, "Ti ki nyu daan. Ti yeeja Jonadab nba tee Rekab bija na din pakit a timm koo ti yaaboona daa nyu daan. ⁷ U bia pakit nan ti daa maa ɳei koo ki baa kpaanti; ki bia daa buur daan tiinii, koo ki daar. U wannit nan tii be lanbont nie yoo kur, ki lin te ki tii be tiŋ nba ni ki ti tee nan saamm na. ⁸ Ti sak sennu nba kur ki ti yeeja Jonadab turita. Ti moŋ ki nyu daan, ki ti bonjai nan ti bonpoi nan ti poob mun bia ki nyu. ⁹⁻¹⁰ Ti ki maa ɳei ki koo, ti be lanbont nie; ki ti bia ki mɔk daan tiinii, koo kpaant, koo bonbuburiti. Ti sak linba ki ti yeeja Jonadab sennit na fanuwa. ¹¹ Naan yoo nba ki kpanbar Nebukanesar lek tiŋ nae, ki ti dukin nan tin baar Jerusalem ki nyi Babilonia jab nan Asiria jab nuu ni. ɻanne teen ki ti kar Jerusalem na."

¹²⁻¹³ Ki Yabint Daano nba tee Israel teeb Yennu na pakin a man saan pak Juda nan Jerusalem niib a, "Min Yennu boi-i ki laan bee teen ki i yêt yin gbiint n maan, ki ki sak n sennii. ¹⁴ Jonadab yaaboona sak u sennu nba yaa bi daa nyu daan na, ki nan dinna bi sɔɔ ki nyu daan, ɳaan ki n yɔɔ piak nani, ki i ki sak n mɔb. ¹⁵ N yɔɔ tuun n toontunna nba tee n sɔkinii nba nae i boor, ki bi piaki nan yin nyik i toonbiit, ɳaan kii tuun fanu. Bi kpaani nan ii nyik yenbis jiantu, ki fit

kii be tiŋ nba ki n tur yimm nan i yeejamm na ni. Naan i ki gbiint turin, koo ki teen i baka n ni. ¹⁶ Jonadab yaaboona sak sennu nba ki u senniba, ḥaan yimm ḥarin ki sak n mɔbi. ¹⁷ Li paak, min Yabint Daanɔ nba tee Israel teeb Yennu na saa baar nan biiru nba kur ki n senn na, yimm Juda nan Jerusalem teeb paak. N saa tun linba na, kimaan i ki gbiint yoo nba ki n pak nani na, ki bia ki toon yoo nba ki n yiini na.”

¹⁸ Ki n pak Rekab niib na a Yabint Daanɔ nba tee Israel teeb Yennu na yet a, “I sak sennu nba ki i yeeja Jonadab turi nawa, i wei u sennu na kura, ki tun linba kur ki u wanniwa. ¹⁹ Li paak, min Yabint Daanɔ nba tee Israel teeb Yennu na sent mɔsonn nan Rekab bija Jonadab sii yɔɔ mɔk yaabonne, ki u tuun ki teenin.”

36

*Biajinba ki Baruk karin gbouŋ Yenjiantu
ŋasaakak ni*

¹ Josaya bija Jehoyakim nba dii Juda naan, li bina ḥanna nie ki Yennu pak turin a, ² “Jiin gbouŋ ki sɔb linba kur ki n paka ki jiin Israel tiŋ nan Juda tiŋ nan digbana kur po na ki teen leŋ. Sɔbin linba kur ki n paka, laa nyii yoo nba ki n sint pak nana, ki sɔɔ Josaya daa tee kpanbar nawa ki tan tuu mɔtana. ³ Li-i tee ki Juda niib gbat biiru nba kur ki n yaa man baar nann bi paak na, li ki gar bin nyik toonbiit tumu, ki n bo saa nyik chab bi toonbiit nan bi yanbomma.”

⁴ Nanne ki n yiin Neria bija Baruk ki wannɔ linba kur ki Yennu pakin. Ki Baruk sɔbir ki teen

gbouŋ ni. ⁵ Ki n tur Baruk mɔbona nba na a: "Bi ki chabin nan man kɔɔ Yenjiantu ɳasaakak ni. ⁶ Li paak, n loon fan tan saan leŋ, yoo nba ki niib na lor moi-e. Li tee fan saan karin gbouŋ na nan kunkɔsaakare, ki bin gbat linba kur ki Yennu pak turin, ki n mun wanna. A tun linba na siaminba ki sɔɔ kur saa fit gbat a kunkɔr, ki kpab nan Juda teeb nba nyii bi doi ni ki baar na. ⁷ Li ki gar bin miar Yennu ɳaan nyik bi toonbiiti, kimaan Yennu wutoor doo niib na paak bonchiann." ⁸ Ki Baruk karin Yennu maan na, Yenjiantu ɳasaakak ni, nan maa kpan wannɔ biaŋinba na.

⁹ Ki Jehoyakim nba dii Juda naan, li bina ɳanŋmu, ɳmaarii ɳanyia nie, ki niib na lor moi, a Yennu par n maak bi paak. Binba din be Jerusalem, nan binba kur din nyii Juda doi ni ki baar na kur din lor moi. ¹⁰ Niib na kur din gbiine, ki Baruk karin linba kur ki n wannɔ na. U din tun linba na Yenjiantu ɳasaakak nie, Safann bija Gemaria nba tee gbansɔbirɔ na diiuk ni. U diiuk na din be ɳasaakak dindouŋ na paapoe, ki kphia Tammɔpaann na.

Biaŋinba ki bi karin gbouŋ na ki tur saakab

¹¹ Mikaya, wunba tee Gemaria bija, ɳaan tee Safann yaaboonn na din gbat ki Baruk karin Yennu mɔmaan na. ¹² Ki u din saan kpanbar ɳaak, ki saa kɔɔ kpanbar gbansɔbirɔ na diiuk ni, ki saakab na kur be leŋ. Gbansɔbirɔ Elisama nan Semaya bija Delaya, nan Akbor bija El-natann, nan Safann bija Gemaria, nan Hanania bija Sedekaya, nan saakaleeb na kur din be leŋ.

¹³ Ki Mikaya pakib linba kur ki u gbat Baruk karin ki tur niib na. ¹⁴ Ki saakab na tun Jehudi (u din tee Netania bijae, ki tee Selemia yaaboonn ḥaan tee Kusi yaaboonlee) a wun saan yet Baruk ki wun baar nan gbouŋ nba ki u karin ki tur niib na. Ki Baruk baar nan gbouŋ na ki turib. ¹⁵ Ki bi pakɔ a, “Karin kok paak ki karin gbouŋ maŋ ki turit.” Ki Baruk karin. ¹⁶ Waa karin gbenn yoo nba, ki bi ḥmat jiant leeb paak nan jijekit, ki yet Baruk a, “See ki ti wann kpanbar linba na.” ¹⁷ Bi din yetɔ a, “Wantit faa teen bianjinba ki tan sɔb na. Jeremaya-e wannani-i?”

¹⁸ Ki Baruk jiin a, “Jeremaya-e wannin li mɔbona kur, ki n jii bonsɔbkar ki sɔbir gbouŋ na ni.”

¹⁹ Ki bi yetɔ a, “Li tee fin nan Jeremaya n saan ki saa bɔre. I daa te ki sɔɔ bant yaa be siaminba.”

Bianjinba ki kpanbar joo gbouŋ na muu

²⁰ Saakab na din bir gbouŋ na gbansɔbirɔ Elisama diiuk nie, ḥaan saan kpanbar naakuuk ni, ki saa wann kpanbar li maan kur. ²¹ Ki kpanbar tun Jehudi a wun jii gbouŋ na. Ki u jii gbouŋ na Elisama diiuk ni, ki karin wann kpanbar nan u saakab nba see u boor. ²² Li din tee waat yooe, ki kpanbar na kar u waat naakuuk ni ki kpia muu. ²³ Ki yoo nba Jehudi karin bɔka ḥantaa koo ḥanna, kpanbar na tuu jii jukbike ki ḥmaar li bian, ki lu muu ni. U din tee nnae nan waa saa joo gbouŋ na kur muu. ²⁴ ḥaan kpanbar na nan u saakab nba kur gbat maan na, bi sɔɔ yan din ki put, koo ki bi tun siar ki li saa wann nan bi para biiri. ²⁵ El-natann nan Delaya

nan Gemaria lek din barin kpanbar na nan u daa jokit gbouŋ na, ḡaan ki u ki gbiint turibi. ²⁶ Li poor po ki u yet u ḡaasaakɔ̄ Jerameel, nan Asriel bija Seraya, nan Abdeel bija Selemia, a bin soor min nan n gbounṣɔ̄birɔ̄ Baruk. ḡaan sɔ̄ ki Yennu bɔ̄rita.

Bianjinba ki Jeremaya sɔ̄b gbounleeuk

²⁷ Ki kpanbar Jehoyakim nba joo gbouŋ nba ki n wann Baruk ki u sɔ̄b na poor poe, ki Yennu pakin ²⁸ a n ḡamm jii gbounleeuk ki sɔ̄b linba kur bo be sinsinn gbouŋ ni na, ki teen lenj. ²⁹ Yennu din pakin a n yet kpanbar na a, “A joo gboun nawa, ki bia boi Jeremaya a bee ki u sɔ̄b a Babilonia kpanbar saa baar ki tan biir tinj na, ki kpi li niib nan bonkobit kuri. ³⁰ Li paak min Yennu piak fin kpanbar Jehoyakim a a yaaboonsɔ̄ kan ban dia Defid naan yent na. Bi saa lu a gbanant siaminba ki yonnu sii nyi li paak daar nook ni, ki marin mun baa li paak nyiɔ̄k. ³¹ N saa dat fin nan a yaaboonna nan a saakab tuba, kimaan biit nba ki i kur tun na paak. Fin nan Jerusalem nan Juda teeb kura ki gbiint n kpaanii na, ki n saa baar nan biak nba ki n wann na i paak.”

³² ḡanne ki n jii gbounleeuk ki tur n gbansɔ̄birɔ̄ Baruk, ki u sɔ̄b linba kur ki n wanno, ki li bo be sinsinn gbouŋ ni na, nan mɔ̄bonlia nba naan nna.

¹ Babilonia kpanbar Nebukanesar din dinn Josaya bija Sedekaya-e Juda naan, ki u set Jehoyakim bija Jehoyachinn taar ni. ² Naan Sedekaya nan u saakab nan niib na din ki gaar maan nba ki Yennu pakin na.

³ Ki kpanbar Sedekaya tun Jehukal, wunba tee Selemia bija na, nan Maaseya bija Sefania nba tee manntoo na, a bin baar yetin ki man miar ti Yomdaano Yennu ti digbann na paak. ⁴ Li yoo na ki n daa ki koo dansariki, ki lin n yamani. ⁵ Babilonia jab din faa Jerusalem tobo, ηaan baa gbat nan Ijipt jab poot Ijipt kpaara na, ki bi ηmat.

⁶ Ki Israel teeb Yomdaano Yennu yetin nan n pak Sedekaya a, ⁷ “Ijipt jab baat a bin tan somma, ηaan bi saa ηmat kuna, ⁸ ki Babilonia jab na saa jen ki tan lek doo na, ki nyannir, ki joor muu. ⁹ Min Yennu kpaani nan i daa kpann i mɔŋ ki dukii nan Babilonia jab na kan jeni; bi saa jenna. ¹⁰ Li-i lekii tee ki i nyann Babilonia jab kur, ki binba ki i paamm danii na koo biar ki dɔɔ bi lanbont ni, ηaan bi saa fit fir joo doo na kur muuwa.”

Bianjinba ki Jeremaya koo dansarik

¹¹ Babilonia jab na din nyii Jerusalem ki ηmat, kimaan Ijipt jab na din baate a bin somm Jerusalem teeb. ¹² Ki n nyii Jerusalem maa n saan Benjaminn yent ni, ki saa gaar ti ηak faar tor. ¹³ ηaan maa baar Benjaminn Tammob yoo nba, ki jab nba be len na saakoo, ki u sann tee Irija, ki u baa sann tee Selemia ki u yeeja sann tee Hanania na goɔrin, ki yet a, “A tiin saa Babilonia jab boore na.”

¹⁴ Ki n jiin a, "Li ki tee nna kaa. N ki tiin kaa." Ḵaan Irija din ki gbiint turimi. U din soorime ki saan naniṇ saakab boor. ¹⁵ Bi wutoor din doo n paak, ki bi tur mōb a bin boon, ki kparin gann Jonatann nba tee gbansobiro na ḥaak ni. Bi din jii u ḥaak maṇe ki teen dansarik. ¹⁶ Bi din sikinin dansarik nba be tiṇ nie, ki li wei bonchiann.

¹⁷ Li poor po ki kpanbar Sedekaya tan tun a bin yiinin, ki n baar u ḥaak ni, ki u bakin ki boin a, "Labasiar be ki nyii Yennu boori-i?"

Ki n jiin a, "Labaar be. Bi tan saa soora ki kubin Babilonia kpanbar." ¹⁸ Li poor po ki n boiō a, "N tun bonbilanne ki tura, koo ki tur a saakab koo niib na, ki a kɔɔnin dansariki? ¹⁹ Sɔkiniinba nba paka nan Babilonia kpanbar kan leka, koo ki lek a digbann na be lia? ²⁰ Chanbaa, n mei-a ki a gbiint ki turin, ki tun linba ki n saa wanna. Chanbaa, a daa jiintin dansarik ni, Jonatann ḥaaki. Fi-i tun nna, n saa kpo leṇa."

²¹ Ki kpanbar Sedekaya te ki bi kparin u ḥaadindouṇ ni. N din be leje, ki bi nyi nan boroboro kunn, baa pur sian na, ki teenin daar kur, nan doo na ni jeet nba tan gbenn.

38

Bianjinba ki bi sikan Jeremaya bunbunkoon ni

¹ Ki Matann bija Sefatia, nan Pasur bija Gedalia, nan Selemia bija Jehukal, nan Malkia bija Pasur gbat nan n piak niib na ² a Yennu yet a, "Wunba biar doo na ni saa kpo tɔb ni, koo nan kon, koo nan yiaru. Ḵaan wunba nyii ki jii u mōṇ tur Babilonn jab, bi kan kpiu, u saa tinn

u manfoora.” ³ N bia din beerib nan Yennu yet a, “N saa jii doo na ki teen Babilonia jab nuu ni, ki bi saa nyannir.”

⁴ Ki saakab na din saan kpanbar boor ki saa yeto a, “Li tee bin kpi joɔ nae, waa piak bianjinba na te ki jaŋmaanii koo doo na ni jab nae, ki u bia tuun nnae ki teen sɔɔ kur nba be doo na ni. U ki yaa wun somm niib na kaa. U biiribe.”

⁵ Ki kpanbar Sedekaya jiin a, “Tɔn, tumin yaa loon bianjinba ki turo. N kan fit goɔrini.” ⁶ Ki bi soorin, ki pirimin ŋmiit, ki sikinin kpanbar ŋaasaakɔɔ Malkia bunbunn ni, ki li be kpanbar ŋaadindouŋ ni. Nyun din kaa bunbunn na ni, see bakir koo, ki n sik fer leŋ.

⁷ Ki Ebed-melek, wunba tee Itiopia jatɔɔkir, ki tee kpanbar ŋaatoontunɔɔ na, gbat nan bi sikinin bunbunn ni. Li yoo ki kpanbar na bu maan, Benjaminn Tammɔb ni. ⁸ Ki Ebed-melek saan leŋ ki yet kpanbar na a, ⁹ “Chanbaa, jab na nba tun linba na tee biite. Bi sikin Jeremaya bunbunn nie, ki kon saa kpiu, kimaan jeet ji kaa doo na ni.” ¹⁰ Ki kpanbar na wann Ebed-melek a wun jii jab bantaa, ki ŋoo nan ŋamm n baar donnin bunbunn na ni, ki n daa kpenni. ¹¹ Ki Ebed-melek nan jab bantaa na saan kpanbar ŋaadiiuk nba ki bi birin bona li ni na, ki jii kparchant ki sikin nan ŋmiit turin, ¹² ki pakin a n kɔɔn kparchant na n boot ni, ki ŋmiit na daa teenin daŋ. Ki n tun nna, ¹³ ki bi dat nyinnin bunbunn na ni. Li poor po ki bi ji din te ki n be kpanbar na ŋaadindouŋ ni.

Bianjinba Sedekaya boi Jeremaya kpaanii po

¹⁴ Sianyoo biak ki kpanbar Sedekaya te ki bi baar nanin Yenjiantu ɳasaakak na tammɔb nba pukin ɳantaa na ni, ki u yet a, “N loon ki n boia siare ki fan wannin li barmɔnii kur.”

¹⁵ Ki n jiin a, “Mi-i paka barmɔnii, a saa kpime, ki mi-i bia tura kpaanii, a kan gbiinti.”

¹⁶ Ki kpanbar Sedekaya senn mɔsonn na ki turin woonin ni a, “N por nan Yennu nba fo ki teenit manfoor na nan n kan kpi-a, koo ki jia kubin binba loon bin kpi-a na.”

¹⁷ Nanne ki n pak Sedekaya a Yabint Daanc nba tee Israel teeb Yennu na yet a, “Li-i tee ki a jii a mɔŋ ki chab Babilonn kpanbar saakab na, a manfoor saa tinna, ki doo na kan di muu. Fin nan a ɳaak kur saa tinna. ¹⁸ Naan li-i tee ki a ki jii a mɔŋ ki chabib, Yennu saa jii doo na ki kubin Babilonn jab, ki bi saa joor muu, ki a kan fit nyi bi nuu ni.”

¹⁹ Naan ki kpanbar na jiin a, “N tiin n tiŋ ni niib nba jii bi mɔŋ ki tur Babilonia jab nae. Babilonia teeb na tan saa mann soorin ki turib, ki bin dinnin biak.”

²⁰ Ki n yet a, “Bi kan soora ki turibi. N barimae nan fan sak Yennu mɔb, ki a manfoor saa tinn, ki bont kur saa saan fanu ki tura. ²¹ Naan Yennu wannin damiit ni linba saa tun, li-i tee ki a yêt fan jii a mɔŋ ki chabib. ²² Damiit maŋ ni, n la ki poob nba biar Juda naan ɳaak ni na, ki siab saa namm ki teen Babilonia kpanbar saakab na. Gbiintir linba ki poob na piak ɳaan saa a:

‘Kpanbar na ȳɔnanmɔmm nae turimɔ. Namme diau tuntuna. Ki u taa nba ji fer bakir ni na,

ki u yɔɔsnba yaat ḥaan nyikɔ.' "

²³ Ki n bia yet a, "Bi saa soor a poob nan waas ki saan turib Babilonia jab na, ki fin mɔŋ kan fit nyi bi nuu ni. Babilonia kpanbar saa soora, ki bi saa joo doo na kur."

²⁴ Ki Sedekaya jiin a, "A daa te ki sɔɔ gbia siar ki jiin ti labafaant na po, ki a manfoor mun bia kii be danj ni. ²⁵ Li-i tee ki saakab na gbat nan min nan fin faa labaar, bi saa baare ki boia taa pak linba. Bi saa senn mɔsonn nan bi kan kpia, li-i tee ki a wannib taa pak linba kur. ²⁶ A pakib nan a bo barimime a n daa jiinta dansarik ni, ki a tan saa kpo lenj." ²⁷ Nanne ki saakab na kur baar ki boin, ki n wannib linba ki kpanbar kpan pakin a n wannib na. Bi ji din ki mɔk siar ki saa teeni, kimaan sɔɔ din ki gbat ti labafaant manj. ²⁸ Ki bi din nyikin naan ḥaan dindouŋ ni nan daa nba ki bi tan nyann Jerusalem.

39

Ki jiin Jerusalem baak po

¹ Sedekaya nba dii Juda naan, li bina ḥanyia, ḥmaarii piik nie, ki Babilonn kpanbar Nebukanesar baar nan u jab kur ki lek Jerusalem. ² Ki ḥmaarii ḥanna daa ḥanyia daar nba tee Sedekaya naan bina piik nan yenn ni na, ki bi yeer doo na joonjouk na.

³ (Baa din nyann Jerusalem yoo nba na, Babilonia kpanbar saakayudamm na din baar kar bi kaanii ni, Sinsuuk ni Tammɔb na boor. Namme tee Nergal Sareser, nan Samgar Nebo, nan Sasekim, nan Nergal Sareser lɔɔ.)

⁴ Ki kpanbar Sedekaya nan u jab na nba la linba tuun na, ki bi chiar nyiøk, ki nyii doo na ni. Bi din nyii tøkin naan kpaab na poe, ki gar tammøb nba ki joonjot tur nann na po, ki chiar saa Jøødann møkir baauk po. ⁵ Naan Babilonia jab na din weib ki soor Sedekaya, Jeriko paanu ni. Bi din jiiu ki saan tur kpanbar Nebukanesar, yoo nba ki u be Ribla doo ni, Hamaf yent ni na. Leje ki Nebukanesar bu u buut ki wann u tubdatu nba tee. ⁶ Ribla mañe ki Nebukanesar kpíi Sedekaya bonjai, ñøø Sedekaya ninbinn ni, ki bia kpíi Juda saakab kur. ⁷ Li poor po, ki u kpakir Sedekaya mañ ninbina, ñaan te ki bi baano jarit, a bin saan nano Babilonia. ⁸ Ki sco ki Babilonia jab na joo naan ñaak nan niib na ñei muu, ki bia bet Jerusalem joonjota. ⁹ Li joontik ni, ki kunkønkønna ñmakit-tøø Nebusaradann jii niib nba biar doo na ni, ki kpab nan binba jii bi møy ki turo na, ki saan namm Babilonia, ki teemm daaba. ¹⁰ U din nyik talas damm nba kaa faar nae Juda tin ni, ki turib daan tiinii kpaant nan tinii.

Ki jiin Jeremaya ñaanu po

¹¹ Naan kpanbar Nebukanesar din tur Nebusaradann nba tee kunkønkønna ñmakit-tøø na møy a wun tur sennu na a, ¹² “Saat man ki lon Jeremaya ki diau fanu. I daa paaú dan, ñaan i tun linba ki u loon ki turo.” ¹³ Ki Nebusaradann nan saakayudamm nba tee Nebusasbann nan Nergal Sareser nan Babilonia kpanbar saakaleeb na ¹⁴ din jiin naan ñaak dindouñ na ni ki nyii nanin. Bi din jiin ki guun Gedalia, wunba tee

Ahikam bija, ḥaan tee Safann yaaboonn nae, a wun te ki man baar ḥaak fanu. Ki n din be niib na boor.

Ki jiin Ebed-melek dindann po

¹⁵ Yoo nba ki n din daa be dansarik ni, naan ḥaak dindouŋ ni na, ki Yennu pakin ¹⁶ nan n pak Ebed-melek, wunba nyii Itiopia na, a Yabint Daano nba tee Israel teeb Yennu na yet a, “Nan maa yet a n saa baar nan biiru doo na paak na, nnae ki n saa tun, ki li kii tee ḥammu kaa, ki i sii be ki la linba na tuun. ¹⁷ Naan min Yennu-e sii guua, ki bi kan soora ki tur jab nba ki a tiimm na. ¹⁸ N sii dia-a fanu, ki bi kan kpiani. Ki n saa tinn a manfoor, kimaan faa teenin yada na. Min Yennu-e pak na.”

40

Bianjinba ki Jeremaya nan Gedalia lakin be

¹ Babilonia kunkonkonna ḥmakit-tɔɔ Neb-usaradann nba din ḥaa min Jeremaya Rama na poor poe, ki Yennu pak nanin. Bi din jiin nan jaruko ki saan nanin lenj, ki kpab nan Jerusalem nan Juda nileeb nba ki bi soorib ki saan namm Babilonia na.

² Ki kunkonkonna ḥmakit-tɔɔ na yiinin, ki nyii nanin kpiŋ, ki yet a, “A Yomdaano Yennu-e senn tinj na biiru, ³ ki mɔtana u tun linba ki u yet a u saa tun nawa. Linba na kur tun, kimaan a niib tun biir Yennu ki ki sak u mɔb. ⁴ N saa baat jaruk na a nii ni ki ḥaa-a yann. Li-i tee ki a loon fan wein ki saan Babilonia, a saa fit tun nna, ki n sii goriia. Naan li-i tee ki a ki loon saanu, faa daa

saa. Tiŋ na kur be a nuu ni, ki a saa fit saan faa loon siaminba po.”

⁵ Maa din ki jiin siar na, ki Nebusaradann yetin a, “Nmatir Gedalia, wunba tee Ahikam bija ki tee Safann yaaboonn na boor, ɳɔɔ nba ki Babilonia kpanbar teenɔ Juda doi diarɔɔ na. A saa fit ki be u boor kii be nan niib na, koo a saa fit saan siaminba kur ki a loon.” Ki u turin piinii nan jeet, a man saan nann, ki chabin ki n saan. ⁶ Ki n saan be nan Gedalia, Mispa doo ni, ki be nan niib nba din biar tiŋ maŋ ni na.

*Ki jiin Juda tiŋ diarɔɔ Gedalia po
(2 Kpanbara 25.22-24)*

⁷ Ki Juda jab na siab nan bi saakab na siab din daa ki jii bi mɔŋ ki chab Babilonia jab na. Ki bi din gbat nan Babilonn kpanbar jii Gedalia ki teenɔ tiŋ na diarɔɔ, ki jii binba ki bi ki saan namm Babilonn na ki teen u nuu ni. Namme tee tiŋ na ni talas damm. ⁸ Ki Natania bija Ismael, nan Karea bija Johanann, nan Tanhumef bija Seraya, nan Efai nba nyii Netofa na bonjai, nan Jesania nba nyii Maaka na, saan nan bi jab Gedalia boor, Mispa. ⁹ Gedalia din pakib a, “N teeni n mɔmaan nan i daa te ki siara janmaanii mɔki nan yin jii i mɔŋ ki chab Babilonn teebei. Karin tiŋ na ni ki jiant Babilonn kpanbar, ki bona saa saan fanu ki turi. ¹⁰ N mɔŋ sii be Mispa na ki tee i taatar, yoo nba ki Babilonia teeb baar nna, ɳaan i saa fit taan daan nan tilɔɔna nan olif tiinii kpan ki bekir, ɳaan kii be doi nba ki i kar na ni.” ¹¹ Li yoo na ki Israel teeb nba kur be Moab, nan Amonn, nan Edom, nan digbanlia ni na gbat

nan Babilonn kpanbar chab Israel tesiaab a bii be Juda, ki Gedalia-ii tee bi diarco. ¹² Ki bi nyik boa nba bi tuu yat be na, ḥaan ḥmat Juda tij ni. Bi din baar Gedalia boor, Mispa, ki tikir daan nan tilcōna bonchiann lē.

*Ki jiin Gedalia kpinu po
(2 Kpanbara 25.25-26)*

¹³ Linba na poor poe, ki Johanann nan kunkonkonna saakab nba ki jii bi mɔ̄n chab Babilonn jab na, baar Gedalia boor, Mispa, ¹⁴ ki tan yeto a, “A ki mi nan Ammon kpanbar Baalis tun Ismael a wun kpiani-i?” ḥaan Gedalia din ki teen maan na yada. ¹⁵ Ki Johanann bakin pakɔ a, “Naant min saan kpi Ismael, ki sɔ̄ɔ̄ kan bann wunba tun nna. Bee ki u saa kpiani? Li saa te ki Juu teeb nba be a boor na n chiar yate, ki lin baar nan biak Israel teeb nba biar Juda na paak.”

¹⁶ ḥaan Gedalia din jiin a, “Daa tuun nna. Linba ki a piak jiin Ismael po na ki tee barmɔ̄nii kaa.”

41

¹ Ki binn man ḥmaarii ḥanlore ni, ki Ismael nba tee Netania bija, ḥaan tee Elisama yaaboonn, ki nyii naan ḥaak, ki bia tee kpanbar saakab na yenc na, saan Mispa nan jab piik a wun la Gedalia. Yoo nba ki bi kur lakin kar ki di jeet na, ² ki Ismael nan u jab piik na nōɔ̄t bi jukii ki kpии Gedalia. ³ Ismael bia din kpии Israel teeb nba be nan Gedalia na kur, nan Babilonia jab nba taan be lē na.

⁴ Laa din yent ki niib tan bant nan bi kpii Gedalia na, ⁵ ki jab piinniin nyii Sekem nan Siilo nan Samaria ki baar. Bi din koor bi tianiee ki pat bi tiat ki ɣmaar ɣmaar bi mɔŋ. Bi din dia jeete nan bonnunubit a bin tur Yenpiinii, Yenjiantu ɣasaakak ni. ⁶ Ki Ismael nyii Mispa ki tookitib ɣaan mɔ. Waa baar bi boor yoo nba ki u yet a, “N barimie, baat ki tan got Gedalia.” ⁷ Baa koo doo na ni yoo nba, ki Ismael nan u jab na kpiib, ki jii bi gbanant ki lu bunbunn ni.

⁸ Naan jab piik din be bi tɔku na ni, ki yet Ismael a, “Ti barimae ki a daa kpit. Ti mɔk dii nan kpan nan siat, ki li bɔr siar po.” Ki u nyikib. ⁹ Bunbunn nba ni ki Ismael din lu jab nba ki u kpiib nae din tee linba yab, ki kpanbar Asa din gbiir yoo nba ki Israel kpanbar Baasa din lekɔ na. Ismael din gbeen bunbunn na nan niib gbanante. ¹⁰ U din soor kpanbar bonpoi nan Mispa niib kur, ɣamme tee binba ki kunkɔnkɔnna saakɔɔ din jiib ki teen Gedalia nuu ni na. Ismael din soorib ki tɔkin namm, Amonn yent poe.

¹¹ Ki Johanann nan kunkɔnkɔnna saakab nba lakin be nanc na gbat bonbiir nba ki Ismael tun na, ¹² ki bi jii bi jab ki ber dinn u paak, ki saa soorɔ nyunchiɔŋ nba be Gibeonn na boor. ¹³ Yoo nba ki Ismael yommii na la Johanann ki u tɔk nan kunkɔnkɔnna saakab na, ki bi par manj, ¹⁴ ki bi chiar baar jab na boor. ¹⁵ Naan Ismael nan u jab na banniin din chiar Johanann boor, ki koo Amonn tij ni.

¹⁶ Ki Johanann nan kunkɔnkɔnna saakab nba ki u tɔk namm na din jii niib nba ki Ismael kpii

Gedalia ḥaan soorib Mispa na. ḅamme din tee kunkonkonna nan poob nan waas nan jatoōka. ¹⁷⁻¹⁸ Bi din tiin Babilonia jab na janmaanii, kimaan Ismael kpii Gedalia nba ki Babilonn kpanbar jiiu ki teen tiŋ na diaroō nawa. Ki bi ji din saa Ijipt a bin nyi Babilonia jab na nuu ni. Baa saa na, ki bi saa biar Chimham, ki li kpia Betlehem.

42

Bianjinba niib na loon Jeremaya n miar Yennu ki turib

¹ Ki kunkonkonna saakab na kur, ki pukin Karea bija Johanann, nan Hosaya bija Asaria, din baar nan nibooru kur ki tan pakin a, ² “Yabit ki tun linba ki ti wanna. Miat ti Yomdaanō Yennu ki turit. Miat ki tur timm nba kur tinn na. Sianyoo ti din yab bonchiann, ḥaan mōtana ti ji tenn waaminnae, nan faa la na. ³ Miat nan ti Yomdaanō Yennu n wannit taa sii tōkii bianjinba, nan taa sii tuun linba.”

⁴ Ki n jiin a, “Li ḥan. N saa miar ti Yomdaanō Yennu, nan yaa boin na, ki wuu jiin linba, n saa wanni, n kan bɔri siari.”

⁵ Nanne ki bi yetin a, “Yennu-e saa teen ti barmɔnii siara daanō nan ti saa tun linba kur ki u wanna. ⁶ Li-i mei ti para, koo li-i kii mei, ḥaan ti saa sak ti Yomdaanō Yennu nba ki ti yet a fan miarō na mōba. Li-i tee ki ti sak u mōb, bont kur saa saan fanu ki turita.”

Bianjinba ki Yennu gat Jeremaya miaru

⁷ Li dapiik daare ki Yennu pak nanin, ⁸ ki n yiin Johanann nan kunkonkonna saakab nba be

nano na, nan niib na kur, ki lakimm,⁹ ki pakib a, "Israel teeb Yomdaanɔ Yennu, wunba ki i tumin u boor a n miaro na yet a,¹⁰ 'Li-i tee ki i loon yii be tinj na ni, n saa te ki yii doe, n kan te ki yii siik kaa, n saa buriie, n kan ɔhabirii kaa. Maa baar nan biak nba i paak na biir n par bonchiann.¹¹ I ji daa tiin Babilonia kpanbar na jaŋmaanii. N be nani, ki saa nyinni u nuu ni.¹² Maa tee ninbatinno na paak, n saa te wun tini ninbaauk ki te yin ɔmat kun. Min Yennu-e pak na.'

¹³⁻¹⁵ "Naan yimm nba biar Juda na, i daa yēen i Yomdaanɔ Yennu mɔb ki nyi tin na ni. I daa yeen a, 'Aaii, ti saa saan kar Ijipt-e, siaminba ki ti ji kan mi kɔɔ tɔb ni, koo ki gbat tɔb mɔɔntii, koo ki be komi.' Li-i tee ki i pak linba na, ɔnann ɔarin Yabint Daanɔ nba tee Israel teeb Yennu na yeen a, 'Li-i tee ki i lor yin saan kar Ijipt,¹⁶ ɔnann tɔb nba ki i tiinir jaŋmaanii na saa nyanniwa, ki kon nba ki i jee na saa soori, ki i saa kpo Ijipt-e.¹⁷ Binba kur loon bin saan kar Ijipt na, tɔb, koo kon, koo yiarue saa kpib. Bi sɔɔ kan tinn, bi sɔɔ bia kan nyi biak nba ki n saa baar nann bi paak na ni.'

¹⁸ "Israel teeb Yomdaanɔ Yennu yeen a, 'Biaŋinba ki n wutochiong kpaar mɔɔn Jerusalem teeb paak na, nnae ki n wutochiong maŋ saa mɔɔn i paak, li-i tee ki i saan Ijipt. Sɔɔ-i la linba ki n tun turi na, li sii mɔkɔ jaŋmaanii, ki niib sii dia-i diayoonn, ki dia i sann ki poor mɔi. I ji kan ban la nna na.'

¹⁹ Ki n ɔjamm yet a, "Yennu pak yimm nba biar Juda na, a i daa saa Ijipt. Ki n kpaani mɔtana²⁰ nan i yaa yin tun kpetir nba yabe na. I te ki n

miar ti Yomdaano Yennu ki turi, ki i senn mɔsonn nan i saa tun linba kur ki u senniwa. ²¹ Ki n wanni, ḥaan i ji yēen linba kur ki ti Yomdaano Yennu tumin a man wanni nae. ²² Li paak, ii tian linba na man, i saa kpo tōb nie, koo nan kon, koo nan yiaru, tinj nba ki i loon yin saan kar nani.”

43

Biajinba ki bi saan nan Jeremaya Ijipt

¹ Ki n pak niib na linba kur ki bi Yomdaano Yennu tumin a n pakib na. ² Ki Hosaya bija Asaria, nan Karea bija Johanann, nan jakangbata na kur pakin a, “A fae. Ti Yomdaano Yennu ki tuma a fan pakit ki ti daa saa kaar Ijipt-i. ³ Neria bija Baruk-o beta a fan pak linba na ki jiin ti po, a Babilonia teeb na n la nyannu ti paak, ki kpit, koo ki soorit ki saan nant Babilonia.” ⁴ Ki Johanann nan kunkonkonna na saakab, nan niib na kur, soō din ki sak Yennu mōb ki saa biar Juda tiŋ ni. ⁵ Ki Johanann nan kunkonkonna saakab na kur din jii binba biar Juda tiŋ ni na, ki kpab nan niib nba yaat ki tan jen na kur, ki saan namm Ijipt, ⁶ li jab nan poob nan waas nan kpanbara bonpoi. Bi din jii wunba kur ki kunkonkonna saakayudaano Nebusaradann nyik ki guun Gedalia, ki kpab nan min nan Baruk. ⁷ Bi din yēt Yennu mōbe, ḥaan saan Ijipt, ki saa baar Tapanes doo ni.

⁸ Ki Yennu pakin leŋ maŋ a, ⁹ “Jiin tangbeŋa ki pii tiŋ ni, doo diarɔɔ ḥaan na tammoɔɔkir tɔɔnn po, ki ḥaan Israel niib na siab n la ki a tuun nna, ¹⁰ ḥaan pakib nan min Yabint Daano nba tee Israel teeb Yennu na yaa n baar nan n toontunnɔ

kpanbar Nebukanesar nba nyii Babilonn nae nna, ki u saa teen u naan binbintir, tana nba ki a pii na paak, ki saa lat u naangbouŋ na li paak. ¹¹ Nebukanesar saa baar ki kon nyann Ijipt. Binba tee bin yiar ki kpo na saa yiar ki kpo, ki binba tee bin soorib ki teemmm yommii na, bi saa soorib ki teemmm yommii, ki binba tee bin kpo tɔb ni na saa kpo tɔb ni. ¹² N saa joo Ijipt tingbandiit muu, ki te Babilonn kpanbar n joo bi tingbana maŋ muu, koo wun jii ki yaat nann. Pekpaarik nba tuu nyinn naalianbiabii u tiat ni bianjinba na, nnae ki Babilonn kpanbar saa nyinn Ijipt tiŋ ni bona kur ki yaat nan nyannu. ¹³ U saa biir jiantu tantoota nba be Heliopolis doo ni, Ijipt tiŋ ni na, ki saa joo Ijipt tingbana jiantu diit na.”

44

Ki jiin Israel teeb nba be Ijipt na po

¹ Yennu din pak nanin ki jiin Israel teeb nba kur be Ijipt doi nba tee Migdol nan Tapanes nan Memfis, nan tiŋ na diitu po na. ² Yabint Daano nba tee Israel teeb Yennu na yet a, “I mɔŋ la biiru nba ki n baar nann Jerusalem nan Juda dolia kur paaka. Bi bia lek daa tee langbente, ki sɔɔ ki kɔɔ leŋi, ³ kimaan li niib tun biit ki donn n wutoora. Bi mann marint ki tur yenbis, ki bia waa tingbana nan pata nba ki ŋamm, koo yimm, koo i yeejamm ki ban jiant. ⁴ Yoo kur n tuun n toontunna nba tee n sɔkiniinba nae, ki bi piaki nan i daa tuun bonbilankant na, kimaan n ki loon nna. ⁵ Naan i ki gbiinti. I ki nyik i toonbiit, koo yenbis jiantu. ⁶ Nanne te ki n mɔɔn

n wutochiɔŋ Jerusalem nan Juda dolia ni, ki joo doi maŋ muu. Doi na din kpant langbente, ki tee jaŋmaansooruk boor nan dinna.

⁷ “Li paak, min nba tee Israel teeb Yabint Daanɔ Yennu na boi-i linba te ki i tun bonbiir na booru ki tur i mɔŋ. I loon yin baar nan biiru, jab nan poob nan waas nan sanpantii paake, ki lin te ki i niib na daa tent amii-i? ⁸ Bee ki i jiantir pata, ki mann maruŋ ki teen yenbis, Ijipt tiŋ nba ki i baar a yii be na ni, ki dont n wutoori? I tuun linba na a yin biir i mɔŋe, ki lin te durinya na digbann kuri laai, ki jii i sann ki teen mɔpori-i? ⁹ I tamm biit nba kur ki i yeejamm, nan Juda kpanbara nan bi poob, nan yimm nan i poob tun Juda doi ni, nan Jerusalem sɔnii ni nae-e? ¹⁰ Naan i ki sakin i mɔŋ nan dinna. I ki turin baakir, koo ki wei sennii nba kur ki n tur yimm nan i yeejamm na.

¹¹ “Li paak, min nba tee Israel teeb Yabint Daanɔ Yennu na saa donn wutoor i paak, ki biir Juda tiŋ kur. ¹² Naan Juda niib nba tenn ki loon bin saan kar Ijipt na, see ki n biir bi kur, li nijaana nan talas damm kur saa kpo Ijipt, laa tee tob ni, koo kon ni. Bi sii mɔk jaŋmaansooruk, ki niib sii laab, ki jii bi sann ki teen mɔpor. ¹³ N saa dat binba be Ijipt na tuba nan tɔbii, nan kon, nan yiarii, nan maa dat Jerusalem teeb tuba biaŋinba na. ¹⁴ Juda niib nba kur biar ki saan Ijipt a bin kar na kan tin paak koo ki tinni. Nan bi yenɔkɔɔwa kan ŋmat Juda tiŋ ni, siaminba ki bi loon bin ŋamm kar na. Bi waaminnae saa foor ki tan ŋmat.”

¹⁵ Ki jab nba kur mi nan bi poob mann marunŋ ki tur tingbana na, nan poob nba kur bo see lenŋ na, ki kpab nan Israel teeb nba be Ijipt diitu po na, ki bi yaba, ki pakin a, ¹⁶ “Maan nba ki a piak teent Yennu sann ni na, ti kan gbiinti. ¹⁷ Ti saa tun linba kur ki ti pak nan ti saa tume. Ti saa mann ti tingbann nba tee Sanpaapo Poobat nae, ki mɔ̄on daan yenpiinii ki turo, nan timm nan ti yeejamm, nan ti kpanbar, nan ti tɔ̄ndamm nba tuu tuun, Juda doi ni nan Jerusalem sɔ̄nii ni na. Li yoo ti din mɔ̄k jeet bonchiann, ki mɔ̄kit, ki siar ki daamiit. ¹⁸ Naan taa nyik Sanpaapo Poobat na mannu, ki ji ki mɔ̄ daan piinii ki teenɔ na, ti ji ki mɔ̄k siar, ki ti niib kpo tobii nan kon ni.”

¹⁹ Ki poob na ŋamm pak a, “Taa din tee chinchaak i li naan Sanpaapo Poobat na, ki mann marunŋ ki teenɔ, ki mɔ̄ daan piinii ki teenɔ, ti sɔ̄rib din sak nan linba ki ti tuun na ŋan.”

²⁰ Ki n pak jab nan poob nba pak nna ki turin na a, ²¹ “Marunŋ nba ki yimm, nan i yeejamm, nan i kpanbara, nan i tɔ̄ndamm, nan tiŋ na ni niib mann Juda doi ni, nan Jerusalem sɔ̄nii ni na, i dukii a Yennu ki mi li po, koo u tamm li poe-e? ²² Dinna, i tiŋ tee langbente, ki sɔ̄o ki kɔ̄o lenŋ. Li kpant janmaansooruk boore, ki niib jii li sann ki teen mɔ̄por, kimaan Yennu ji din kan fit dia i noontont nan i yanbontoona na. ²³ Mɔ̄tana, biak na baar i paak, kimaan i mann marunŋ ki tur tingbana, ki tun biir Yennu nan yaa ki sak u sennii na.”

²⁴⁻²⁵ Ki n pak niib na kur, mantik poob na, linba ki Yabint Daano nba tee Israel teeb Yennu na din piak ki teen Juda niib nba be Ijipt na a: “Yimm

nan i poob kur senn mɔsonjaana ki tur Sanpaapo Poobat. I senn mɔsonn nan i sii mann maruŋ ki bia mɔ daan piinii ki teenɔ, ki dia i mɔsona maŋ. Tɔn, ii dia i mɔsona maŋ, kii tuun i mɔsonjaana maŋ. ²⁶ Naan gbiintir mɔsonjaann nba ki min Yennu senn n sanjaann ni, ki teen yimm Israel teeb nba be Ijipt na kur. N kan ban te ki yin jii n sann ki senn mɔsonn ki yet a, ‘N por Yabint Daanɔ Yennu nba fo na.’ ²⁷ N saa te ki i kan mɔkit, ŋaan n saa biirie. I kur saa kpoe tɔb ni, koo yiarii ni, ki nan i yenɔkɔɔwa tan kan tenni. ²⁸ Naan i waaminnae tan saa nyi kuun ni, ki nyik Ijipt ki jen Juda tiŋ ni. Ki binba foor na saa bann wunba maan tee mɔnii, laa tee n maan koo bi maan. ²⁹ Min Yennu saa turi nyinn nan n saa dat i tuba nna, ki maa pak nan n saa baar nan biiru i paak na saa teen mɔnii. ³⁰ N saa jii Ijipt kpanbar Hofra ki kubin u datai nba loon bin kpiu na, nan maa din jii Juda kpanbar Sedekaya ki kubin Babilonn kpanbar Nebukanesar nba din tee u dataak ki loon wun kpiu na.”

45

Yennu mɔsonn nba jiin Baruk po

¹ Ki Josaya bija Jehoyakim nba dii Juda naan, li bina ŋanna nie, ki Baruk sɔb linba ki n wanno na. Li poorpo ki n yetɔ ² nan Israel teeb Yomdaanɔ Yennu yet a, “Baruk, ³ a piak a, ‘Biak be n paak. Yennu pukin parbiir n daamii niwa. Kukura chɔkime, ki n ki laat foomi.’

⁴ “Naan min Yennu saa bet linba ki n maa na, ki bia ŋabir linba ki n bur na. N saa tun linba

na ki tur durinya kur. ⁵ A loon fan kpaan manu ki tur a mɔŋi-i? Daa looniri. N baat nan biake nisaarii kur paak, ɳaan n saa tinn a manfoor, faa saan siaminba kur. Min Yennu-e pak na.”

46

Biaŋinba ki bi nyann Ijipt jab

¹ Ki Yennu pak turin ki jiin digbana na po,
² ki piin Ijipt. Waa pak linbae na ki jiin Ijipt kpanbar Neko jab po, binba ki Babilonn kpanbar Nebukanesar din nyannib Karkemis doo ni, ki li kpia nan Yufrates mɔkir na. U din nyinnib Juda kpanbar Jehoyakim naan bina ɳanna nie. Yennu din yet a:

³ “Ijipt jab saakab hoot a,
 ‘Teent siir nan i naagbankɔŋa man, ki saan tɔb.

⁴ Baant i taanii ki jakib.

Setir chaabu ki yir i kut fokirii.

Natir i kpana man. Lian i jatiat.’ ”

⁵ Ki Yennu boi a, “N laat bee?

Bi ɳmat poor nan yanputuko.

Bi nyann bi jabe, ki jaŋmaanii yentib,

 ki bi chiar nan bi paŋ kur, ki ki jiant poori.

⁶ Binba chiar nan paŋ na, ɳaan bi kan paaki.

Jab na kan boti.

Gaŋ po ki kpian Yufrates mɔkire ki bi gbiatir baa.

⁷ Nmee gheet nan Nail mɔkir na,

 nan mɔkir nba tuu gbee ki do mɔkgbiɔŋ na?

⁸ Ijipt tinje naan Nail mɔkir na,

 nan mɔkir nba tuu gbee ki do mɔkgbiɔŋ na.

Ijipt yet a, ‘N saa fiire ki dɔkin durinya,

 ki biir doi nan niib nba be doi maŋ ni na.

- 9** A te ki taanii na-ii saa, ki torit na-ii somm,
 ki te ki jab na-ii saa:
 jab nba nyii Sudann nan Libia ki dia naag-
 bankoŋa na,
 nan tɔrbamiira nba nyii Lidia na.' "
- 10** Yabint Daanɔ Yennu nba tee Yomdaanɔ na
 daare na.
 Dinnae ki u saa pa jiin niib.
 Dinnae ki u saa dat u datai tuba.
 U banjiak saa ŋmamm nan laa tan saa gboo,
 ki nyu bi sɔn nan li par nba tan saa maak.
 Dinnae ki Yabint Daanɔ Yennu saa mann marunj
 nba sii be gaŋ po tiŋ nba kpia nan Yufrates
 mɔkir na.
- 11** Ijipt teeb, ii saa Gilead tiŋ ni ki saa lon tebuk.
 I tebuk na kur tee yanne; siar kaa ki saa turi
 laafia.
- 12** Digbana gbat i fei dinu powa, sɔɔ kur gbat ki i
 mɔ.
- Jayenɔ tuu gbiat u lɔœe, ki bi banlee n kpab baa.

Ki jiin Nebukanesar baaru po

- 13** Babilonn kpanbar Nebukanesar nba baar a
 wun lek Ijipt yoo nba, ki Yennu pak turin a,
- 14** "A mɔont maan maŋ Ijipt doi ni,
 ŋjanne tee Migdol nan Memfis nan Tapanes,
 ki yet a, 'Teent siir man ki kɔn fat i mɔŋ.
 Yaa mɔk linba kur, bi saa biirir tɔb niwa.
- 15** Bee ki i tingbanjaann nba tee Apis na baa?
 Yennu-e faau lu.'
- 16** I jab gbiate ki baa, ki yeno tuu pak u lɔɔ a,
 'Kakitir; ŋaant tin kun ti niib boor,
 ki nyi ti datai takoobii ni.'
- 17** "Ii pur Ijipt kpanbar sanpaann man,
 ki lii tee, 'Fuut daanɔ nba kɔŋ u yaak.'

18 Min Yabint Yennu-e tee kpanbar.

Mine tee Yennu nba fo na.

Tabor kunkonn nba fɔk ki gar kunkonn kur,
ki Kamel kunkonn nba kpia mɔkgbeñir ki
fɔk bianjinba na,

nnae ki wunba saa leka na paŋ sii tee.

19 Yimm Ijipt teeb, ii teen siir man
ki bin soori ki saan nani digbangann.

Memfis saa kpant kunkoouk,
ki tee langbent nba ki sɔɔ kaa leŋi.

20 Ijipt tiŋ ŋan nan naasar ŋann nae,
ŋaan ki kabik nyii gaŋ po ki baar leko.

21 U jab nba ki u jɔɔmm na gbar nan naabis nae.
Bi ki set ki kɔni, bi kur ŋmat chiare.

Bi biiru daar baara, bi boontu yoo baara.

22 Ijipt jab tiine ki foi nan waauk nba tuu gaan
jat na,
yoo nba ki datai na baat.

Bi saa lekib nan pajarae, nan jab nba tuu choɔ
tiinii.

23 ki biir fɔɔr na.
Bi jab na yab ki kaa kanni, bi yab chee naasuut.

24 Ijipt teeb dii feiwa. Gaŋ po teeb nyanniba.

Min Yennu-e pak na.”

25 Israel teeb Yabint Daano Yennu yet a, “N saa
dat Amonn nba tee Tebes tingbann na tubir, ki
kpab nan Ijipt tingbana nan li kpanbara. N saa
ji Ijipt kpanbare nan binba teenɔ yada na kur
26 ki kubin binba loon bin kpib na, ŋamme tee
Babilonn kpanbar Nebukanesar nan u jab. Naan
li poor po, niib bia tan saa kɔɔ kar Ijipt, nan baa
din kar bianjinba na. Min Yennu-e pak na.”

Ki jiin Yennu tinnu po

27 "N niib, i daa tiin jaŋmaanii man.
 Israel teeb, i daa te ki i yan puti.
 N saa nyinni digbanbanfokir maŋ ni,
 siaminba ki i tee yommii na.
 I saa jen kpen ki sii be i yan ni;
 i sii be fanu, ki soɔ̄ kan te ki jaŋmaanii n soori.
 28 N saa baar i boor ki tan tinni.
 N saa biir digbana nba kur ki n yati ki i saan leŋ
 na,
 ŋaan n kan biir i mɔŋi.
 N saa dat i tubawa, ŋaan mi-i daar yoo nba,
 n sii daar nan lommo. Min Yennu-e pak na."

47

Yennu maan nba jiin Filistia tij po

1 Ijipt kpanbar din tan lekin Gasa* na, ki soɔ̄
 Yennu pak nanin ki jiin Filistia tij powa a:
 2 "Gotir! Nyun do gan̄ po, ki saa pubir nan
 nyunmɔnn na.
 Li saa piin tij na nan linba kur be li paaka,
 li doi nan niib nba be leŋ na. Niib saa mɔ̄
 boi sommir po.
 Soɔ̄ kur nba be durinya na ni saa bui bonchiann.
 3 Bi saa gbat taanii taawoka mɔnii, nan torit
 mɔnii,
 nan fiaa birintu fuur.
 Baanba kan jiant bi waas po, bi nii sii soɔne.
 4 Yoo baar nan bin biir Filistia-wa,
 ki pot sommir nba ki u tuu laat Taya nan
 Sidonn boor na.
 Min Yennu-e saa biir Filistia teeb na;

* 47:1 47.1 Gasa din tee Filistia doi na yenne.

ŋjamme tee binba kur nyii Kret mɔkgbiɔŋ po na.

⁵ Parbiir nba kaa paak baar Gasa teeb paaka,
ki Askelonn niib ŋmin.

Filistia niib nba biar na saa mɔ ki lin wei nlee?
⁶ I yikin ki piak a,

'Yennu takoobu, nlee yooe ki a saa nyik niib
kɔtu?

Nmatir sik a toouk ni. Ii be leŋ kii foi.'

⁷ Naan li saa teen nlee ki foi?
kimaan n turir toon a lin tuma.

Mine wannɔ nan wun lek Askelonn doo
nan niib nba be mɔkgbiɔŋ na."

48

Ki jiin Moab tiŋ biiru po

¹ Linba ki Yabint Yennu pak ki jiin Moab tiŋ
poe na a:

"Ii mɔk ninbatinu nan Nebo teeb man. Bi doo
biira.

Bi nyann Kiriataim-a, ki yeer li joonwakita na, ki
li niib dii fei.

² Moab fant na bota.

Datai nyann Hesbonn-a, ki lorin a bin biir Moab
teeb na.

Madmenn doo na ji sii ŋmine. Jab saa saan ki
lekir.

³ Horonaim niib mœ a, 'Woribuk. Biiru.'

⁴ "Bi biir Moab-a, gbiintir waas nba mɔ.

⁵ Gbiintir bi mɔnii fuur, sɔnu nba saa Luhif na
ni,

nan parbiir mɔnii, Horonaim sɔnu ni.

⁶ Bi yeen a, 'Kakitir ki chiar tinn i mɔŋ.

Ii chiar nan kunkoouk paak bɔŋ na.'

⁷ "Moab tiŋ, a teen yada a paŋ nan mɔkint nie,

ŋaan mɔtana bi saa nyannawa,
 ki bi saa jii a tingbann Kemos nan u nijaana nan
 mannteeb,
 ki saan namm digbangann.

⁸ Dosau kaa ki saa nyi biiru na ni,
 ki baauk nan paanu kur saa biir.

Min Yennu-e pak na.

⁹ Fiint katanu ki chaan guun Moab tiŋ.

Li saa biir mɔtana;

li doi saa biar langbent, ki sɔɔ ji kan kɔɔ leŋi."

¹⁰ (A sat mɔtont wunba ki tuun Yennu toonn
 nan u yan kur na paak. A sat mɔtont wunba ki
 chɔɔn niib ki kpi na paak.)

Ki jiin Moab digbana biiru po

¹¹ Ki Yennu yet a, "Moab teeb tun be bi
 yamanie, ki sɔɔ ki mi soorib saan namm digban-
 ganni. Moab digbann tee nan daan nba ki bi tuu
 sennir a lin baa tint, ki ki laŋir, ki bia ki kpaan
 lebitir dalenlia ni nae. Li baauk ki biir, ki li manu
 bia ki gbenti.

¹² "Li paak, yoo baate ki n saa tun niib ki bin
 baar kpaar Moab teeb ki mɔɔn nan daan na.
 Dalena na saa biar koont, ki bi bia saa yeerir buri
 buri. ¹³ Ki fei saa soor Moab teeb nan baa jiantir
 tingbann nba tee Kemos na, nan fei nba din soor
 Israel teeb, baa din teen bi dindann tingbann nba
 tee Betel ni na.

¹⁴ "Moab jab, bee ki i want nan i tee paarib,
 ki tee pardamm nba ki bi bikinii tɔb ni?

¹⁵ Moab nan li doi kur biira;
 bi kpii Moab naasinpaara na kura.

Min nba tee Kpanbar, ki tee Yabint Yennu-e pak
 na.

16 Moab boontu nakina, ki u biiru baate mōtana.

17 "Yimm nba kpia digbann maŋ ki mi u sanjaann po na,

ii mɔ u kpemɔnii man. Ii yet a,

'Li yiikoo dianu na biira, ki li dontir nan yabint na ji kaa.'

18 Yimm nba be Dibonn na, ii nyi i baakir boor maŋ,

ki sik ki tan kar tanbiinii ni,

Moab biirtoo na be nna, ki teen li ŋapaara na langbenta.

19 Yimm nba be Aroer na, ii see sɔnkpiŋ kii guu, ki boi binba tiin yaatir na, ki laan bee teeni.

20 Bi saa turi gatu a, 'Moab tiŋ baawa.

Ii mɔ u paak man; u dii feiwa.

Ii kokin Arnoonn mɔkir ki mɔɔnt nan bi biir Moab-a.'

21 "Tubdatu baar doi nba be kunkonn yur paak nawa. Doi maŋe tee Holonn nan Jasa nan Mefaf **22** nan Dibonn nan Nebo nan Bef Diblataim **23** nan Kiriataim nan Bef-gamul nan Bef-meonn **24** nan Keriof nan Bosra. Tubdatu baar Moab doi nba fɔk nan linba naak kur paaka. **25** Bi biir Moab tiŋ paŋ nan u yiikoo nawa. Min Yennu-e pak na."

Bianjinba ki Yennu saa sikan Moab tiŋ

26 Yennu yet a, "A te ki Moab tiŋ na n yib daan, kimaan u yêt n mɔba. Moab saa dɔɔr birint u mɔŋ siit ni, ki niib saa laau. **27** Moab, a tian faa din yisin Israel niib bianjinba-a? A din diab ki li naan nan bi tɔk nanyak tɔkue ki bi soorib na.

28 "Yimm niib nba be Moab tiŋ ni na, ii nyi i doi ni ki saan kɔɔ tanfiat ni. Ii tee nan ŋmann nba tuu tia u tɔk tanfiɔk mɔb boor nae. **29** Moab

want u məŋ bonchiann. N gbat biaŋinba ki Moab niib want bi məŋ, ki mək garuk, ki bia dont bi məŋ, nan baa dukii bi məŋ po biaŋinbawa. ³⁰ Min Yennu mi bi garuk po. Baa want bi məŋ na, ḥaan li kur tee yanne; linba ki bi tuun na kan wei. ³¹ Li paak, n saa bui wunba kur be Moab tiŋ ni paak, nan niib nba be Kir Heres doo ni na paak. ³² N saa bui Sibma doo niib paak, ki lin gar Jaser doo niib paaka. Sibma doo, a tee nan daan tiik nba ki li yiinii tant ki poot Mək-kpeenn ki saa baar Jaser nae. ḥaan mətana, bi biir a sakoouk lɔɔna nan a daan lɔɔna nawa. ³³ Parmaasir nan kpinkpammuk ji kaa Moab nba tee tinnjan na ni. N te ki daan nyik tootu daŋaabooraa, sɔɔ kaa ki sii tee daan ki hoot nan kpinkpammuku.

³⁴ “Hesbonn nan Eleale teeb mœ, ki bi mənii na saa gbia Jahas, Soar niib gbia, ki Horonaim teeb nan Eglaf Selisiya teeb bia gbia. Nimrim kpenu na gbaa foora. ³⁵ N saa te ki Moab niib n nyik bi mujoonu maruŋ nba ki bi tee bi jiant boa nawa, nan maruŋ nba ki bi mann ki teen bi pata nan bi yenbis na. Min Yennu-e pak na.

³⁶ “N mœ Moab tiŋ paak, nan Kir Heres niib paak, nan sɔœe peeb naagbaak ki yiin kuun yanii na, kimaan baa tuu mək linba kur ji kaa. ³⁷ Bi kur koor bi yute, ki bia pɔɔ bi tianii. Bi ḥmaar ḥmaar bi niie, ki lia bɔtoot liant. ³⁸ Moab ḥei paak* nan doo na kur po, siar kaa ki pukin kpemənii, kimaan n yeer Moab nan bobir nba ki sɔɔ ki loon nae. ³⁹ Moab biira. Ii yikin man. Niib ji yisin

* **48:38** 48.38 Bi ḥei yura paak, bi din tuu sere.

Moab tije. Li ji tee langbente, ki digbana nba kpiar na ji laar. Min Yennu-e pak na.”

Biañinba ki bi saa biir Moab tiŋ

⁴⁰ Yennu yet a digbanne saa tabint Moab teeb nan baakir nba tuu lat u kpinkpant ki tabint biañinba na, ⁴¹ ki bi saa nyann doi nan ŋapaara na. Li daar, jaŋmaanii saa soor Moab jab, nan poo nba tuu kar matdaaŋ paak, ki jaŋmaanii mɔkɔ nae. ⁴² Bi saa biir Moab, ki li ji kii tee digbanni, kimaan li niib yêt n mɔba. ⁴³ Jaŋmaanchioŋ nan bootit nan barit dɔɔe ki guu Moab teeb. Yennu-e pak na. ⁴⁴ Wunba yibir a wun nyi jaŋmaanchioŋ na ni saa baa bootuk ni, ki wunba tab doo bootuk ni saa sik baruk ni, kimaan Yennu-e te ki li tee Moab biiru yoo. ⁴⁵ Kunsontinna nba tee tarri na yiabe a bin la gungurboor, Hesbonn doo nba ki kpanbar Sihonn din dia na ni, ŋaan li mun di muue. Muu dii kpanbar Sihonn ŋaak nan u tiŋ nan li mɔyêtuk damm na kurawa. ⁴⁶ Tinin Moab teeb ninbaauk man. Bi boont ŋamm nba jiantir tingbann Kemos nawa, ki jii bi bonjai nan bi bonpoi ki saan namm digbanganna.

⁴⁷ Naan yoo nba waa na, Yennu saa ŋamm donn Moab teeb. Linba na kure ki Yennu yet a li saa tun ki tur Moab teeb.

49

Biañinba ki Yennu saa dat Amonn teeb tuba

¹ Linba ki Yennu pak jiin Amonn teeb poe na a: “Israel jab na be lia? Soo kaa ki saa kɔn bi tiŋ paaki-i? Bee ki bi ŋaan ki niib nba jiantir

tingbann Molek na yent Gaad tiŋ ki kari? ² Naan yoo baat ki n saa te ki Amonn teeb digbansaakar Raba niib n gbat təb fuur, ki li saa biar langbent, ki li digbanbis na saa di muu. Ki Israel teeb saa ŋmat gaar bi tiŋ binba din fat na boor. ³ Hesbonn teeb, ii mɔ man. Bi biir Ai-wa. Raba poob, ii mɔ kpemɔnii man. Ii lia bətoot liant kii mɔ man, ii tiin kii lin nan ŋmatir man. Bi saa jii i tingbann Molek ki saan nano digbangann ni, ki kpab nan u mannteeb nan u nijaana. ⁴ Bee ki yimm mɔyētdamm na want i mɔŋi? I paŋ gbente. Bee ki i teen i yiikoo yada, ki yeen nan sɔɔ kan bikin a wun lekini? ⁵ N saa nyi nan janjmaanchiong siar kur po, ki baar nann i paak. I kur saa chiar. Sɔɔ kur saa chiar u manfoor paak, ki sɔɔ sii kaa ki saa tikir i jab na jikii.

⁶ “Naan li poor po n saa te ki Amonn teeb na n mɔkit. Min Yennu-e pak na.”

Biaŋinba ki Yennu saa dat Edom teeb tuba

⁷ Yabint Yennu nba pak linbae na ki jiin Edom teeb po a: “Edom teeb yanfoon na ji kaae-e? Bi ŋmakit-teeb na ji ki fit wantib linba ki bi sii tuuni-i? Bi subinii na kur mir bote-e? ⁸ Dedann teeb, ŋmatir kii tiin man. Ii bɔr man. N yaa man biir Esɔɔ yaaboona, kimaan yoo baar nan man dat bi tubawa. ⁹ Jab-i pɔɔr daan tilɔɔna, bi tuu nyik yenn-nbae tiinii na paak, ki li-i tee fat-teeb baar nyiɔk, bi tuu jii linba ki bi loon na kɔɔe. ¹⁰ Naan min kpan fat Esɔɔ yaaboona mɔkint na kure, ki bakit bi bunbɔr boa, a bi ji daa fit bɔri. N biir Edom teeb na kura. Nan bi niyemmira ki

biari. ¹¹ Nyikin i kpueblo n boor man, ki n saa gotib. I pakoi sii fit maa n paak.

¹² "Li-i tee ki binba ki kpaa talas nan bin la tubdatu ji tan la tubdatu, i dukin tubdatu kan baar i paaki-i? Tubdatu saa baar i paaka. ¹³ N moŋ por nan doo nba tee Bosra saa teen jaŋmaansooruk boor ki sii tee kunkoouk. Niib sii yisin leŋ, ki saa jii li sann ki poor moŋpora. Digbanbis nba kpia leŋ na sii yoɔ̄ tee langbente. Min Yennu-e pak na."

¹⁴ N yet a, "Edom digbann, n gaar maan nba nyii Yennu boore. U tun toomu a wun bet digbana na ki bin lakin bi jab ki teen siir ki leki. ¹⁵ Yennu yaa wun teena bonchɔkuŋo, ki soɔ̄ kan tura baakiri. ¹⁶ A yuwannu na kpannawa. Soɔ̄ ki tiina nan faa dukii bi tiina na. A be tanfiat niŋe joŋkit paaka, faa lek be sanpaapo nan baakir na, ḥaan Yennu saa sikina tiŋ niwa. Yennu-e pak na."

¹⁷ Yennu yet a, "Biiru nba saa baar Edom paak na sii bi bonchiann, ki wunba kur gar leŋ, u yan saa put, ki u gbanu n jek. ¹⁸ Yennu nba din biir Sodom nan Gomora nan doi nba kpiar na bianjinba na, nnae ki u saa tun ki tur Edom, ki soɔ̄ ji kan ban kar leŋi. Min Yennu-e pak na. ¹⁹ Bianjinba ki yanbor tuu nyi foɔ̄r nba boɔ̄k Jɔɔ̄dann moŋkir ki do moŋpaauŋ ni na, nnae ki n saa baar ki te Edom teeb n kpir chiar ki nyi bi tiŋ ni. Ki toɔ̄ndaanɔ̄ nba ki n saa gann na sii dia tiŋ na. Bi saa jii ḥmee ki bikinɔ̄ nanimi? ḥmee moŋ par ki saa yek nanimi? Kpanbar lanɔ̄e saa fit kɔ̄n nanimi? ²⁰ Li paak, gbiintir lor nba ki n moŋ ki jiin Edom teeb biiru po na, nan maa loon

man tun linba ki tur Temann doo niib na. Nisiab saa soor bi waas gbaa ki yaat namm, ki li saa soor sɔɔ kur jaŋmaanii. ²¹ Edom-i baa yoo nba, fuur saa fu bonchiann, ki tingbouŋ na kur saa jek, ki bi wuyikinii saa fɔkit baar Mɔkmuŋ na. ²² Datai na saa lek Bosra nan baakir nba tuu yit u kpinkpant ki siik nae. Li daar, jaŋmaanii saa soor Edom jab, nan poo nba tuu kar matdaŋ paak ki jaŋmaanii mɔkɔ nae.”

Biaŋinba ki Yennu saa dat Damaskus teeb tuba

²³ Linba ki Yennu pak jiin Damaskus poe na a: “Niib nba be Hamaf nan Arpad doi ni na, li daamiibe, ki bi para biir, kimaan bi gbat lababiiuka. Dudukit gbee bi para nan mɔknyun nae, ki bi ki fit foi. ²⁴ Damaskus niib na chɔke, ki yanputuk te ki bi chiar. Bi be tont nan ninnyumɔɔŋ nie, nan poo nba tuu kar matdaŋ paak na. ²⁵ Digbanjaann nba tuu mɔk parpeenn na ji dɔɔ yanne. ²⁶ Li daar, bi saa kpi u naasimm na sɔnii nie, ki u jab na kur saa boont. ²⁷ N saa joo Damaskus joonjot na muu, ki bia joo kpanbar Ben-hadad ŋapaara na muu. Min Yabint Yennu-e pak na.”

Ki jiin tubdatu nba baat Kedar booru nan Hasor doo paak na po

²⁸ Linba nae ki Yennu pak ki jiin Kedar booru, nan yentnba nba ki kpanbar Hasor dia na po. Nanne ki Babilonn kpanbar Nebukanesar din kɔn nyann na. “Lekin Kedar niib, ki biir yondo po booru maŋ. ²⁹ Fatir bi lanbont nan bi bonkobit, nan bi lanbont tammɔdɔkita, nan linba

be bi lanbont ni kur. Jiin bi laagumiinba, ɳaan pak niib na a, 'Jaŋmaanchioŋo linti.'

³⁰ "Hasor teeb, min Yennu kpaani nan yin chiar fɔkit ki saa bɔr. Babilonn kpanbar Nebukanesar lor wun biirie, ki waa pak linbae na, ³¹ 'Baat man. Ti saa lek niib nba dukii nan bi be bi yamani ki be fanu nawa. Bi doi ki mɔk joona nan gana, li bia ki mɔk gankpata, ki tee domanyaun.'

³² "Jiin bi laagumiinba nan bi bonkob-leet. N saa yat binba pɔɔn bi yut na lokir kur po, ki saa nyi nan biak siar kur po ki baar nann bi paak. ³³ Hasor saa teen kunkoouk yaayoo siiyoo, ki sii tee mɔbɔi binbeboor. Sɔɔ ji kan ban kar leŋ. Min Yennu-e pak na."

Bianjinba ki Yennu saa dat Elam digbann tubir

³⁴ Sedekaya nba din dii Juda naan, li ki yuur kaawa ki Yabint Yennu pak nanin ki jiin Elam digbann po. ³⁵ U din yet a, "N saa kpi tɔrbantɔra nba te ki Elam mɔk paŋ na kure. ³⁶ N saa te ki wouŋ n nyi siar kur po ki da kɔɔ Elam, ki yat u niib lokir kur po, ki tan tuu yoo nba ki u niib nba tee kunsɔntinna saa saan tingbouŋ kur ni. ³⁷ N saa te ki Elam niib-ii tiin bi datai nba loon bin kpib na. N wutoor nba kaa paak niŋe, ki n saa biir Elam teeb, ki te jab n kɔn namm ki saa tuu yoo nba ki n saa boontib. ³⁸ N saa biir bi kpanbara nan bi tɔɔndamm, ɳaan senn n naan kok leŋ. ³⁹ Naan li poor po, n saa te ki Elam teeb na n mɔkit. Min Yennu-e pak na."

50

Bianjinba ki bi saa nyann Babilonn

¹ Maan nba ki Yennu ture na ki jiin Babilonn doo nan li niib po a:

² "Pakin maan maŋ ki tur digbana. A mɔɔntir Turin nyinn ki mɔɔnt maan maŋ.

A daa te ki li tee bunbɔr maami. Babilonn baawa.

Bi biir u tingbann nba tee Marduk nawa.

Babilonn tingbana dii feiwa, u bonninnanbiit na yeera.

³ "Digbann jab nyii gaŋ po ki baar a bin lek Babilonn, ki kpantir kunkoouk. Niib nan bonkobit saa chiar yaat, ki sɔɔ kan kar lenj."

Ki jiin Israel teeb jenu po

⁴ Yennu yeen a, "Yoo maŋ-i baar, Juda nan Israel niib kur sii mɔ ki baat, ki loon min nba tee bi Yennu na. ⁵ Bi saa boi Sayɔnn sɔnu po, ki tɔkin li po. Bi saa lor mɔlor kangbennuk nanin, ki kan ban biir mɔlor maŋ."

⁶ "N niib tee nan pei nba ki bi kpaarik nyikib ki bi bot kunkona ni nae. Bi lin nan pei nba tuu nyi kunkon-yenn paak ki saan kunkonleer paak nae, ki poŋ tamm bi ɣaak nba be siama. ⁷ Wunba lab kur tuu lekibe, ki bi datai yeen a, 'Bi tun ki biir Yennu-e. Li paak, taa teemm linba na ki bi. Bi yeejamm din teen Yennu-e yada, ki bi mun bo sii waau nnae.'

⁸ "Israel teeb, ii tiin kii nyi Babilonn man. Nyimin tiŋ maŋ ni. Ii tee sinsinn damm nba saa nyi. ⁹ N saa fiin digbanpaara nba be gaŋ po ki te bin lek Babilonn. Bi saa set jatuk ki took digbann na ki nyannir. Bi tee waara nba mi waaruko, ki tɔ bi peenii ki li ki nɔrii baa bɔɔr siaminba. ¹⁰ Bi

saa jii Babilonn faar, ki binba jii maŋ saa jii linba kur ki bi loon. Min Yennu-e pak na.”

Ki jiin Babilonn baak po

¹¹ Ki Yennu yet a, “Babilonn teeb, i fat n niib bona. I mok parpeenne ki kpamm, ki li naan naab nba tuu ŋmaan dii* ki pinii na, koo ki mo nan taamm na, ¹² jaan i tiŋ digbangbenir na saa sik tiŋ ni ki di fei. Babilonn-e tan sii tee digbana kur ni digbanbutiŋ. Li tan sii tee kunkokoouŋ nba kaa nyume. ¹³ N wutoor paak, soɔ̄ kan kar Babilonn, li sii tee langbente, ki wunba gar leŋ kur saa jek, ki li saa yaar litɔ̄.

¹⁴ “Tɔrbantɔora, setir chunchuuntuk ki teen siir nan tɔb, ki ŋjaan loon Babilonn maŋ. Li tɔ Babilonn i peenii na kur, kimaan u tun biir min nba tee Yennu nawa. ¹⁵ Li yikin tɔb wuyikinii doo na kur po man. Mɔtana, Babilonn gaar butinna. Bi yeer u joonjot kur ki bet sakinir tiŋ niwa. N pa pann ki jiint Babilonn teebe na. Li paak, ii pa i pann ki jiimm, ki diab nan baa tuu dia leeb bianjinba na. ¹⁶ I daa te ki bi buur jeet tiŋ maŋ ni, koo ki jaan jeet. Saamɔ̄ nba kur be leŋ, janmaanii saa soorɔ̄ nan jab nba lekin na, ki u saa ŋmat kun u doo ni.”

Ki jiin Israel teeb kpenu po

¹⁷ Ki Yennu yet a, “Israel teeb na tee nan pei nba ki yanbor weib ki yatib nae. Sinsinn, Asiria kpanbare din lekib, li poor po ki Babilonn kpanbar Nebukanesar yeer bi kpaba. ¹⁸ Linba na paak, min Yabint Daanɔ̄ nba tee Israel teeb

* **50:11** 50.11 Bi booru ni, nei-e boo dii,

Yennu na saa dat kpanbar Nebukanesar nan u tiŋ na tubir, nan maa din dat Asiria kpanbar tubir biaŋinba na. ¹⁹ N saa jiin Israel teeb bi tiŋ niwa. Bi saa di jeet nba pia Kamel kunkonn paak nan Basann yent ni na, ki saa di linba kur ki bi loon, jeet nba kur pia Efraim nan Gilead yent ni na. ²⁰ Yoo maŋ-i baar, bisiat sii kaa Israel teeb na ni, ki yanbɔnsiar sii kaa Juda teeb ni, kimaan n saa nyik chab niib nba ki n tinn bi manfoa nawa. Min Yennu-e pak na.”

Biaŋinba ki Yennu saa dat Babilonn teeb tuba

²¹ Ki Yennu yet a, “Lekin Merataim teeb nan Pekod teeb. Ii kpib ki biirib. Ii tun linba kur ki n wanni. Min Yennu-e pak na. ²² Tɔb fuur gbia tiŋ maŋ ni, ki biiru bonchiann be leŋ. ²³ Babilonn jab toor durinya kure ki bit bit, ki mɔtana li jaar mun bia biira. Digbana kur jeke nan linba tun ki tur tiŋ na. ²⁴ Babilonn, a kɔn nanima, ki baa baruk nba ki n pii guuna, ḷaan ki a ki mi na ni. ²⁵ N loot siaminba ki n jatiat be nawa. Ki n wutoor nie ki n nyinn jatiat na, kimaan min Yabint Yennu nba tee Yomdaanɔ na mɔk toonn Babilonn ki yaa min tun. ²⁶ Ii lekir li munn po ki loon siaminba ki li jeet dɔɔ na. Ii poon linba ki i jii na nan baa tuu poon jeet na. Ii biir tiŋ na, ki daa nyikin siari. ²⁷ Ii kpi bi jab na kur. Ii kpib fas. Babilonn teeb boonta. Yoo baar nan bin gaar tubdatuwa.”

²⁸ (Kunsɔntinna tiin nyi Babilonn ki baat Jerusalem, ki piak ti Yomdaanɔ Yennu nba pa Babilonn teeb biaŋinba, nan baa din tun linba ki tur u Nasaakak na.)

29 "Pakin t̄rbantɔra na ki bin lek Babilonn. A te ki wunba kur saa fit t̄ t̄rbann ki wun saan. Loont doo na ki daa te sɔɔ nyi. Ii pa linba ki bi tun, ki jiinib ki tumm nan baa teen leeb na, kimaan bi tun nan yuwannue ki tur min Israel teeb kasii Yennu. **30** Li paak, bi saa kpi bi naasimm doo na sɔnii ni, ki biir bi jab kur li daar. Min Yennu-e pak na.

31 "Babilonn, a gbee nan yuwannue; li paak, min Yabint Yennu nba tee Yomdaano na kɔn nanae. Yoo baar nan man dat a tubira. **32** A niib nba mɔk garuk na saa gbiat baa, ki sɔɔ kan sommib ki bin fiiri. N saa joo a doi muu, ki linba kur be ki kpia saa biir."

33 Yabint Yennu yet a, "Israel teeb nan Juda teeb be mukir nie. Binba nyannib ki soorib na guube fanu, ki kan chabib ki bin yaati. **34** Naan wunba saa fatib na mɔk paŋ. U sanne tee Yabint Yennu. Nɔɔ tičŋo saa gaar bi paak, ki baar nan parmaasir tingbouŋ na paak, ḥaan bia baar nan biak Babilonn teeb paak."

35 Yennu yet a, "Babilonn tee kuume. U niib nan u kpanbara nan u subindamm kur tee kuume.

36 Kuun be u faak sɔkiniinba na paak. Bi tee jatite.

Kuun be u jab paak. Bi mɔk janjmaanchiɔŋ.

37 Ii biir bi taanii nan taantorit na.

Kuun be jab nba ki bi jɔɔmm na paak.

Bi tee bonchɔkinte. Ii biir bi mɔkint na, ki fat.

38 Baat nan yonkoonin bi tiŋ paak, ki fɔɔr bi mɔka.

Babilonn tee tiŋ nba ki li tingbana mɔk janjmaansooruko,

ki li tingbanae kpann niib na.

39 “Li paak, Babilonn saa gbee nan narinbiit nan funfɔ̄ntit nan nɔ̄ɔnii nba ki ɔ̄ane. Niib ji kan ban kɔ̄o lenj, yoo nba baat kur ni. **40** Linba saa tun Babilonn na tee linba din tun Sodom nan Gomora, yoo nba ki n din biirir ki kpab nan doi nba kpiar nae. Sɔ̄o ji kan ban kar lenj. Min Yennu-e pak na.

41 “Niib nyi gan po digbann na ki baat,
digbanjaann nba be banfɔ̄kir,
ki kpanbara bonchiann teen siir nan tɔ̄b.

42 Bi jii bi tɔ̄rbana nan bi takoobiiwa,
ki tee nitont nba ki tiin ninbaauko.
Bi fuur tee nan mɔ̄kgbenjir nyunpana fuur nae,
yoo nba ki bi jak bi taanii.

Bi teen siire a bin faa tɔ̄b nan Babilonn.

43 Babilonn kpanbar gbat labaar nawa, ki u nii
sɔ̄one.

Yanputuk nyannɔ̄wa,
ki li tonu tee nan poo nba kar matdaaŋ paak
na.

44 “Bianjinba ki yanbɔ̄r tuu nyi fɔ̄or nba bɔ̄ok
Jɔ̄odann mɔ̄kir ki do mɔ̄paauŋ ni na, nnae ki min
Yennu saa baar ki te Babilonn teeb n kpir chiar ki
nyi bi doo ni. Ki tɔ̄ondaanɔ̄ nba ki n gann na sii
dia digbann na. Nmee ki bi saa yekinɔ̄ nanimi?
Nmee mɔ̄k par ki saa yek nanimi? Kpanbar
lanɔ̄e saa fit kɔ̄n nanimi? **45** Li paak, gbiintir man
bonbiir nba ki n lor Babilonn doo paak, nan maa
loon man tun linba ki tur li niib. Bi saa soor bi
waas gbaa ki yaat namm, ki li saa soor sɔ̄o kur
janmaanii. **46** Babilonn-i baa yoo nba, fuur saa
fu bonchiann, ki tingbouŋ kur saa jek, ki niib
wuyikinii saa gbat digbanlia ni.”

51

Ki jiin Babilonn tubdateer po

¹ Yennu yet a, “N baat nan wonbiiuko a man biir Babilonn tiŋ nan li niib. ² N saa tun boorganu ki bin baar biir Babilonn, nan wouŋ nba tuu pebir founj ki yaat nann na. Biiru daar maŋ-i baar, bi saa lek lokir kur po, ki tiŋ na saa biar dɔɔ yann. ³ I daa teen bi jab na yaak ki bi yeek bi peenii, koo ki lia bi jatiati. I daa nyikin bi naasimm na. Ii boont bi jab na kur. ⁴ Bi saa la danii, ki kpo bi doi sɔnii ni. ⁵ Min Yabint Yennu nba tee Yomdaanɔ na ki nyɔr nyik Israel teeb nan Juda teeb, nan baa lek tun ki biir min nba tee Israel teeb Kasii Yɔɔ na. ⁶ Chiat ki nyi Babilonn man. Tinin, ki tinn i manfoor man. I daa te ki bi kpi-i Babilonn teeb biit paaki. N pa bi panne, ki daar bi tuba nan laa janib na. ⁷ Babilonn din tee nan salima daŋmaŋ nae, n nuu ni, ki n te ki durinya kur yib. Digbana din nyuu li daame ki waat. ⁸ Babilonn baae ki boont. Ii mɔ li kpemɔnii man. Ii kpaan tebuk ki teen li fiat na, li pasiar li saa buura. ⁹ Boorganu nba be leŋ na yet a, ‘Ti yabir a tin somm Babilonn, ḥaan sɔɔ yoo gara. ḥaant ki tin nyik ḥaan ḥamat kun. Yennu jii u paŋ kure ki dat Babilonn tubir ki biirir chain chain.’”

¹⁰ Yennu yet a, “N niib na hoot a, ‘Yennu wann nan timme mɔk mɔnii. ḥaant ki tin saan pak niib nba be Jerusalem na, ti Yomdaanɔ Yennu nba tun linba.’”

¹¹ Yennu fiin Media kpanbarawa, kimaan u loon wun biir Babilonn-e, waa saa teen bianjinba ki pa u ḥasaakak biiru paake na.

Lek teeb saakab na tur məb a, “Natir i peenii man. Teent siir nan i naagbankoŋa man. ¹²Turin nyinn ki bin lek Babilonn joonjot. Koɔnt guuteeb na para. Sent guuteeb na bi seenii ni. Laan jab muuk ni man.”

Yennu tun linba ki u yet a u saa tun ki tur Babilonn niib nawa. ¹³Tiŋ maŋ mək məka nan məkint bonchiann, ɳaan li yoo baara, ki li manfoor jiinn cheera. ¹⁴Yabint Yennu por nan u məŋ manfoore, nan u saa baar nan jab bonchiann, ki bin tan lek Babilonn, ki jab na sii yab nan naasuut na, ki hoot nan nyannu.

Ki jiin dontir yan na po

- ¹⁵ Yennu jii u yiikooe ki nan tingboun̄ na,
 ki jii u subinii ki nan tingboun̄ na nan
 sanpaak.
- ¹⁶ U sennue te ki nyun nba be sanpagbant paapo
 na fu,
 ki nyi nan sanpagbant lokir kur po ki tikiir.
Nɔœ te ki sanyikinti nyikintir saak ni,
 ki te wouŋ nyi u boor ki da.
- ¹⁷ Nisaarii laat linba na kure, ɳaan tee jatit nan
 bonliinii.
Binba naan pata na dii feie,
 kimaan baa naan pata nba maŋ tee bonnin-
 nanti,
 ki kaa manfoori.
- ¹⁸ Bi kaa nyɔɔti, ki tee niib n yêtibe,
 ki Yennu-i baar a wun bu bi buut yoo nba, u
 saa biirib.
- ¹⁹ Jakɔb Yennu na ki tee nan ɳamm na kaa.
Nɔœ tee wunba nan bont kur,
 ki gann Israel teeb a bii tee u tiŋ niib.

U sanne tee Yabint Yennu.

Ki jiin Yennu jaar na po

²⁰ Yennu yet a,

“Babilonn, a tee n jaare ki tee n təb jatiok.

N jiia ki yeer digbana nan tinii,

²¹ ki biir taanii nan bi jakira,

ki biir taantorit nan li ɣmakit-teeb,

²² ki kpii jab nan poob, ki kpii saakab nan waas,
ki kpii bonjai nan bonpoi,

²³ ki kpii pekpaarrii nan bi pei,

ki kpii binba dia taanii ki ko tanmōna nan bi
taanii maŋ,

ki kpii kpanbara nan tɔɔndamm.”

Ki jiin Babilonn tubdatu po

²⁴ Ki Yennu yet a, “I saa la ki n pa jiin Babilonn
nan li niib, biit nba kur ki bi tun tur Jerusalem na
paak. ²⁵ Babilonn, a mōk paŋ nan jɔjaann nae, ki
biir durinya kur, ɣaan min Yennu-e tee a dataak.
N saa soora ki ɣmata nan tant ki nyika tanpent
ni. ²⁶ Sɔɔ kan ban jii a langbent ni tana ki maa
ŋaaki. A sii tee nan kunkouuk nae yoo kur. Min
Yennu-e pak na.

²⁷ “Turin nyinn nba ki bi saa lek. Pebin
naatunn ki digbana n gbat. Teent niib na təb siir
ki took Babilonn. Pakin digbana nba tee Ararat
nan Mini nan Askenas ki bin lek. Nyint jasaakɔɔ
ki wun gar bi tɔɔnn. Baat nan taanii na, ki bii
yab nan naasuut na. ²⁸ Teent niib na təb siir ki
took Babilonn. Tumin ki boi Media kpanbara po,
nan bi tɔɔndamm nan bi saakab po, nan digbana
nba kur ki bi dia na jab po. ²⁹ Tingboun̄ na jekire
nan jaŋmaanii, kimaan Yennu tuun u lor nba ki

u yaa wun kpant Babilonn kunkoouk nae, ki sɔɔ kan kar leŋi. ³⁰ Babilonn jab nyik kɔnna, ɳaan ji be bi ɳapaara nie. Bi para kpoe, ki bi ji tee nan poob na. Bi yeer doo na tammoɔiwa, ki joo ɳei na muu. ³¹ Toomiinba ji tiine yeno yeno ki saa kumii Babilonn kpanbar na nan bi yeer u doo na lokir kur po ki koɔwa. ³² Datai fat punpootboor na, ki joo ɳapaara na muuwa. Babilonn jab na yan pute. ³³ Li kan yukir ki datai na saa kpib ki ɳmaatib, nan baa tuu ɳmaat dii jarik paak na. Min Yabint Daanc nba tee Israel teeb Yennu nae pak na.”

³⁴ Babilonn kpanbar pot pot Jerusalem ki nakɔwa.

U nyik doo na koonte nan sɔkoonn na,
ki nakir nan waakper nba tuu nak bonkobuk
biaŋinba na.

U jii linba ki u loone ɳaan lu linba tenn na.

³⁵ Naant ki Sayɔnn niib n yet a,
“Biiru nbabaarit na kur nyiiruk n baa Babilonn
paak.”

Naant ki Jerusalem niib n yet a,
“Biak nba kur ki ti dii na nyiiruk n baa Babilonn
paak.”

Biaŋinba ki Yennu saa somm Israel teeb

³⁶ Yennu pak Jerusalem teeb na a, “N saa gaar i paak ki te ki i datai n pa baa tun linba ki turi na paak. N saa te ki Babilonn kpen-yura n koor, ki mɔka na n foɔr. ³⁷ Tin maŋ saa kpant langbent, ki muuk ni bonkobit sii be leŋ. Leŋ sii tee jaŋmaansooruk boore, ki sɔɔ kan kar leŋ, ki wunba kur lar, jaŋmaanii saa sooro. ³⁸ Babilonn

teeb na kur fu nan yanbɔra nae, ki mɔ nan yanbɔrbis na. ³⁹ Bi tee jawudamme-e? N saa teen jaamm ki turib, ki te bin nyu yib kii mɔk parpeenn. Bi saa gɔɔn ki kan ban yerikii. ⁴⁰ N saa te bin kɔtib, nan baa tuu kɔt pei nan buunii nan pejai bianjinba nae. Min Yennu-e pak na.”

Ki jiin Babilonn joontu po

⁴¹ Ki Yennu pak jiin Babilonn po a, “Bi nyann doo nba ki durinya tuu dontiro nawa. Babilonn ji tee siaminba mɔk janmaansooruko ki tur digbana. ⁴² Mɔkgbeñir pubir ki doo Babilonn paak, ki nyunpana piinɔwa. ⁴³ Doi na kpant janmaansooruk boore, ki tee nan kunkoouk nba kaa nyun, ki niib ki kɔ leñ, ki bia ki gaar leñ na. ⁴⁴ N saa dat Babilonn tingbann nba tee Bel na tubira, ki te wun jiin bona nba ki u jan na, ki digbana bia ji kan jiantɔ.

“Babilonn joonjot baawa. ⁴⁵ Israel teeb, chiat ki nyi leñ man. Chiat ki tinn i manfoor, n wutochiong na ni. ⁴⁶ I daa ḡaan tama koo ki tiin janmaanii, yaa gbia biyaa na paaki. Binn kur mɔk li biyaae, biyaa nba jiin tɔbii po, nan biyaa nba jiin kpanbara nan bi leeb kɔna po. ⁴⁷ Yoo baate ki n saa dat Babilonn tingbana tuba. Digbann na kur saa di fei, ki bi saa kpi leñ niib na kur. ⁴⁸ Linba kur be tingboun na paak nan sanpagbant ni saa hoot nan kpinkpammuk, yoo nba ki Babilonn saa kɔ jab nba nyii gañ po ki baar a bin biirir na nuu ni. ⁴⁹ Babilonn teebe baar nan durinya kur po niib kuun, ki mɔtana Babilonn saa baa, kimaan u te ki Israel teeb bonchiann kpo. Min Yennu-e pak na.”

Ki jiin Israel teeb nba be Babilonn na po

⁵⁰ Yennu piak teen u niib nba be Babilonn a, "I nyii kuun niwa. Ii saa man. I daa taantir. Yaa lek fōk nan i doo na, ḥaan ii dukii min nba tee i Yennu na po, kii tian Jerusalem po. ⁵¹ I yeen a, 'Ti dii fei ki la yukpiasira, ti la nan ti ki mōk sommtōo nan yenōkōowa, kimaan boorganu gaar kasii boa nba be Yenjiantu Nasaakak ni nawa.' ⁵² Li paak, n piak nan yoo baat ki n saa dat Babilonn tingbana na tuba, ki binba la danii na saa mō tiŋ na kur po. ⁵³ Li-i lekii tee ki Babilonn bo saa fit do ki saa maa ḥacheenn sanpaapo, ḥaan n bia bo saa tun niib leŋ ki bin saan yeer ḥaak maŋa. Min Yennu-e pak na."

Biajinba ki Yennu saa ḥamm biir Babilonn

⁵⁴ Yennu yet a, "Gbiintir mōnii nba be Babilonn, kpemōnii nba jiin tiŋ na biiru po.

⁵⁵ N biir Babilonn-e ki saa te lin muu sirrr. Jab tiin kōo leŋ nan mōkgbeŋir ni nyunpana nae, ki lekin nan fuut nba yab.

⁵⁶ Bi baar ki biir Babilonn-e, ki nyann li jab, ki bia kōnn bi tōrbanawa.

N tee Yennu nba daar biit damm tubae, ki saa tun Babilonn linba jaŋo.

⁵⁷ N saa te ki li doo diara, nan li yandamm nan li tōndamm, nan li jab n yib.

Bi saa gōon ki kan ban yerik.

Min kpanbarjaanne pak na. Mine tee Yabint Yennu.

⁵⁸ Bi saa daa Babilonn joonpaarit ki sakin tiŋ ni, ki joo li tammōfōkit na muu.

Digbann maŋ toona kur teen yanna, bi bakint na dii muuwa.

Min Yabint Yennu-e pak na.”

Ki jiin Jeremaya mōmaan po

⁵⁹ Kpanbar Sedekaya tiŋŋ ŋmakit-tɔɔ din tee Seraya-e, ki u tee Neria bija, ŋaan tee Maseya yaaboonn. Sedekaya nba dii Juda naan, li bina ŋanna nie ki ŋɔɔ nan Seraya tɔk saa Babilonn, ki n tur Seraya mɔmasiar nna. ⁶⁰ N din sɔb biiru nba kur saabaar Babilonn-e, ki teen gbouŋ ni, nan linba kur pukin ki jiin Babilonn po. ⁶¹ N din yet Seraya a, “Li-i tee ki a baar Babilonn, fan karin linba kur sɔb na ki tur niib na. ⁶² Li poor po fan miar Yennu a, ‘Yennu, a pak nan a saa biir doo nawa, ki bonfoor sii kaa lenji, laa tee niro koo bonkobuk, ki li sii tee nan kunkoouk nae yoo kur.’ ⁶³ Seraya, li-i tee ki a karin gbouŋ na ki tur niib na ki gbenn, fan jiir ki lor nan tann ki lur Yufrates mɔkir ni, ⁶⁴ ŋaan yet a, ‘Linba saa tun ki tur Babilonn-e na. Li saa kpíi ki kan ban pukiti, kimaan biiru nba ki Yennu saabaar nann na paak.’ ”

Jeremaya mōmaan na dian nnae.

52

*Ki jiin Jerusalem baak po
(2 Kpanbara 24.18-25.7)*

¹ Sedekaya din mɔk bina piinlee nan yenne ki dii Juda naan, ki kar Jerusalem bina piik nan yenn. U naa sann din tee Hamutal, ki tee Jeremaya nba be Libna na bipoo. ² Kpanbar Sedekaya din tan tun biir Yennu, nan kpanbar Jehoyakim nba poŋ din tun na. ³ Yennu wutoor

din mantik doo Jerusalem nan Juda teeb paak bonchiann, ki u te ki bi mir bot u tɔɔnn.

Sedekaya din yêt Babilonn kpanbar Nebukanesar mɔbe,⁴ ki Nebukanesar baar nan u jab kur ki lek Jerusalem, Sedekaya naan bina ɳanyia ni, li ɳmaarii piik ni, li dapiik daar. Bi din teen kaŋ doo na nanyer poe,⁵ ki maa tɔb taaŋmaata ki lint li joona, ki loon doo na halii nan kpanbar Sedekaya naan bina piik nan yenn ni.⁶ Ki binn maŋ ɳmaarii ɳanna daa ɳanyia daar, ki sɔɔ kon be bonchiann, ki niib ki mɔk jeet ki di,⁷ ki Nebukanesar jab na daa Jerusalem joonjot na. Babilonn jab nba lek din ɳaa loon doo na, ɳaan ki doo na jab nyii nyiɔk ki chiar bot. Bi din tɔkin kpanbar kpaab na poe, ki gar tammɔb nba ki joona ɳanlee che leer na ni, ki chiar tɔkin Jɔɔdann mɔkir baauk po.⁸ Naan Babilonn jab na din wei ber kpanbar Sedekaya, ki saa soorɔ paanu nba kpia Jeriko na ni, ki u jab kur chiar ɳaan nyiko.⁹ Ki bi soor Sedekaya ki saan nano kpanbar Nebukanesar boor, ki sɔɔ Nebukanesar be Ribla doo ni, ki li be Hamaf yent ni. Leŋe ki Nebukanesar bu u buut ki turɔ biit.¹⁰ Ribla tiŋ nie ki u din kpia Sedekaya bonjai, ɳɔɔ Sedekaya ninbinn ni, ki bia kpia Juda saakab na.¹¹ Li poor po ki u te ki bi kpakir Sedekaya ninbina, ɳaan baanɔ jarit ki saan nano Babilonn. Sedekaya din nyint dansarik nie, Babilonn, nan waa tan kpo.

*Ki jiin Yenjiantu Nasaakak na biiru po
(2 Kpanbara 25.8-17)*

¹² Babilonn kpanbar Nebukanesar naan bina piik nan ɳanyia, li ɳmaarii ɳanŋmu dapiik

daare, ki Nebusaradann, wunba tee kpanbar na ŋmakit-tɔɔ, ki bia tee jab saakɔɔ na, din kɔɔ Jerusalem. ¹³ U din joo Yenjiantu Nasaakak na, nan naan ŋaak na, nan nijaana na kur ŋei muu, ¹⁴ ki u jab na bet doo na joonjot kur. ¹⁵ Ki Nebusaradann jii niib nba kur biar doo na ni, nan binba mi toona fanu, nan binba jii bi mɔŋ ki tur Babilonn jab na, ki saan namm Babilonn, ¹⁶ ŋaan nyik tarrii nba ki mɔk mɔkinsiat na Juda yent ni, ki te bi tuun kpaant ni.

¹⁷ Babilonn teeb na din biir kutmɔnt toota, nan torit nba be Yenjiantu Nasaakak ni na, nan kutmɔnt buuk na, ki jii kutmɔnt maŋ ki saan nann Babilonn. ¹⁸ Bi bia din jii sipiat nan tanpenŋmant nba ki bi tuu ŋamii maruŋ binbintir ki tee leŋ na, nan linba ki bi tuu dia ki ŋamii fita na, nan senii nba ki bi tuu dia ki tek maruŋ bonkobit sɔn na, nan senii nba ki bi tuu dia ki jokit bonnunubit na, nan kutmɔnt bonlia nba biar, ki bi tuu dia ki tuun nann Yenjiantu Nasaakak ni toona na. ¹⁹ Bi din jii linba kur tee salimmona nan salimpeena bona, ki tee kutsɔnbis nan tatilaat nba ki bi dia ki jikit musankɔɔna, nan kutsenii nba ki bi tee maruŋ bonkobit sɔn, nan tanpenŋmant, nan fitsenta, nan kutsɔnt nba ki bi dia ki jokit bonnunubit, nan kutsɔnt nba ki bi dia warii daan Yenpiinii nae. ²⁰ Kutmɔnt bona nba ki kpanbar Solomonn din teen ki tur Yenjiantu Nasaakak, ki li tee toota nan torit nan buwakituk, nan naajanaŋa piik nan banlee nba diar na, din kpai ki paak nan bikinuwa. ²¹⁻²² Ki toota ŋanlee na din jan, ki tootir kur fɔkint tee taabatii piinlee nan ŋanlore,

ki li gbeju tee taabatii piik nan ɣanniin. Li din mɔk foorin li sinsuuk ni, ki kpakii nan niibifoouk fɔkint na, li kur yur paak din mɔk kutmɔnt bonpaatir, ki li fɔkint tee taabatii ɣanlore nan bonjinn, ki bi luu bonluluut ki fañir nan kutmɔnt lɔɔna li kur po, ki bonluluut na bia tee kutmɔnt. ²³ Kutmɔnt lɔɔna piinyia nan ɣanloobe din be li loka ni, ki kobik mun be li yur paak.

*Bianjinba ki bi jii Juda niib ki saan namm
Babilonn*
(*2 Kpanbara 25.18-21, 27-30*)

²⁴ Ki Nebusaradann, wunba din tee Babilonn jab saakɔɔ na jii Seraya, wunba tee mannteeb yudaano na, nan Sefania ki u paa ki tee mannteeb yudaano, nan Yenjiantu Nasaakak ni saakab nba tee nijeana bantaa na, ki saan namm. ²⁵ Doo na ni, u bia din jii jɔɔ nba tee Juda jab ɣmakit-tɔɔ, nan kpanbar na ɣmakit teeb banlore nba daa be doo na ni, nan jab ɣmakit-tɔɔ na sommtɔɔ nba gorii jab na gbant paak, nan nijeanlia piinloob, ki saan namm. ²⁶ Nebusaradann din saan namm ki saa tur Babilonn kpanbar, ki sɔɔ ki u be Ribla doo ni, ²⁷ ki li be Hamaf yent ni. Kpanbar na din te ki bi kpiib leŋ.

Nnae ki bi din soor Juda niib na ki saan namm yommisin ni, Babilonn. ²⁸ Niib nba ki Nebukanesar din soorib ki saan namm yommisin ni na kanne na: u naan bina ɣanlore ni, u din soor niib tusaa ɣantaa nan piinlee nan bantaa ki saan namm u tiŋ ni. ²⁹ Ki u naan bina piik nan ɣanniin ni, ki u soor niib kobii ɣanniin nan piintaa nan banlee, ki nyii namm Jerusalem, ki

saan namm u tiŋ ni. ³⁰ Ki u naan bina piinlee nan ŋantaa ni ki Nebusaradann soor niib kobii ŋanlore nan piinna nan banŋmu ki saan namm, ki bi kur taan tee niib tusaa ŋanna nan kobii ŋanloob.

³¹ Binn nba ki Efil-merodak din dii Babilonn naan na, u din tun ŋant ki tur Juda kpanbar Jehoyachinn ki nyinno dansarik ni. Linba na din tun, baa din soor Jehoyachinn ki kɔɔnɔ dansarik na, li bina piintaa nan ŋanlore ni, li ŋmaarii piik nan ŋanlee ni, dapiinlee nan ŋanŋmu daare. ³² Efil-merodak din diau fanu ki turɔ baakir ki gar u leeb nba ki ŋɔɔ nan ŋamm din lakin be Babilonn ni na. ³³ Jehoyachinn din mɔk yaak ki liatir u dansarik liant na, ŋaan lia taŋant, ki bia fit lakin kaar nan kpanbar na ki di jeet, u manfoor ni kur. ³⁴ Waa din be u manfoor ni, bi din tuu teenɔ u bonlonjae daar kur ni.

**Yennu Gbouŋ Moor
Bimoba: Yennu Gbouŋ Moor Bible**

copyright © 2003 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bimoba

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022
00d89ba0-4677-52d9-9bc5-aa3d7c5c966d